

Gorenjski Glas

PETEK, 6. DECEMBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 97, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Razlog za uhajanje plina še ni znan

Preiskava vzroka za torkovo eksplozijo zemeljskega plina v vodovodnem jašku v Britofu se nadaljuje. Delavca in otroci, ki so v eksploziji utrpeli povrhnje opekline, bodo do konca tedna že v domači oskrbi.

SIMON ŠUBIC

Britof – V kanalizacijskih jaških na območju torkove eksplozije plina v Britofu so tudi včeraj izmerili prisotnost zemeljskega plina, zato je glavna cesta skozi vas na tem delu še vedno ostala zaprta. »Želimo si, da bi cesto čim prej odprli, a kdaj se bo to zgodilo, je nevhvaležno napovedovati, saj je bilo pri opravljenih meritvah še vedno zaznati različne koncentracije zemeljskega plina v jaškovnem sistemu. Očitno se je plin razlezel v vse pore in zdaj pronica ven,« je

včeraj sredi dneva, tretji dan po eksploziji, v kateri je bilo ranjenih šest oseb, od tega štiri otroci, povedal poveljnik štaba Civilne zaščite Mestne občine Kranj Sašo Govekar. V sredo odkrito mesto uhajanja zemeljskega plina iz novozgrajenega plinovoda so sicer že sanirali. Policisti so ob tem zasegli del napeljave, ki bo predmet nadaljnje presoje. Kriminalistična preiskava vzroka za okvaro na infrastrukturi in morebitne odgovornosti se tako nadaljuje, končne ugotovitve pa po napovedih Policijske uprave Kranj ne bodo

znane vsaj še nekaj dni. Do preklica še velja opozorilo prebivalcem na tem območju, naj ne uporabljajo odprtega ognja, kar velja tudi za kajenje, v primeru zaznave zemeljskega plina pa naj takoj pokličejo na 112.

Do eksplozije plina v vodovodnem jašku na lokalni cesti pri gasilskem domu v Britofu je prišlo v torek ob 15.10. Dva delavca sta tedaj opravljala priklon sekundarnega vodovoda na omrežje, v trenutku eksplozije pa so se v bližini nahajali tudi štiri devetletni šolarji.

► 14. stran

Po eksploziji so prisotnost plina izmerili v celotnem kanalizacijskem sistemu, zato so gasilci takoj pristopili k odzračevanju vseh jaškov. / Foto: Primož Pičulin

Drugo cev bodo gradili Turki

Turško podjetje Cengiz Insaat je najugodnejši ponudnik za izgradnjo vzhodne cevi predora Karavanke. Gradnja naj bi se začela najkasneje marca prihodnje leto.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Drugo cev predora Karavanke bo gradilo turško podjetje Cengiz Insaat. Na torkovih pogajanjih na Darsu so bili Turki med tremi ponudniki najugodnejši, po neuradnih informacijah nekaterih medijev naj bi vzhodno cev zgradili za nekaj več kot 94 milijonov evrov. Uradnih informacij z Darsa sicer še ni, kajti sklep o izbiri izvajalca še ni pravnomočen. Ko ga bodo vročili vsem trem ponudnikom, imajo ti potem osem dni časa za (še zadnjo) pritožbo. V vsakem primeru na Darsu računajo, da bi dela začeli najkasneje marca.

► 2. stran

Tako naj bi bil videti predor Karavanke po izgradnji vzhodne cevi. / simulacija: Dars

Nihalka na Veliko planino ne obratuje

Izredni tehnični pregled nosilnih vrvi nihalk je pokazal, da so te tako dotrajane, da ne dopuščajo več varnega obratovanja.

JASNA PALADIN

Kamniška Bistrica – Ljubitelje Velike planine je v sredo presenetila neprijetna novica, da nihalka na planino ne vozi in da bo tako vsaj še

mesec dni, kar pomeni, da bo tudi med novoletnimi in božičnimi prazniki in na priljubljeno polnočnico na planino možno priti le peš.

► 9. stran

Priloge: **Zgornjesavc**
jeseniške novice
deželne novice
Kamničanka

AKTUALNO

Pojav ošpic na območju Škofje Loke

V Zdravstvenem domu (ZD) Škofja Loka visi obvestilo o povečanem številu bolnikov z ošpicami na njihovem območju. Vse z vročino, izpuščajem, prehladnimi znaki ali vnetjem očesnih veznic prosijo, naj ne vstopajo v stavbo ZD.

3

AKTUALNO

Krivdo valijo drug na drugega

Potem ko so se v novembru na Bledu složno zavzeli za takojšen začetek gradnje južne razbremenilne ceste, je ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek krivdo, da se gradnja spet odmika, pripisala občini.

3

KMETIJSTVO

Ribe poginile zaradi gnojevke

Oktober je v ribogojnici v Zalogu pri Cerkljah zaradi zastrupitve z amonijakom iz gnojevke poginilo 5520 kilogramov rib. »To je bil šolski primer kršenja zahtev glede gnojenja ob vodotoku,« ugotavlja Miha Štular iz KGZ Kranj.

12

ZADNJA

Dovolili odstrel petih volkov

Agencija za okolje je v sredo na podlagi vloge občin Železniki, Gorenja vas - Poljane in Cerčno ter Pobude za odstranitev nevarnih zveri Cerčno izdala dovoljenje za odstrel petih volkov na njihovem območju in delu občine Bohinj.

32

VREME

Ob koncu tedna bo dokaj jasno, le občasno tu in tam zmerno oblačno. Zjutraj in dopoldne bo po dolinah in kotlinah megla.

 -2/5 °C

jutri: dokaj jasno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Nazorjevi ulici 1 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 16. ure, v sredo od 8. do 17. ure, v petek od 8. do 15. ure.

MALI OGLAS

december/19

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najajem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ____ / ____ - ____ - ____

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ____ / ____ - ____ - ____

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zimzeleni večer s Heleno Blagne

Glasbena diva Helena Blagne, znana po enem najlepših in najbolj čutnih glasov na našem območju, že trideset let osvaja srca številnih poslušalcev s skladbami, ki se takoj po izidu zavijajo med najbolj predvajane na številnih radijskih postajah v državi. Prejemnica mnogih festivalskih nagrad, glasbenica, ki je razprodala največje slovenske dvorane vključno z ljubljansko Areno Stožice, bo ob izbrani vrhunski glasbeni ekipi na koncertu predstavila uspešnice zadnjih let (Ti boš vedno prvi, Kar bo, pa bo) in tudi tiste, s katerimi se je njena glasbena pot začela. Zimski večer lahko torej preživite v romantičnih ritmih aktualnih in zimzelenih uspešnic izjemne pevke, glasbenice in umetnice. Koncert organizira KD Simba in bo na sporedu 14. decembra ob 19.30 v Kulturnem domu Sv. Duh. Več informacij je na voljo na spletni strani www.sv-duh.si ali na 041 915 955. Vstopnice so na prodaj v TIC Škofja Loka, 051 427 827. Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici za ogled koncerta. Nagradno vprašanje: Kako je naslov najnovejše uspešnice Helene Blagne? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 11. decembra, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticsek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 29. novembra 2019, prejme dve vstopnici za komedijo Predstava za vsako priložnost Sonja Peternel iz Poljan. Nagrajenki čestitamo!

Koroški Slovenec je krški škof

Uradni Vatikan je v torek sporočil, da je papež Frančišek koroškega Slovenca Jožefa Marketza imenoval za novega krškega oziroma celovškega škofa.

JOŽE KOŠNJEK

Celovec – Avstrijski mediji so pretekli teden poročali, da naj bi Vatikan za 66. škofa krške oziroma celovške škofije – krška se imenuje zato, ker je bil prvi sedež škofije v Krki / Gurku nad Celovcem, v času jožefinskih reform pa je bil prenesen v Celovec – imenoval koroškega Slovenca Jožefa Marketza, rojene ga 30. julija 1955 v Kršni vasi v občini Žitara vas. Napoved je bila v torek, 3. decembra, potrjena. Jožef Marketz je tudi uradni škof druge najstarejše škofije v Avstriji. Škofovsko posvečenje naj bi prejel v začetku februarja. Krška škofija je bila po premetitvi Aloisa Schwarzza v St. Poelten 17 mesecev brez škofa in sta jo začasno vodila dva upravitelja.

Jožef Marketz je leta 1975 maturiral v Gimnaziji na Plešivcu in nato študiral teologijo v Salzburgu in v Ljubljani. Pred mašniškim posvečenjem leta 1982 je bil diakon v Ekvadorju. Na Dunaju je doktoriral iz teologije

Jože Marketz, novi krški oziroma celovski škof / Foto: Novice Celovec

Po zgodovinskih virih pa Jožef Marketz ni prvi Slovenec na prestolu krške škofije. To naj bi bil leta 1824 Jakob Peregrin Paulič / Paulitsch, ki ga je mati rodila v Žihpolju / Marii Rain nad Celovcem med potjo v Celovec. Zato navajajo Žihpolje za kraj njegovega rojstva.

in je bil zatem kaplan v Borovljah in v Šentjakobu v Rožu, duhovni asistent v organizaciji katoliške mladine in vodja dušno-pastirskega urada krške škofije, kjer je tudi skrbel, da se je v cerkvah slišala slovenska beseda. Vmes je bil tudi župnik na Radišah, od leta 2014 dalje pa je uspešno vodil koroški Caritas. Kot človek in kot duhovnik ni nikdar in nikjer tajil, da je koroški Slovenec. Rad je bil med ljudmi in je navduševal s širino svojih pogledov.

Imenovanje prvega koroškega Slovenca za krškega škofa je pomembno znamenje tudi za Slovence na Koroškem, ki so vztrajno upali, da bo nekoč doletela ta čast tudi nekoga iz njihovega naroda. Takšni so tudi odmevi na njegovo imenovanje. Tako na Koroškem, v Sloveniji in med Slovenci po svetu. Čestitko za izvolitev mu je med prvimi poslal ljubljanski škof metropolit Stanislav Zore. Bil pa naj bi drugi Slovenec na vrhu krške škofije.

Drugo cev bodo gradili Turki

◀ 1. stran

Poleg Cengiza sta bila k pogajanjem povabljeni še konzorcij podjetij Kolektor CGP, Riko in turški Yapi Merkezi ter konzorcij podjetij Implenia Avstrija, Implenia Švica in CGP Novo mesto.

Na Darsu upajo, da bodo pogodbo z izvajalcem podpisali po novem letu. Glede na vremenske razmere bi stroji na gradbišču zabrnili najkasneje marca, dela naj bi trajala pet let, čeprav je vodstvo turškega Cengiza javno zatrnilo, da bodo dela zaključili leto prej in s tem nadoknadili zamudo, ki je zaradi

številnih pritožb nastala na slovenski strani. Na avstrijski strani je izvajalec Swietelsky dela začel septembra

Republiko Avstrijo dolg 3546 metrov. Na slovenski strani bodo delno porušili portalno zgradbo predora in dogradili

Na avstrijski strani so doslej prišli že 1850 metrov globoko, avstrijski del druge cevi je sicer nekoliko daljši, meril bo 4400 metrov. Karavanke naj bi »prebili« leta 2022, sledila bo namestitve elektrostrojne in najsodobnejše varnostne opreme. Skozi drugo cev naj bi prva vozila zapeljala leta 2024, sledila bo obnova stare cevi.

lani, doslej pa so prodrli že 1850 metrov globoko.

Celotna vzhodna predorska cev bo dolga 7948 metrov, od tega bo predor na slovenski strani do meje z

li novi del portala, novo bo tudi pristajališče za helikopterje. Poleg tega bodo del avtoceste od predorske cevi do cestninske postaje razširili v štiripasovnico, zgradili dva

mostova ... Za potrebe gradnje bodo zgradili nekaj cest, več lokacij odlagališč viškov materiala, postaviti bo treba del infrastrukture, skratka, marca bo v jeseniški občini nastalo velikansko gradbišče.

V prvi fazi bodo izvedena gradbena dela v predoru, v naslednji fazi pa bo sledila še ureditev elektrostrojne opreme predora. Celotna ocenjena vrednost projekta na slovenski strani je po podatkih Darsa 152 milijonov evrov, financirali jo bodo iz kredita, lastnih sredstev Darsa, sredstev Republike Slovenije ter sredstev Instrumenta za povezovanje Evrope.

Gradišče spomenik državnega pomena

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Z upoštevanjem strokovnega predloga kranjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine je ministrstvo za kulturno ovrednotilo, da je enota dediščine Bašelj – Arheološko najdišče Gradišče kulturni spomenik izjemnega pomena za Republiko Slovenijo.

Višinska naselbina Gradišče nad Bašljem na robu južnih pobočij Storžiča je v preteklosti večkrat strokovno raziskano in ovrednoteno poznoantično pribežališče ter zgodnjehlovenska postojanka. Naselje je tam na Gradišču obstajalo že v petem in šestem stoletju, znova pa je bilo aktivno med osmim in enajstim stoletjem, kar

potrjujejo številni najdeni kovinski predmeti in odlomki lončenine v močni žganinski plasti nad razvalinami naselbine. Zato je vlada izdala Odlok o razglasitvi najdišča za spomenik državnega pomena, ob objavi v Uradnem listu pa vlada prek Državnega odvetništva RS odlok o tem pošlje zemljiškonižnemu sodišču.

Stekla akcija pomoči za družino iz Stražišče

Kranj – Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Kranj je začelo humanitarno akcijo pomoči družini ob požaru v Stražišču pri Kranju. Požar je 22. novembra uničil celotno mansardno stanovanje, streho in stopnišče, družina je ostala brez strehe nad glavo. V ta namen je odprt transakcijski račun 07000-0000100776 s sklicem 12-2019 in pripisom »HA požar Stražišče«.

Krivdo valijo drug na drugega

Potem ko so se v novembru na Bledu složno zavzeli za takojšen začetek gradnje južne razbremenilne ceste, je ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek krivdo, da se gradnja spet odmika, pripisala občini.

MATEJA RANT

Bled – Na Bledu so se sredi novembra zbrali predstavniki občin Bled in Bohinj, člani blejskega občinskega sveta, predstavniki civilne iniciative z Mlina, okoljevarstveniki ter predstavniki gospodarstva in turizma tako z Bleda kot iz Bohinja, da bi državi sporočili, da so glede nujnosti izgradnje južne razbremenilne ceste (JRC) popolnoma enotni in da to ne more biti izgovor, da se gradnja ne začne. Na to se je ministrica Alenka Bratušek odzvala kar z zapisom na svojem Facebook profilu. Poudarila je, da bi v letih 2020 in 2021 lahko v proračunu imeli za obvoznico zagotovljenih 30 milijonov evrov, a dokler nimajo zemljišč, ne morejo ničesar.

Kdo ni opravil svojega dela

»Nas veseli, da so bili na tiskovki vsi za! Župan pa bo moral prepričati še vse tiste, ki ne želijo prodati zemljišč, saj bodo razlastitve postopek pridobivanja zemljišč še zavlekale,« je zapisala Alenka Bratušek. Župan Janez Fajfar je nad reakcijo ministrice začuden. Kot je poudaril, je bil edini namen novinarske konference prenesti slovenski javnosti jasno sporočilo, da je Bled pri zahtevi za izgradnjo JRC enoten in da so dosegli dogovor s Civilno iniciativo Mlino, pri vsem tem pa jih podpira tudi Občina Bohinj. Ministrica Alenka Bratušek je opozorila, da imajo zaradi trase skozi Mlino, ki jo je z občinskimi prostorskim načrtom začrtala občina, danes odkupljenih samo dobrih 70 odstotkov zemljišč. »Če bi občina poslušala svoje krajanje in že takrat peljala

Alenka Bratušek

Janez Fajfar

traso skozi tunel naravnost mimo smetišč, bi danes blejsko obvoznico že gradili, tako se pa ukvarjamo z nezadovoljstvom ljudi in razlastitvami zemljišč, ki so dolgotrajna in zamudna.« A župan odgovarja, da pri sprejemanju občinskega podrobnega prostorskega načrta za JRC Občina Bled ni bila neodvisna, saj je morala biti obstoječa rešitev predhodno usklajena z investitorjem, to je Republiko Slovenijo, in nosilci urejanja prostora. »Stroka obstoječo rešitev zagovarja kot najboljšo možno, zato jo je Občina Bled tudi sprejela. Jasno pa je, da so zaradi nestrinjanja nekaterih lastnikov zemljišč na trasi potrebne razlastitve, ki pa jih spet vodi Republika Slovenija,« je poudaril Fajfar, ki se ob tem sprašuje, kdo torej ni opravil svojega dela. Spomnil je še, da je na junjskem sestanku na Bledu ministrica obljubila, da bodo preučili možnost fazne gradnje JRC. »To pomeni, da bi se gradnja na prvem delu lahko začela ne glede na to, da

na zadnjem odseku JRC še potekajo odkupi zemljišč oziroma razlastitve.«

Potreben dogovor s krajanje

Ministrica pa je ob odprtju preurejenega krožišča na Primskovem v Kranju minuli teden znova poudarila, da je občina tista, ki umešča traso v prostor. V tem trenutku je po njenih besedah trasa umeščena tako, da se kar nekaj ljudi z njo ne strinja. »Občina se je odločila, kako bo cesta potekala, in občina je tista, ki v sodelovanju z občani to lahko spremeni. Sama lahko zgolj opozorim, da bi sprememba, tako kot marsikje v naši državi, projekt lahko zamaknila za več let, da ne rečem za desetletje.« Tudi v. d. direktorice Direkcije RS za infrastrukturo Monika Pintar Mesarič je kot osnovni problem pri blejski JRC navedla zemljišča. »Občina mora zdaj prepričati občane, kaj je dobro zanje, in se potruditi, da zemljišča odkupi,« je dejala in ob tem občini sporočila, naj

se usedejo s krajanje in poskušajo dogovoriti.

Cesta vseslovenski problem

Župan je pojasnil, da so krajanje Mlina res predlagali dve novi trasi, za kateri preverjajo, če bo možno dobiti soglasja nosilcev urejanja prostora. »Če ju bodo že v osnovi zavrnili, se projektiranja niti ne bomo lotili, ker je to predrago in zamudno, ampak se bomo v dogovoru s civilno iniciativo vrnili na direkcijsko rešitev,« je pojasnil Fajfar in znova poudaril, da gre pri JRC za vseslovenski problem, če hočemo Bled ohraniti kot ikono Slovenije. »Sedanjí promet spominja na Bangladeš in ni primeren za alpski biser.« Ob tem pa verjame, je še dodal, da udejanjanje pravice do javnega izražanja mnenj ne more biti razlog, da se dialog med Republiko Slovenijo in Občino Bled kakorkoli prekine.

K

KOMENTAR
SUZANA P. KOVAČIČ

Pes ni novoletni okrasek, je čuteče živo bitje

Darilo pod novoletno smrečico. Majhna štručka, ki veselo miga z repkom. Prekrasen pasji mladiček. Tako zelo si ga je zaželel otrok in otroku je željo seveda treba izpolniti ... Pasji mladiček zraven dobi še čudovito ovratnico in mehko posteljico. Vse lepo, samo da se to tudi naprej bere kot zgodba s srečnim koncem. Pasjega mladička, ki kmalu postane pes in ki sobiva z lastnikom oziroma družino, je vsako jutro treba peljati vsaj na krajši sprehod. Vsako jutro, ne glede na vreme. Pes je narejen za gibanje, in če ga imamo v resnici radi, mu bomo vsaj še enkrat na dan omogočili tudi daljši sprehod, tek ..., nekaj, kar ga bo razgibalo. Pes ostane »večni otrok«, zanj je treba ves čas skrbeti, ne glede na njegova leta, ga socializirati, da je sobivanje lahko prijetno, vedeti, ali bo šel lahko z nami na dopust oziroma imamo zanj varstvo, če ga na dopust ne moremo vzeti. Pes je tudi strošek; rad je sit in kdaj potrebuje tudi veterinarja, kakšno cepivo ... Če sobiva, se je treba sprijazniti tudi s tem, da pušča dlako; ene pasme sicer bolj, druge manj. In za njim je treba pobirati kakce. Pes ni igračka, ki bi jo izklopili, dali na »off«, kadar zanj nimamo časa. Takšne baterije še niso izumili.

Žal se, kljub številnim vestnim lastnikom, še preveč-

krat dogaja, da je pasji mladiček prvo leto sprejet v dom, naslednje leto pa že preživi v čisto drugem »domu«, zavetišču. Zares je vredno razmisliti, ali smo kos takšni odgovornosti. Če jo sprejmemo, je pa tako splošno znano, da znajo biti psi najboljši prijatelji, terapevti in še razgibajo nas.

Darilo pod novoletno smrečico naj ne bodo petarde. Ljudje imamo na izbiro, da se jim odrečemo. Živali žal te izbire nimajo, kajti če bi jo imele, potem bi nas milo prosile, naj prenehamo s tem neumnim ravnanjem. Prestrašen, begav pogled ... Pes se je od strahu zmožen strgati s povodca in zbežati. Lahko povem iz prve roke, kako se pes ob vsakem puku začne panično obnašati, tresti. Res ne vem, komu je učinek petard sploh lahko v veselje, eksperiment, izziv ... Ali pa je to zgolj objestnost.

Nedavno sprejeta novela stvarnopravnega zakonika končno opredeljuje živali kot živa bitja. Še enega koraka dlje pa nismo zmogli in jih opredeliti kot čuteča živa bitja. Če ostanem pri psih. Pes tako po novem ni več samo neka stvar, predmet, kot je novoletni okrasek. Postal je živo bitje in novoletni okrasek mu lahko damo (samo) okrog vratu, ne prepoznamo pa še, da si tega okraska ne želi.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polteden, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pojav ošpic na območju Škofje Loke

SUZANA P. KOVAČIČ

Škofja Loka – V Zdravstvenem domu (ZD) Škofja Loka visi obvestilo, da so na njihovem območju zaznali povečano število bolnikov z ošpicami. Vse osebe z vročino in izpuščajem, prehladnimi znaki ali vnetjem očesnih veznic prosijo, naj ne vstopajo v stavbo ZD, ampak pokličejo svojega izbranega zdravnika. Če ta v času obiska ne dela, naj ne vstopajo v čakalnico

nujne medicinske pomoči, temveč naj pokličejo na telefonsko številko 04 502 00 70. Po klicu jih bo osebe ustrezno usmerilo. Ukrep je nujno potreben za zagotovitev pogojev za obravnavo drugih bolnikov, saj je ob vstopu bolnika, zbolelega za ošpicami, stavbo treba zapreti in zračiti vsaj dve uri. Kot je povedal direktor ZD Škofja Loka Aleksander Stepanovič, so od sredine novembra obravnavali štiri odrasle bolnike z ošpicami,

in sicer pri zdravnikih koncesionarjih.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je novembra zabeležil sedem zbolelih za ošpicami, v vseh primerih je šlo za odrasle osebe. Skupno je NIJZ letos zabeležil 25 primerov ošpic pri naših prebivalcih in dva pri tujcih. Med prijavljenimi primeri je bilo sedem otrok in mladostnikov, drugi pa odrasli. Med zbolelimi so bili štirje cepljeni z dvema odmerkoma, eden z enim

odmerkom, pet je bilo necepljenih, za druge zbolele pa ni podatkov o cepljenju. Od zbolelih otrok nobeden ni bil cepljen. Kot je poudaril Stepanovič, cepljenje z dvema odmerkoma še vedno ostaja najučinkovitejša zaščita proti ošpicam, pri katerih so vedno možni hujši zapleti. Tistim, ki pridejo v stik z obolelim in niso cepljeni, svetuje, naj se hitro in s tem omilijo oz. preprečijo izbruh bolezni.

Tržič že ima proračun za prihodnje leto

Zagotovili so dodatna sredstva za spodbude v podjetništvo, neznanca ostaja sanacija po ujmi ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – V proračunu Občine Tržič za prihodnje leto je skoraj 14,5 milijona evrov prihodkov in 16,3 milijona evrov odhodkov, razlika bodo pokrili s predvidenim ostankom sredstev iz letošnjega leta. Daljšo vsebinsko obravnavo so svetniki opravili že na oktobrski seji pri obravnavi osnutka proračuna, na zadnji seji so se posvetili predvsem vložnim amandmajem. Med drugim so zagotovili dodatnih pet tisoč evrov na novi postavki za razpis za sofinanciranje programov mladih, dodatnih 15 tisoč evrov za spodbude v podjetništvo in zaposlovanje. Če bodo uspeli pri sofinanciranju obnove skakalnega centra v Sebenjah pri Fundaciji za šport, ima tudi občina že rezerviranih med 25

in 30 tisoč evrov. Svetnik Drago Zadnikar je menil, da je pripravljavec proračuna sledil samo temu, da se sredstva razporedijo po določenih postavkah, potem pa se z njimi dela, kot pač se. Župan Borut Sajovic je dejal, da vsebine sledijo tistemu, kar so obljubili volivcem, kot so sredstva za prizidek Osnovni šoli v Križah, povečanje sredstev za kulturo in šport, nova cesta skozi tržiški BPT. Neznanca ostaja sanacija po lansoletni ujmi, verjetno bo za njeno dokončanje potreben rebalans proračuna v prihodnjem letu. Do zdaj jim je uspelo sanirati do petdeset odstotkov škode. Za temeljito sanacijo poškodovanega bi v letu 2020 potrebovali vsaj še dobrih 2,5 milijona evrov zunanega financiranja ob slabem milijonu sofinanciranja s strani občine.

Zimska sezona in novosti

Brezplačni smučarski avtobus, spletna prodaja smučarskih vozovnic. Nova snežna topova na smučišču v Mojstrani, svetovni pokal v smučarskih tekih v Planici, žive jaslice v soteski Mlačca, veliko različnih dogodkov. To je le nekaj poudarkov v zimski sezoni 2019/2020 na destinaciji Kranjska Gora.

SUZANA P. KOVAČIČ

Rateče – Kot je na sredini novinarski konferenci v Nordijskem centru Planica povedal direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber, je bil na destinaciji Kranjska Gora obisk gostov od januarja do avgusta v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za devet odstotkov. Pomembno je, da so pridobili goste tudi v času zunaj glavne zimske in poletne sezone, je pa Veber opozoril, da se še premalo vlaga v nastanitvene zmogljivosti in razširitev storitvenih dejavnosti. Kranjska Gora poleg kolesarjenja in pohodništva v poletnem času in smučanja pozimi nudi še številne druge priložnosti za različne aktivnosti, je poudaril Veber in omenil tudi številna priznanja, ki jih je letos prejela destinacija Kranjska Gora; zahvalil se je za doprinos k temu vsem, ki tu živijo in ustvarjajo.

Smučarji se bodo med smučišči na destinaciji vozili z brezplačnim smučarskim avtobusom, ki bo vozil na relaciji med Podkorenem, Kranjsko Goro in Gozdom - Martuljkom.

Upa, da bodo del smučišča odprli že danes

Smučišče v Kranjski Gori in Podkorenu bo začelo obratovati takoj, ko bodo to dopuščale vremenske razmere, je napovedal zastopnik RTC Žičnice Kranjska Gora Anders Rydelius; pravzaprav upa, da bodo manjši del zagnali že danes. Na smučišču Kranjska Gora uvajajo spletno prodajo vozovnic na njihovi uradni spletni strani in t. i. pickup box, avtomat, kjer smučarji lahko natisnejo vnaprej kupljene smučarske vozovnice. Novost na smučišču Podkoren je dodatno zasneževanje, za naslednje leto pa Rydelius napoveduje večjo investicijo, akumulacijski bazen za zasneževanje.

Od leve: Blaž Veber, Anders Rydelius, Tomi Trbovc, Matjaž Podlipnik in Mojca Matko Cuznar / Foto: Tina Dokl

V Kranjski Gori bo možno tudi smučanje z vozovnico Ski pass Julijske Alpe, ki združuje pet slovenskih smučišč, šest smučišč v Italiji in tri smučišča v Avstriji – skupaj 260 kilometrov prog. Drsanje na prostem bo na drsališču Borovška šajba sredi Kranjske Gore.

Snežna topova kupila občina

Zasnežujejo tudi že manjše smučišče v Mojstrani, ki ga ima v najemu domači podjetnik Janez Zajšek. Za smučišče so pridobili dva nova, sodobnejša snežna topova, za katera je denar zagotovila Občina Kranjska Gora. V Mojstrani imajo obnovljeno drsališče na prostem ob smučišču, tudi to bo začelo obratovati takoj, ko bodo za to dane vremenske razmere, kot je povedal koordinator za turizem v občini ter predsednik Turističnega društva Dovje - Mojstrana Matjaž Podlipnik. Enako velja za ledno plezanje v soteski Mlačca in za tekaške proge, nekaj bo urejenih v bližini žičnice v Mojstrani, nekaj v Radovni. Podlipnik je povabil tudi na žive jaslice v soteski Mlačca od 25. do 30.

decembra. V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani je do petega januarja postavljena Alpska adventna tržnica, ki so jo pripravili skupaj z Alpsko konvencijo.

Tudi v Planici se dogaja

V Planici bo v soboto, 14. decembra, zimskošportni dan. Na voljo bodo testiranje in izposoja tekaške opreme, brezplačni nasveti inštruktorjev, igre na snegu za otroke, snežna drča ... Tu bo 21. in 22. decembra svetovni pokal v smučarskih tekih, kar bo odlična predpriprava na organizacijo svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju leta 2023, kot je povedal predstavnik za stike z javnostmi pri Organizacijskem komiteju Planica Tomi Trbovc in napovedal tudi skakalni praznik v Planici marca prihodnje leto, vstopnice so že v predprodaji. Svetovni dan snega bodo ponovno organizirali 18. in 19. januarja 2020.

Ledeno trofejo, zabavni športni dan za ljubitelje rekreativnega drsanja in hokeja na prostem, bo 25. januarja gostilo jezero Jasna v Kranjski Gori. Blaž Veber je med številnimi prireditvami

posebej omenil še Pokal Vitranc marca prihodnje leto, ki pa ni več samo smučarska tekma, ampak dogodek s pestrim programom.

Bogatejša velneška ponudba v Kompas

Na destinaciji Kranjska Gora je v tem času tudi veliko družabnih dogodkov, med drugim so v soboto sredi Kranjske Gore odprli praznično Alpsko vasico. Na novinarski konferenci je sodelovala tudi vodja prodaje v družbi Hit Alpinea Mojca Matko Cuznar. Povedala je, da so z dobrimi osemsto ležišči največji ponudnik nastanitvenih kapacitet na destinaciji in da so gostom pripravili kar nekaj novosti, med drugim prenovljeni velnes v hotelu Kompas, e-polnilnice za avtomobile pri Kompas in Ramada Resortu, prenovljene apartmaje Vitranc.

Destinacija Kranjska Gora je pridobila znak Slovenia Green Destination Gold, s čimer so vsi deležniki, ki delujejo na področju turizma, dokazali, da stopajo po poti trajnostnega razvoja turizma in s smelimi načrti za prihodnost.

Občina Naklo
 Stara cesta 61, 4202 Naklo
 T 04 277 11 00, F 04 277 11 11

Občina Naklo na podlagi 218.c in 218.č člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNep, 110/13, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) objavlja

JAVNO NAZNANILO

o razgrnitvi podatkov za odmero nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča na območju občine Naklo za leto 2020

Podatki za odmero nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča, s katerimi razpolaga Občina Naklo, bodo na vpogled vsem lastnikom stavb in delov stavb ter lastnikom zemljiških parcel, ki so po določbah Zakona o graditvi objektov zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča.

Vpogled v podatke bo mogoč vsak delovni dan, v prostorih Občine Naklo, Stara cesta 61, Naklo, v 1. nadstropju, pri višji svetovalki za okolje in prostor, vsak torek in četrtek od 9. do 12. ure ter vsako sredo od 14. do 17. ure. Vpogled izven navedenega časa je možen po predhodnem dogovoru na tel.: 04/277 11 04 ali e-pošti: glavna.pisarna@obcina-naklo.si.

Razgrnitev podatkov bo potekala

od 16. decembra 2019 do 16. januarja 2020.

Če se zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ne strinja s podatki Občine, mora v roku enega meseca od javnega naznanila predlagati vpis novih podatkov. Če zavezanec tega v zakonsko določenem roku ne predlaga, se šteje, da so podatki Občine pravilni, skladno z 218.c in 218.č členom Zakona o graditvi objektov.

V odprtem roku razgrnitve podatkov Občina Naklo od zavezancev sprejema tudi nove registracijske podatke in vse druge spremembe v zvezi z lastništvom, uporabo ali najemom zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča, površino stanovanjskih in poslovnih prostorov ter komunalno opremljenost zemljišča. Zavezanci so skladno z 21. členom Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč v občini Naklo (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 62/2018, 66/2018 – popravek) dolžni Občini Naklo posredovati vse potrebne podatke za izračun nadomestila oziroma sodelovati pri vodenju evidence, ki jo izvaja Občina Naklo, ter prijaviti vse spremembe v zvezi z uporabo stavbnega zemljišča.

Številka: 224-0036/2019-1
 Datum: 29. 11. 2019

Župan Občine Naklo
 Ivan Meglič I.r.

Spremenili odlok o nadomestilu

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občinski svet v Šenčurju je sprejel predlog odloka o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki bo veljal od novega leta naprej.

S sprejetjem novega odloka upoštevajo spremembe pri razvoju infrastrukture na južnem delu občine (Trboje, Voglje in Žerjavka), kjer so letos zgradili komunalno infrastrukturo. Tako ni več potrebe po razlikovanju

med območji na severnem in južnem delu občine, kjer je že zgrajena vsa komunalna infrastruktura. Stavbna zemljišča so ravno v skladu z zgrajeno infrastrukturo razvrščena v tri območja. Po novem bo tako prvo območje

obsegalo naselji Šenčur in Srednja vas, drugo območje obsega naselja Hotemaže, Luže, Milje, Olševk, Visoko, Trboje, Voglje in Žerjavka, tretje pa Prebačevo, Voklo in druga območja, kjer še ni kanalizacije.

Občina s kulturo v srcih ljudi

Častni občan Občine Žirovnica je postal Franc Pfajfar.

URŠA PETERNEL

Zabreznica – »Stopimo iz lastne cone udobja, bodimo pozitivni, ozke interese pa pustimo za vrati svojih domov!« To je med drugim dejal žirovniški župan Leopold Pogačar v svojem slavnostnem nagovoru ob občinskem prazniku, ki so ga z osrednjo proslavo obeležili v torek zvečer v Dvorani pod Stolom na Zabreznici. Dan, ko se je rodil France Prešeren, je tudi praznik občine Žirovnica. Občine, v kateri je po županovih besedah lepo biti župan, saj nimajo večjih težav, afer, niso prezadolženi, obenem pa v njej živijo ljudje s kulturo v srcih.

Na slovesnosti je župan podelil tudi letošnja občinska priznanja. Najvišje, naziv častni občan, je prejel nekdanji župan in dolgoletni predsednik Čebelarkega društva Antona Janše Breznica Franc Pfajfar.

Občinski nagrajenci z županom / Foto: Tina Dokl

Plaketi občine sta prejela Frenk Mlačnik in Nika Blagne, nagrade občine pa Agrarna skupnost Žirovnica - Moste, Gledališka skupina Julke Dolžan in Tanja Ovseničnik. Županova priznanja so šla v roke zlatih maturantov Mateja Zupančiča

in Svena Pádraiga Ó Siochfhradha Prešerna ter gasilcev PGD Zabreznica Jureta Hočevarja, Taja Lokovška in Iana Lokovška.

V kulturnem programu so nastopili učenci baletnega oddelka Glasbene šole Jesenice, violistka Maša

Hribernik in plesalka Nastja Smukavec, v čast Franceta Prešerna, Matije Čopa in Janeza Bleiweisa je obiskovalce popeljal Andrej Rozman Roza, za vrhunec večera pa je poskrbel glasbeni gost Vlado Kreslin, tudi z uglasbeno O Vrba.

Gasilski dom v Zasipu sameva

Po ugotovitvi gradbene inšpektorice, da Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Zasip nima uporabnega dovoljenja za svoj gasilski dom, je ta od sredine novembra zaprt.

MATEJA RANT

Zasip – Ob inšpekcijskem pregledu sredi novembra je pristojna inšpektorica ugotovila, da objekt, zgrajen leta 1981, nima uporabnega dovoljenja. Zato je izdala ukrep, da morajo dom zapreti in tako ga od takrat dalje ne morejo več uporabljati, je razložil predsednik PGD Zasip Primož Koren. Ob tem zagotavlja, da varnost krajanov zaradi zaprtja doma ni ogrožena, saj bi v nujnih primerih še vedno lahko prišli do svojih vozil. Je pa oteženo siceršnje delovanje društva, saj morajo člani iskati nadomestne prostore za sestanke in druga srečanja.

Gasilsko društvo se je v sodelovanju z blejsko občino in radovljiško upravno enoto tako že lotilo postopkov za pridobitev uporabnega dovoljenja za gasilski dom, ki ima sicer veljavno gradbeno dovoljenje in vso potrebno gradbeno dokumentacijo. Težav pri pridobivanju uporabnega dovoljenja po besedah Primoža Korena zato ne pričakujejo, je pa postopek dolgotrajen, saj morajo zbrati vso potrebno dokumentacijo in na novo pridobiti nekatera soglasja. »A tako na občini kot na upravni enoti se trudijo, da bi to čim hitreje speljali,« je pojasnil Koren. Do takrat pa bo dom še naprej sameval.

Gradbena inšpektorica je sredi novembra zaprla gasilski dom v Zasipu, ker objekt nima uporabnega dovoljenja.

Za kulturno dediščino ni denarja

Združenje zgodovinskih mest Slovenije je imelo zadnji petek v novembru v Tržiškem muzeju letno skupščino. Župani občin članic so priložnost izkoristili še za pogovor s štirimi slovenskimi poslanci v Evropskem parlamentu. Tema pogovora je bila nova evropska perspektiva 2021–2027.

MAŠA LIKOSAR

Tržič – Srečanja članic združenja s slovenskimi poslanci v Evropskem parlamentu so že tradicionalna, zadnje je bilo lani septembra v Bruslju. Tokrat so se ti v Tržiču sestali s slovenskimi evropskimi poslanci Tanjo Fajon, Milanom Zverom, Francem Bogovičem in Klemenom Grošljem. Razpravljali so o novi evropski perspektivi 2021–2027, poudarkih politike in prihodnjega razvoja, prioritetah evropskega parlamenta ter o možnostih in priložnostih za lokalna okolja Slovenije v globalnem svetu velikih izzivov.

Pogovor je vodil Ciril Globočnik, župan Občine Radovljica. V imenu vseh prisotnih županov je pričakoval konkreten odgovor na

Srečanje predstavnikov in županov občin članic Združenja zgodovinskih mest Slovenije s slovenskimi evropskimi poslanci v Tržiču / Foto: Gorazd Kavčič

vprašanje, kako lahko gostje kot evropskinci pomagajo občinam pri pridobivanju sredstev iz Bruslja – in sicer za programe, ki bodo imeli trajnostni pomen, bodo dodana vrednost za našo

kulturno dediščino in za katere majhne občine nimajo možnosti, da jih realizirajo iz svojega proračuna. »Župani zgodovinskih mest z denarjem, ki nam ga ponuja Slovenija, ne moremo realizirati

projektov, ki bi na terenu izkazovali posodobitev infrastrukture, mestnih jeder, ki imajo običajno zelo omejen prostor, in sanaciji zgodovinskih stavb, ki si ne zaslužijo propadajočega statusa. Že za samo funkcioniranje občine marsikje ni dovolj denarja, kaj šele za ohranjanje kulturne dediščine,« je dejal Globočnik in poudaril še: »Nas, županov, "mehke" vsebine ne zanimajo več.«

Župani Združenja zgodovinskih mest Slovenije so po koncu razprave z evropskimi poslanci podpisali skupno pobudo za umestitev celostnega ukrepa varstva in razvoja kulturne dediščine v razvojen dokument izvajanja kohezijske politike 2021–2027 in ga naslovili na predsednika vlade RS Marjana Šarča.

Zaradi izrednega dogodka prestavljen prižig lučk in druženje krajanov v Britofu

Britof pri Kranju – Zaradi izrednega dogodka v Britofu pri Kranju, torkove eksplozije plina pri tamkajšnjem gasilskem domu, Svet Krajevne skupnosti Britof krajanke in krajanke obveščajo, da bodo skupno druženje s prižigom lučk na novoletnem drevesu, pogostitvijo in spremljajočim programom s sobote, 7. decembra, prestavili na petek, 20. decembra, ob 18. uri. Program ostaja enak, prav tako lokacija ob gasilskem domu v Britofu.

Danes v Medvodah prižig prazničnih lučk

Medvode – V Medvodah bodo danes prižigali praznične lučke. Ob tem so pripravili program, ki ga bo obogatil zborček medvoških osnovnošolcev. Začelo se bo ob 18. uri na Tržnici Medvode. V veselem decembru bodo na prostem, na novi Tržnici Medvode, potekali tudi drugi dogodki. Vrhunec bo 21. decembra z začetkom ob 18. uri že tradicionalno tekmovanje v kuhanju vina in čaja, ki ga bo popestril nastop Adija Smolarja. Znova pa se pripravljajo tudi na silvestrovanje na prostem z ansambloma Navihanci in Kerlci (od 21. ure dalje).

Odprtje drsališča v Naklem

Naklo – Danes, v petek, 6. decembra, ob 17. uri bo uradno odprtje drsališča v Naklem. Ob tej priložnosti bodo domači hokejisti odigrali kratko tekmo. Vabita Občina Naklo in Pumpbar. Sicer pa bo drsanje brezplačno, drsališče bo odprto vsak dan od 10. do 19. ure, od 19. do 22. ure pa je ledeno ploskev ob manjšem doplačilu možno rezervirati. Na voljo bo tudi izposoja drsalk.

Popravek

Kranj – V članku Praznik je tudi dobrodelen v torkovi številki Gorenjskega glasa smo pri naštevanju nagrajencev Mestne občine Kranj pomotoma izpustili Kulturno društvo Brdo, ki je prejelo nagrado Mestne občine Kranj. Bralcem in članom društva se za napako opravičujemo.

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

s 3. januarjem 2020 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4267 Srednja vas v Bohinju.

Delovni čas pogodbene pošte 4267 Srednja vas v Bohinju:

ponedeljek, četrtek, petek:	9.00–13.00,
torek, sredo:	9.00–13.00 in 16.00–18.00,
sobota:	9.00–11.00.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Veselimo se vašega obiska.

Pošta Slovenije

St. Peterburg in slovanski svet

Blejski župan Janez Fajfar je bil povabljen na kongres »St. Peterburg in slovanski svet«. Letošnja vodilna tema je bila izobraževanje. Predstavil je projekte, ki jih ima Občina Bled skupaj z javnimi podjetji in domačo Osnovno šolo prof. dr. Josipa Plemplja. Izredno zanimanje je vzbudila akcija »pešbus«. Na konferenci je bila tudi Sergeja Ažman Lapajne, likovna pedagoginja blejske osnovne šole, katere učenci so za tekmovalno »Otroci slikajo St. Peterburg« pri likovnem krožku ustvarili več kot dvajset risb na temo nekdanje ruske cesarske prestolnice. Za najboljšo delo je bila proglašena risba učenke Maje Tičar z balonom, v katerem odsevajo znamenitosti tega prelepega mesta. Iskrene čestitke pedagoginji in naši mladi umetnici ter njenim sošolcem, katerih izdelki so po živahnem sporočilu odstopali od ostalih.

Za najboljšo delo je bila proglašena risba učenke Maje Tičar z balonom, v katerem odsevajo znamenitosti St. Peterburga.

Adventna večerja z Biseri

V Centru za usposabljanje, delo in varstvo Radovljica že nekaj let teče projekt Biseri, ustvarjeni z ljubeznijo. Začelo se je s keramiko, ki so jo izdelovali uporabniki, nadaljevalo pa z zaposlitvami uporabnikov v gospodarstvu. Center je tako četrto leto zapored organiziral adventno večerjo, ki je vsako leto malce drugačna, letos je bila v hotelu Astoria na Bledu, program pa je nastal skupaj z Višjo strokovno šolo za gostinstvo, velnes in turizem Bled. Kot je povedala direktorica CUDV dr. Irena Ceglar, je namen tovrstnega sodelovanja in samega projekta, da se gradijo mostovi in da se vsako leto povežejo z novimi ljudmi, ki mislijo podobno in želijo sodelovati z nami.

Dve silvestrovanji na Jezerski promenadi

Na Bledu bodo silvestrovali dvakrat – 31. 12. ob 15. uri bodo silvestrovali najmlajši, obiskal jih bo tudi Dedek Mraz, od 22. ure naprej pa bo veliko silvestrovanje za odrasle s Help! A Beatles Tribute bandom.

Ognjemeta ne bo, bo pa kres

Tudi letos ognjemeta ne bo, saj iz okoljskega vidika ni sprejemljiv, bodo pa zato ob polnoči na jezeru prižgali kres. Prvi dan novega leta bo na Jezerski promenadi ob 16. uri še koncert Prifarskih muzikantov.

Zimska pravljica na Bledu

Na Bledu so ob prvem adventnem koncu tedna prižgali lučke in odprli zimsko pravljico na Jezerski promenadi.

Bled je zažarel v lučkah.

Ob prižigu lučk je nastopila Severa Gjurin, konec tedna pa so polepšali še Maja Bavec in Nejc Škofic s slovensko popevko in džezovskimi standardi ter Slovenski pozdravi. V soboto so se otroci podali na pravljичno pot na Blejski grad, v nedeljo popoldne pa jih je obiskal Miklavž. Zimska pravljica na Jezerski promenadi je od ponedeljka do četrta odprta od 15. do 19. ure, od petka do nedelje pa od 11. do 21. ure. Prihodnji konec tedna bosta dva koncerta – v soboto, 7. decembra, ob 16. uri Kristina Oberžan in Bled jazz selection, v nedeljo, 8. decembra ob 15. uri pa ansambel Aufbix.

Letošnja novost na Jezerski promenadi je vhodni portal, izdelan po predlogah starih slovenskih portalov. Izdelal ga je Matjaž Kokalj iz tesarstva Štajf, njegovo delo je tudi velik rdeč stol, ki je skupaj z vrati ena izmed atrakcij Zimske pravljice na Bledu. Zimska pravljica na Jezerski promenadi se bo nadaljevala do 5. januarja prihodnje leto. Posebni dan na Bledu bo tudi letos božično popoldne, saj bo ob 17. uri v Grajskem kopališču ponovno zaživela Legenda o potopljenem zvonu. Dne 30. decembra bo na Jezerski promenadi dan, namenjen predstavitvi domačih kulturnih društev.

Letošnja novost na Jezerski promenadi je vhodni portal.

Za naložbe več kot sedem milijonov evrov

Blejski občinski svet je na decembrski seji potrdil proračun za prihodnje leto. Odhodkov je za 16,7 milijona evrov, od tega za investicije kar 7,3 milijona evrov.

V prihodnjem letu se bo začela gradnja Medgeneracijskega centra Bled, vredna 1,6 milijona evrov. Medgeneracijski center Bled bo zaokrožil novo podobo Seliš, saj bo območju dodal vsebine, ki so potrebne predvsem za kakovost življenja domačinov. Tam bodo dnevni center za varstvo starejših, prostori za delavnice in

druge aktivnosti na področju medgeneracijskih dejavnosti, nova knjižnica, muzej vezenin, večnamenski prostor ... Občina Bled je za gradnjo že pridobila gradbeno dovoljenje, tako da načrtuje začetek gradnje v prvih mesecih prihodnjega leta. Medgeneracijski center bo zaokrožil novo podobo Seliš, dela Bleda,

ki je po propadu podjetja Vezenine tudi sam začel propadati. Občina Bled bo v prihodnjem letu tudi sofinancirala prevoz za starejše Prostofer. Ena izmed večjih investicij bo tudi obnova Jezerske promenade, ki se bo predvidoma zaključila v letu 2022 in bo vredna več kot dva milijona evrov.

Posvoji zeleno drevo

Zelena drevesa *Picea pungens* – bodičasta smreka bodo tudi letos krasila pravljичno Jezersko promenado, potem pa bodo potrebovala nov prostor za svojo rast! Če si za, napiši svoje ime in priimek ter kraj bivanja na listo, ki jo dobiš v info hišici na Jezerski promenadi, in se nam pridruži na podelitvi, ki bo 5. 1. 2020 ob 17. uri na Jezerski promenadi! Hkrati lahko prispevaš znesek po svoji volji, ki ga bomo skupaj z Rdečim križem Bled namenili pomoči potrebnim občanom Bleda!

Tudi letos bo mogoče »posvojiti« zelena drevesa, ki v teh dneh krasijo promenado.

Pomagajo k boljšemu življenju

»Nova znanja širijo obzorja in pripomorejo h kakovostnejšemu življenju,« je na slovesnosti ob 60-letnici Ljudske univerze Kranj poudarila direktorica Mateja Šmid.

ANA ŠUBIC

Kranj – S slovesnostjo v stolpu Škrlovec je Ljudska univerza Kranj (LUK) minuli teden praznovala 60-letnico. Po besedah direktorice Mateje Šmid so temelj njihovega delovanja ljudje: zaposleni in zunanji sodelavci s svojo predanostjo in spoštovanjem ter udeleženci njihovih programov. S programi se bodo prilagajali izzivom, ki jih prinašajo dolgoživa družba, tehnološki razvoj in ekonomska neenakost na vseh področjih življenja. Poudarila je tudi pomen pridobivanja novih znanj za kakovostnejše življenje. »Tudi v prihodnje bomo promovirali in udeleževali vseživljenjsko izobraževanje in učenje kot pot k boljšemu življenju za vsakogar,« je dejala.

Župan Matjaž Rakovec je na slovesnosti poudaril, da LUK resnično veliko naredi na področju izobraževanja v kranjski občini, Šmidova pa je vesela tudi tesnejšega sodelovanja z občinami Cerklje, Šenčur in Preddvor v zadnjih letih. Za 60 let uspešnega širjenja znanj ter omogočanja pridobivanja splošnih in poklicnih

Župan Matjaž Rakovec in direktorica Ljudske univerze Kranj Mateja Šmid sta podelila zahvale predavateljem, ki so jim zvesti vsaj deset let. / Foto: Primož Pičulin

kompetenc je LUK čestitala tudi generalna direktorica direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih pri ministrstvu za izobraževanje Elvira Šušmelj, čestitke pa sta izrazili še predstavnica Andragoškega centra Slovenije Zvonka Pangerc Pahernik ter predsednica Združenja izobraževalnih in svetovalnih središč Slovenije Maja Radinovič Hajdič.

V LUK se zavedajo izrednega pomena predavateljev

v izobraževalnem procesu, zato so tistim, ki so jim zvesti vsaj deset let, na slovesnosti podelili zahvale. Skupaj jih je dvanajst, med njimi pa ima najdaljši, kar 45-letni staž Bojan Ančik. Na LUK je začel honorarno delati leta 1974. Predava predmete s področja družboslovja, od nedavnega pa je tudi prostovoljec v programu medgeneracijskega sodelovanja.

Zametki LUK segajo v leto 1937, ko je bila v Kranju po

zgodovinskih letih ustanovljena ljudska visoka šola. Za uradni začetek štejejo 26. november 1959, ko je bila z odlokom občinskega ljudskega odbora Kranj ustanovljena delavska univerza. Leta 1965 se je preimenovala v Delavsko univerzo Tomo Brejc Kranj, leta 1992 pa v Ljudsko univerzo Kranj. Zaradi velike potrebe po izobraževanju odraslih izvajajo množico raznolikih programov. Pred štirimi leti so prevzeli v upravljanje tudi Medgeneracijski center Kranj.

Želijo si dom starostnikov

Zanj so že predvideli obsežno zemljišče blizu vrtca in šole, a ga morajo še kupiti in dobiti investitorja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Ob proračunu za prihodnji dve leti so na občinskem svetu v Šenčurju obravnavali tudi načrt ravnanja s stvarnim premoženjem. Ob tem so veliko besed namenili načrtovani gradnji doma starejših, za katerega naj bi kupili zemljišče v bližini vrtca, šole in športnega parka. Nakup devet tisoč kvadratnih metrov zemljišča je odvisen tudi od tega, ali jim bo uspelo prodati zemljišče med avtocesto in regionalno cesto, ki ga popularno imenujejo Deteljica. Dosedanji poskusi prodaje niso uspeli. Prodajali bodo še naprej, če prodaja ne bo uspela v celoti, pa po delih, kar predvideva tudi razpis. Drugi pogoj za gradnjo doma starejših pa je tudi investitor, ki naj bi vložil v projekt, saj ga občina sama ne more sfinancirati.

Na razmišljanja, ali je lokacija za dom starejših prava, pa župan Ciril Kozjek odgovarja, da je mesto primerno, ker je blizu centra, ker so tam šola, vrtec in športni park, kar bo omogočilo medgeneracijsko povezavo.

Svetnica Vanja Umnik je temu dodala razmišljanje na podlagi neke oddaje o avstrijski izkušnji: »Izbira lokacije za dom je zelo dobra. Bližina mladih in starejših pri mladih ustvarja spoštovanje, pri starejših pa optimizem.« Svetnike je skrbela tudi tamkajšnja obremenitev cest, zlasti zelo ozke Weingerlove, kjer se stanovalci velikokrat pritožujejo zaradi prometa. Župan odgovarja, da bodo ceste razširjene, Weingerlova pa sicer ni predvidena kot povezovalna cesta za novogradnjo. O tem, kakšna utegne biti cena za nakup tako obsežnega zemljišča, za zdaj še ne razmišljajo, tako ali tako bo cena odvisna od tržnih razmer, ki bodo veljale ob nakupu.

Poleg zemljišča za dom starostnikov pa načrtujejo tudi nakup stavbe v središču Šenčurja, ki jo želi prodati kmetijska zadruga. O ceni pa se prodajalcu in kupcu še ni uspelo poenotiti. Na občini pravijo, da je cena previsoka, kajti stavbo v središču, kjer je zraven tudi kulturni dom, bo najverjetneje treba podreti.

Omogočili prevoze starejših

Zavarovalnica Triglav je z donacijo v višini dva tisoč evrov podprla izvedbo projekta Prostofer v Občini Žiri.

MATEJA RANT

Žiri – Humanitarnemu projektu Prostofer, s katerim si prizadevajo povečati mobilnost starejših in gibalno oviranih oseb, se z novim letom pridružujejo tudi na Občini Žiri. Vključitev v omenjeni projekt, ki temelji

na prostovoljni pomoči, je občini z donacijo omogočila Zavarovalnica Triglav. Sredstva bodo namenili za nakup ali najem avtomobila in uporabo klicnega centra.

Direktorica kranjske območne enote Zavarovalnice Triglav Janka Planinc je simbolični donatorski ček v

višini dva tisoč evrov v ponedeljek izročila županu Janezu Žaklju. »Kot starosti prijazna občina si prizadevamo za učinkovito integracijo občanov v skupno skrb za dobrobit starostnikov. S projektom Prostofer, ki ga izvaja zavod Zlata mreža, želimo na temelju

prostovoljstva doseči še več naših starostnikov,« je ob prejemu donacije dejal župan in dodal, da po eni strani želijo povečati mobilnost starostnikov v njihovi občini, po drugi strani pa povezovati starejše, ki prevoz potrebujejo, s starejšimi, ki so v takih primerih pripravljene pomagati kot vozniki. Po besedah Janke Planinc so projekt podprli v želji, da pripomorejo k večji varnosti in mobilnosti vseh, tudi ranljivih skupin prebivalcev. »Zavedamo se, kako pomembno je, da ima vsakdo dostop do zdravstvene oskrbe, občinskih storitev in drugih javnih servisov,« je poudarila in dodala, da so prav zato podprli vstop Občine Žiri v humanitarni projekt, ki starejšim in gibalno oviranim prebivalcem ne bo zagotavljal le boljšega dostopa do javnih ustanov, pač pa jih bo tudi medsebojno povezoval in tako krepil dobre odnose v lokalni skupnosti.

Občini Žiri so v ponedeljek izročili simbolični donatorski ček za projekt Prostofer.

Osvežili so kulturno dediščino

Končal se je evropski projekt Refresh, kjer je bila mladim ustvarjalcem navdih kulturna dediščina

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V Škofji Loki je ta teden potekal sklepni dogodek mednarodnega projekta Refresh iz razpisa Ustvarjalna Evropa, objavljenega ob poteku Evropskega leta kulturne dediščine 2018. Vodilni partner je bilo Združenje zgodovinskih mest Slovenije, sodelujoči pa partnerji iz Italije, Romunije in Španije. Namen je bil približati kulturno dediščino ljudem, proslaviti njeno raznolikost ter deliti njeno vrednost in pomen s prihodnjimi generacijami. V sodelovanju z mladimi umetniki so želeli razviti nove sveže načine predstavitve kulturne dediščine, je povedala generalna sekretarka združenja Mateja Hafner Dolenc.

Na osmih lokacijah v štirih sodelujočih državah so pripravili osem dogodkov, kjer

je sodelovalo okoli sto mladih umetnikov, od ustvarjalnih delavnic, razstav do predstav, pripravili pa tudi dva nagradna natečaja, za fotografijo in video. Ob sklepu projekta so v Škofji Loki pripravili okroglo mizo in prireditev z odprtjem razstave. Na njej so prikazali tudi nagrajene fotografije in video. Prvo nagrado je s svojo fotografijo Skozi steklo osvojil Lan Mohorič Bonča in drugo Simon Kovačič s Plečnikovo cerkvijo, od slovenskih umetnikov pa je za svoj video drugo nagrado prejel Tim Milosavljevič. Kot je povedala Hafner Dolenc, se Združenje zgodovinskih mest Slovenije zaradi dobrih izkušenj in navdušenega sodelovanja mladih znova prijavlja na razpis Ustvarjalna Evropa Refresh plus, kjer bodo vsebinsko razširili še na področje podjetništva.

Jutri prvo dobrodelno kuhanje

V Kranju ta mesec zbirajo sredstva za izbrane ranljive družine in posameznike, tri decembrske sobote pa bodo pripravili tudi dobrodelno kuhanje.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na pobudo župana Matjaža Rakovca in v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Kranj, Centrom za socialno delo Kranj, tremi osnovnimi šolami v Kranju ter Društvom upokojencev Kranj na kranjski občini v decembru zbirajo sredstva za izbrane ranljive družine in posameznike. Sredstva lahko donirate sklicem 00 500-2112019 na TRR Društva prijateljev mladine Kranj SI56 6100 0000 5487 540 (odprt je pri Delavski hranilnici Ljubljana) ali pa preko SMS-donacije na številko 1919 s ključnima besedama Kranj1 in Kranj5, kjer s poslanim SMS donirate en evro oziroma pet evrov.

To soboto, 7. decembra, in nato še dve naslednji soboti bo v praznično okrašenem središču Kranja od 10. do 12. ure potekalo tudi dobrodelno kuhanje. Zaključek akcije bo 27. decembra med 17. in 19. uro, ko bo na dan Županovega koncerta tudi uradna podelitev zbranih sredstev.

»Boljše življenje lahko v Kranju ustvarimo skupaj, zato bomo veseli, če boste s svojim prispevkom pripomogli h kakovostnejšemu življenju izbranih družin in lepšemu jutri zanje. Vrnimo jim upanje in dostojno življenje. V Kranju dobro v srcu mislimo in skupaj zmoremo več,« pravi župan Matjaž Rakovec in vabi, da se mu pridružite.

Kamp Špik z vse več gosti, odprt je tudi pozimi

SUZANA P. KOVAČIČ

Gozd - Martuljek – Gostje (z avtodomi, ogrevanimi počitniškimi prikolicami) v kampu Špik lahko nočijo tudi pozimi, saj je kamp odprt vse dni v letu. »Recepcija je čez zimo sicer zaprta, prijavo opravite na recepciji bližnjega Hotela Špik. V kampu je tudi v tem času odprta trgovina, redno čistimo del parcel, kjer so na voljo tudi sanitarije. Za smučarje imamo posebno sobo, kjer lahko ogrevajo smučarske čevlje in odložijo smuči. Gostom jo na voljo smučarski avtobus, ki vozi po dolini,« je povedal Ernest

Požanel, izvršni direktor podjetja Hit Larix. Kamp letos obeležuje četrto leto delovanja, po temeljiti prenovi je vrata odprl julija 2016. V vseh teh letih beležijo rast gostov in nočitev, posledično tudi prometa. V prvih desetih mesecih leta 2019 jih je obiskalo 16.893 gostov, kar je dvajset odstotkov več kot lani. Ustvarili so 40.590 nočitev. Trendu rasti sledijo prihodki, ki so v primerjavi z lanskim letom za trideset odstotkov višji. Največ gostov prihaja iz Nemčije, sledijo jim domači in nizozemski gostje. Obiskali so jih gostje iz kar 47 različnih držav.

Prenovili prostore za letališke gasilce

Fraport Slovenija je v prenovo prostorov gasilsko-reševalne službe, ki so jih odprli v sredo, vložil milijon evrov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Gasilsko-reševalna služba Fraporta Slovenija, ki na letališču deluje že od leta 1963 in zaposluje 59 poklicnih gasilcev, ima od nedavnega prenovljene prostore, ki so jih ob prenovi povečali s sedemsto na devetsto kvadratnih metrov. »Prenovili smo praktično vse. S prenovo smo dobili primerno učilnico za naša izobraževanja, servis gasilnikov smo preselili iz starih garaž znotraj enote, tako da je odslej vse združeno pod eno streho. Najpomembnejša pa je naša nadzorna soba, ki je dvignjena za eno nadstropje, s čimer smo dobili boljši pregled nad dogajanjem na letališki ploščadi,« je glavne pridobitve milijonske investicije Fraporta Slovenija strnil poveljnik enote Primož Mali, ki je na

sredinem odprtju poudaril, da so letališki gasilci s prenovo zagotovo dobili najboljše pogoje za delovanje, odkar obstaja poklicna gasilska enota na Brniku. »Letališki gasilci imamo vse razloge, da zremo v prihodnost še bolj optimistično kot kadarkoli prej,« je bil zadovoljen poveljnik letaliških gasilcev, ki se letno odzovejo na več kot štiristo dogodkov, zaradi česar velik poudarek dajejo izobraževanju in usposabljanju. Specifičnost delovanja pri raznovrstnih dogodkih na letališču pa gasilsko-reševalni enoti narekuje tudi posvečanje posebne pozornosti dobri opremljenosti. Tako je enota v zadnjem letu prevzela v upravljanje dve novi vozili, in sicer poveljniško vozilo za vodenje večjih nesreč in incidentov ter specialno vozilo s hidravličnim dvigalom ter

Trak so ob odprtju prerezali predsednik združenja poklicnih gasilcev Milan Korošak, direktor Fraporta Zmago Skobir in poveljnik gasilsko-reševalne enote Primož Mali.

dvema moduloma, v katerih sta različni tehnični opremljeni.

Da bodo v novih prostorih delovni pogoji letaliških gasilcev še boljši, je ob odprtju povedal poslovodni direktor Fraporta Slovenija

Zmago Skobir in poudaril pomen dobre opremljenosti ter usposobljenosti gasilcev za varnost na letališču, ki jo gasilci zagotavljajo vse dni v letu, 24 ur na dan.

Z investicijo v prenovljene prostore gasilcev so na Fraportu zaključili naložbeno bogato leto, v katerem so junija začeli tudi gradnjo novega potniškega terminala. »Marca smo odprli Fraportovo letalsko akademijo, prenovili poslovno-informacijski sistem, nadaljevali gradnjo in posodobitev notranjega cestnega omrežja, zgradili hangar za sredstva za oskrbo letal in centralni energetski objekt,« je strnil Skobir. Letos in v prihodnjih štirih letih bodo v Fraportu za posodobitev in opremo namenili več kot štirideset milijonov evrov, od tega dobro polovico za nov potniški terminal, ki bo odprt do poletja 2021.

Investicija v prenovo prostorov gasilsko-reševalne službe na letališču je znašala milijon evrov.

Podgane razburjajo Kranjčane

Na kranjski občini pojasnjujejo, da so oktobra od Domplana prejeli obvestilo o pojavu glodavcev, zato je Komunala Kranj že ukrepala.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Potem ko so se na družbenih omrežjih in v nekaterih medijih razširila vprašanja, ali Kranju grozi povečano število glodavcev, zlasti podgan, smo se o problematiki, na katero so nas opozorili tudi bralci, pozanimali pri odgovornih.

»Mestna občina Kranj v zadnjem času ni prejela prijave o povečanem številu glodavcev. Javno kanalizacijsko

omrežje na območju občine je v upravljanju Komunale Kranj, katere stalna naloga je tudi izvajanje deratizacije na omrežju. Smo pa od upravljavca večstanovanjskih zgradb družbe Domplan v začetku oktobra

prejeli obvestilo o pojavu glodavcev ter o tem obvestili Komunalo Kranj, ki je potem izvedla izredno deratizacijo,« pojasnjujejo na kranjski občini.

»Običajno zaznamo težave preko rednih pregledov

na terenu, prav tako pa nas o pojavu glodavcev obvestijo uporabniki in se na opozorila redno odzovemo. Krivice za pojav podgan lahko najdemo povsod, dejstvo pa je, da živali kanalizacijskih sistemov ne uporabljajo za bivanje, temveč jim predstavljajo predvsem prostor za iskanje hrane in gibanje. Bivališča pa si gradijo v luknjah ob sistemih ali ostali podzemni infrastrukturi,« med drugim pojasnjujejo

na Komunali Kranj ter dodajajo, da problematika glodavcev ostaja predvsem v strnjenih naseljih, kjer je veliko prebivalcev na majhnem območju. Opozarjajo zlasti na neprimerno odmetavanje odpadkov v straniščne školjke pa tudi na javne površine.

»Deratizacije, ki jih izvedemo dvakrat letno, in tudi interventne oziroma izredne deratizacije so vključene v ceno storitve odvajanja odpadnih voda. Stroške deratizacije v večstanovanjskih objektih pa nosijo upravni oziroma lastniki stanovanj. Komunala Kranj je izvedla zadnjo redno deratizacijo v obdobju konec septembra, zadnja interventna

deratizacija pa je bila izvedena v drugi polovici oktobra,« še pojasnjujejo na Komunali Kranj, na kranjski občini pa dodajajo: »V primeru, da bomo prejeli obvestila o povečanem pojavu glodavcev, bomo zadevo proučili in ukrepali v sodelovanju s Komunalo Kranj in drugimi pristojnimi službami, ki pokrivajo območje. Medobčinski inšpektorat Kranj pa v zadnjem obdobju že poostre no nadzira dogajanja na ekoloških otokih in je tudi izvedel določene ukrepe, s katerimi se je stanje glede kopičenja komunalnih odpadkov bistveno izboljšalo, s tem pa so bili odstranjeni tudi pogoji, ki bi omogočili povečanje števila podgan.«

Komunala Kranj izvaja deratizacijo javne kanalizacije v spomladanskem in jesenskem obdobju na območju mestne občine Kranj ter občin Naklo, Šenčur, Preddvor in Cerklje na Gorenjskem.

Gradnjo kanala bodo nadaljevali

Zapleti pri gradnji povezovalnega kanala Co, na katerega sta vezani tudi občini Medvode in Vodice

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Lani se je začela gradnja velikega projekta Čisto zate, Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja. Vanj so vključene tri občine: Mestna občina Ljubljana ter občini Vodice in Medvode.

Zapleta pa se pri gradnji povezovalnega kanala Co. Skozi dobrih 12 kilometrov dolg povezovalni kanalizacijski vod, ki ga gradi Mestna občina Ljubljana, se bo odpadna voda iz Medvod in Vodice stekala do centralne čistilne naprave v Zalogu. Del te trase od Broda do Ježice poteka po ožjem vodovarstvenem območju s strožjim režimom varovanja. Nasprotni

pridobivanja gradbenih dovoljenj in okoljevarstvenih postopkih. Mestna občina Ljubljana razpolaga z gradbenimi dovoljenji za večino kanala, manjka le še dokumentacija za okoli 150 metrov. V petek je v prostorih Mestne občine Ljubljana potekala novinarska konferenca, na kateri so podali stališča na priporočila državnega zbora ministrstvu za okolje in prostor ter na zahtevo 13 mestnih svetnikov za sklic izredne seje Mestnega sveta MOL na to temo. Državni zbor je namreč na izredni seji med drugim priporočil ministrstvu za okolje in prostor, naj nemudoma sprejme vse ukrepe, s katerimi bodo do pridobitve vse zahtevane dokumentacije o

zaradi njegovega priimka, je bila prisotna tudi ekipa, ki sodeluje pri projektu, in tudi župana Vodice Aco Franc Šuštar in Medvod Nejc Smole. »Nadaljevali bomo gradnjo v skladu s veljavnimi predpisi, v skladu s pravnomočnimi gradbenimi dovoljenji, ukinili 1600 greznic na območju Vodice in Medvod, preklopili iz preobremenjene čistilne naprave na Brodu 11.500 uporabnikov. Ko bomo končali celoten veliki kohezijski projekt, bomo izključili iz obratovanja in preklopili na kanalizacijsko omrežje 4500 greznic, ki danes po naših dobrih podatkih več ali manj puščajo vso odpadno vodo v okolje in ga obremenjujejo. Dejstvo je, da je to nujen okoljski projekt, ki so ga po temeljitem preverjanju potrdile vse pristojne institucije pri Evropski komisiji in tudi Evropska komisija sama. Ponovno poudarjamo, da izgradnja kanalizacijskega zbiralnika Co pomeni zaščito vodnih virov in da nevarnosti za kakršnokoli onesnaženje pitne vode ni in je tudi ne bo, ne samo zaradi gradnje, ampak tudi zaradi našega dela in vzdrževanja,« je povedal Krištof Mlakar, direktor

V občini Medvode so pri izvedbi projekta najdlje, že pri osemdesetih odstotkih. / Foto: Peter Košenina

Skozi dobrih 12 kilometrov dolg povezovalni kanalizacijski vod, ki ga gradi Mestna občina Ljubljana, se bo odpadna voda iz Medvod in Vodice stekala do centralne čistilne naprave v Zalogu.

ki med drugim opozarjajo, da bi bilo v primeru potresa in izteka kanalizacije nemudoma ogroženih tristo tisoč Ljubljančanov, ki bi ostali brez pitne vode. Odprla so se tudi vprašanja o zakonitosti

projektu in presoje vplivov na okolje zadržali oz. ustavili gradnjo kanala na spornem kraku od Broda do Ježice.

Poleg župana MOL Zorana Jankovića, ki meni, da gradnjo spodbujajo

družbe JP Voka Snaga. Slišati je bilo tudi, da je kanal v prostor umeščen že skoraj trideset let.

Za kako pomemben projekt gre, sta poudarila tudi župana Medvod in Vodice. »Gre za mater vseh projektov Občine Medvode. Smo na osemdesetih odstotkih tega projekta in kakršnokoli ustavljanje oziroma neizplačevanje sredstev bi imelo pogubne posledice za občinski proračun. Trenutno v Medvodah

ni prav nobenega razloga, da se sredstva ne bi izplačevala,« je dejal župan Medvod Nejc Smole, župan Vodice Aco Franc Šuštar pa je dodal: »Veselimo se, da bo ta projekt uspešno zaključen, ker želimo nadzirati, kam odpadne vode tečejo in koliko jih je, in s tem bomo preprečili tisto, česar ne želimo: da te odpadne vode, tako kot danes, nekontrolirano odtekajo kamorkoli. Ta skupni projekt treh občin je eden zelo uspešnih in

za njim stoji ekipa strokovnjakov. Zagotavlja varnost in kontrolirano odvajanje odpadnih voda tudi z občine Vodice. Več kot petdeset odstotkov kanalizacije je pri nas že uspešno izvedene. Prepričan sem, da bo današnja predstavitev odpravila vse dvome, ki so prisotni.«

Tako Smole kot Šuštar sta še dejala, da je navezava na kanal Co edina logična in da druge realne možnosti niso imeli.

Nova postaja in novi vlaki

Med državnimi razvojnimi programi s področja javne železniške infrastrukture je tudi rekonstrukcija železniške postaje v Domžalah, kjer si občina prizadeva urediti tudi podhod za pešce. Decembra se bodo potniki na relaciji Ljubljana–Kamnik razveselili tudi novih vlakov.

JASNA PALADIN

Domžale – Država ima v obdobju 2019–2022 v načrtu šest projektov s področja javne železniške infrastrukture, s katerimi nameravajo urediti neustrezno zavarovane in potencialno nevarne nivojske prehode pa tudi

rekonstrukcijo železniške postaje v Domžalah.

Tega so še posebej veselili na občini. »Z državo imamo dogovor, da sprojektirajo podhod pod železniškimi tiri med SPB-jem in Osnovno šolo Vencija Perka. Lastnina je že urejena, prav tako financiranje, tudi

ideje so več ali manj že potrjene, tako da bi v prihodnjem letu lahko zagotovili potrebno dokumentacijo, v prihodnjih dveh, treh letih pa izvedli tudi sama gradbena dela,« sodelovanje pri tej državni investiciji opisuje domžalski župan Toni Dragar.

V sklopu rekonstrukcije železniške postaje namerava Direkcija za infrastrukturo predstaviti železniške tise ter peron dvigniti na nivo novih vlakov, da bo potnikom bolj prijazen pri vstopanju in izstopanju z vlakov. Slovenske železnice bodo v drugi polovici decembra dobile nove vlake. Del naročila 52 vlakov Stadler je tudi 21 enopodnih dizelskih (DMV) Stadler FLIRT potniških garnitur. Ti bodo imeli skupno kapaciteto 338 potnikov: 12 sedišč bo v 1. razredu, 159 sedišč v 2. razredu, stojišč pa bo 167. Na voljo bosta dve mesti za gibalno ovirane osebe ter deset mest za kolesa. Pri Slovenskih železnicah pojasnjujejo, da bodo iz tehnoloških razlogov najprej začeli voziti na progah, ki niso elektrificirane. To pomeni, da se bodo novi vlakov najprej razveselili potniki na progah Ljubljana–Kamnik in Ljubljana–Novo mesto. Novi vlaki bodo v vozni red vključeni do aprila 2020.

Železniško postajo v Domžalah bodo prenovili in posodobili.

Nihalka na Veliko planino ne obratuje

1. stran

Čeprav je imelo vodstvo družbe Velika planina zamenjavo vrvi v načrtu in je ta že kupljena (ne pa še dobavljena), so jih rezultati izrednega nadzora, ki so ga pri Zavodu za gradbeništvo Ljubljana preventivno naročili pred podaljšanjem obratovalnega dovoljenja nihalka za šest mesecev, presenetili. »Ugotovljeno je bilo, da so nosilne vrvi nihalka varnostno neustrezne in da jih je treba zamenjati. Menjava nosilnih vrvi smo v družbi sicer predvideli v aprilu 2020, vendar smo pred začetkom zimске sezone preventivno naročili pregled nosilnih vrvi nihalka, ki pa

je pokazal določene varnostne pomanjkljivosti nosilnih vrvi, ki lahko ogrožajo potnike. Zaradi navedenega smo bili primorani sprejeti odločitev o takojšnjem prenehanju obratovanja, dokler vrvi ne zamenjamo,« je povedal direktor družbe Leon Keder. Pregled vrvi z rentgensko napravo je pokazal, da so posamezne nitke v vrvi popokane in bi ob večji obremenitvi lahko tudi počile.

Zamenjavo vrvi – dobavo novih pričakujejo že v teh dneh – bodo zdaj skušali opraviti v najkrajšem možnem času, zaradi zahtevnosti del pa nihalka ne bo vozila vsaj mesec dni oz. predvidoma do sredine januarja.

Omejitev obiskov v jeseniški bolnišnici

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice so obiski omejeni na eno zdravo odraslo osebo na bolnika, razen pri infektivnih bolnikih in na oddelku za zdravstveno nego, kjer so obiski prepovedani. Na pediatričnem oddelku je dovoljena prisotnost enega zdravega starša ali skrbnika, na ginekološko-porodniškem oddelku pa obisk zdravega partnerja. Svoje prosijo, da se pri vstopu na oddelke najprej zglasijo pri medicinski sestri, kjer bodo dobili natančne usmeritve, so sporočili iz Splošne bolnišnice Jesenice.

Od Kralja Matjaža do Celice

V Galeriji Prešernovih nagrajencev je na ogled razstava ilustratorja, ustvarjalca animiranih filmov in nagrajenca Prešernovega sklada Dušana Kastelica.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Gornji naslov bi seveda lahko nadaljevali: in naprej v veselje stripa in 3D-video animacije. A še marsičesa, na primer grafičnega oblikovanja, ustvarjanja računalniških iger, ilustratorstva ..., s čimer se tako dobro ukvarja ali pa mu vsaj zaposljuje njegove kreativne misli in njih posledico – vse sorte zamisli. Dušan Kastelic, rojen v Trbovljah, živi in dela v Zagorju, širše v Zasavju, pravzaprav pa je področje njegovega delovanja svet. Poročilo o državljanu Dušanu K., ki ga je pripravil njegov stripovski kolega Zoran Smiljanič in ga najdemo v ličnem katalogu k razstavi, ki ga je – tako kot vse prejšnje v Galeriji Prešernovih nagrajencev – oblikoval še en Kranjčan, Kastelicev sošolec slikar Marko Tušek, se bere kot avtobiografski roman. Primerno napet, z različno usodnimi zapleti in prav tako »odpleti«.

Kot je na odprtju razstave v ponedeljek povedal umetniški vodja galerije Marko Arnež, se je Dušan Kastelic že ob prejemu nagrade Prešernovega sklada na predvečer obletnice pesnikove smrti odločil, da bo v Kranju

Ako si ogledate animirani film Čikorja an' kafe, potem že veste, da je Dušan Kastelic »naš človek«. / Foto: Primož Pižulin

odpiral razstavo na predvečer obletnice njegovega rojstva. V prvo nadstropje je tako postavil svoja dela iz različnih ustvarjalnih in življenjskih obdobjih, od prvih mladostniških do družbeno angažiranih stripov, polnih ironije in odštekanege humorja, prek ilustracij in stripov za revije in časopise, s katerimi si je služil ljubi kruhek, do njegovih odličnih 3D-animiranih filmov, s katerimi se intenzivneje ukvarja zadnjih dvajset let.

Že od malega je sebe videl kot velikega stripovskega avtorja, zato je pridno risal, pri petnajstih navdušil na Mladininem natečaju z nekajstranskim stripom Kralj Matjaž, ki nas uvede v stripovsko sobo, kjer sledimo tudi stripom iz obdobja sodelovanja z revijo Mladina. Najprej je narisal Partizane, kot duhovito ugotavlja recenzent razstave Smiljanič, da bi razdelil Slovence, nariše še Domobrance. Začetek devetdesetih obeležuje s

stripom JBTZ, po kratki epizodi pri časopisu Delo, nora ideja Kulturnikov v tem časopisu je še dvajset let za tem čista avantgarda. »Za revijo Mladina sem narisal kakih trideset naslovnice, za razstavo sem jih zbral tretjino. Ker smo jih takrat morali risati teden prej, se na naslovnici narisani predvideni dogodki lahko kasneje tudi niso zgodili. Tako so recimo študenti v Beogradu v začetku devetdesetih vrgli Miloševića – v resnici se to

ni zgodilo,« med vodenjem po razstavi razlaga Dušan Kastelic.

Celica s »ploščatoglavci«

Kasneje riše še za računalniške revije in druge naročnike, novo rojstvo pa doživi, ko se poda v svet 3D-animacije. Njegov videospot za pesem Perkmandeljca zasaških sosedov, skupine Orlek, je prvi biser iz njegove delavnice. Perceptija tega rudniškega škrata za vse nove rodove je jasna – če bi Perkmandeljca srečali v rudniku, bi bil natanko tak, kot ga je ustvaril Kastelic.

Ob več 3D-animiranih filmih izstopata še dva. Čikorja an' kafe po istoimenski pesmi Iztoka Mlakarja je tako kot pesem mojstrovina brez primere in ima na razstavi temu primeren spominski kotiček – lahko bi rekli »boh-kov kot« – s portreti v animaciji nastopajočih. Vsekakor gre za nostalgičen del razstave, katere vrhunec je nedvomno sobica, ki je postala začasna Celica, kot je naslov 12-minutnega animiranega filma, za katerega je Kastelic dobil nagrado Prešernovega sklada in še vsaj šestdeset nagrad na različnih tej vrstni medija namenjenih festivalih. V sobi se znajdemo med

»ploščatoglavci«, sredi nje je nekakšen bat, posebej za razstavo ga je izdelal Dušanov prijatelj Dražen Poje, ki lahko splošči tudi vašo glavo, da ne boste slučajno štrleli iz povprečja, kaj šele da bi mislili s svojo glavo.

Na odprtju razstave je govoril še en Zasavec: Zoran Poznič, tokrat v vlogi kulturnega ministra, ki je povedal, da se z Dušanom poznata že vsaj štirideset let. »Težko verjamemo, da je vse to, kar vidimo na razstavi, sproduciral en sam človek. Dušan je kot "one man band" tega sposoben, kar je v času izgubljanja identitete še kako primerna vrednota,« je povedal in dodal: »V njegovih stripih in animiranih filmih lahko, ko malo spodbudimo različne senzorje, prepoznamo tudi same sebe.«

Kastelica je na duhovit način kot nosilca sedmih naglavnih grehov predstavil že omenjeni Zoran Smiljanič, ki je v zaključku dejal: »Dušan Kastelic, ki ima v imenu besedo duša, je s temi filmi nekaj naredil in pustil sled. Kaj več bi si človek še želel v svojem življenju? Mogoče celovečerni animirani film?« Verjamemo, da je s temi besedami pogledal v prihodnost.

Nuklearni otroci

SAMO LESJAK

Tržič – V tržiški Fužini Germovki so na ogled Černobilčki – skulpture, ki opozarjajo na posledice jedrskih katastrof, za katere je odgovorno človeštvo –, ki jih je na ogled postavil član Kulturno-umetniškega društva Ampus Rok Mohar. Aktivni ustvarjalec iz Ljubljane si pogumno utira samostojno umetniško pot, med drugimi pa je sodeloval že

tudi z ljubljansko Dramo, Markom Brecljem in drugimi umetniki ter restavratorki. V Germovki, obnovljeni najstarejši kovaški delavnici v Tržiču, se tokrat predstavlja z mavčnimi skulpturami, s katerimi nadaljuje svoj dolgoletni projekt Černobilčki. Z njim želi avtor opozoriti na posledice jedrske katastrofe v Černobilu v osemdesetih letih, ki jih čutimo še dandanes. Ob tem pa opozarja na sodobno

problematiko gradnje jedrskih reaktorjev, večinoma pogojene z ekonomskim vplivom in željo po dobičku velikih korporacij. Te se ne menijo za katastrofalne posledice možnih nesreč, ki se prenašajo na naslednje generacije. Redke države se zavedajo nevarnosti in zapirajo svoje jedrske elektrarne, medtem ko pri nas potekajo pogovori o gradnji novega bloka v jedrski elektrarni Krško.

»Če je zgodovina učiteljica, menim, da nismo končali osnovne šole. V Černobilu je bila ena od treh večjih nesreč v nuklearnih elektrarnah, poleg Otoka treh milj v ZDA in japonske Fukušime. Verjetno je treba iskati vzroke za pozabljenost nesreč v ekonomskih razlogih in temu, da naj bi to energijo predstavljali kot najbolj varno. Treba je opominjati na tovrstne ekološke katastrofe, za katere je odgovorno človeštvo, tako kot opominjamo na genocide in vojne. Ne smemo pozabiti,« opozarja Rok Mohar, ki bo s projektom nadaljeval.

Odprtje razstave, ki bo na ogled do 13. decembra med 16. in 18. uro, so popestrile Violaske, prav tako sveža pridobitev društva Ampus.

Posledice izreka Miroljubljen atom v sleherni dom: Rok Mohar in Anže Bizjak v Fužini Germovka / Foto: Gorazd Kavčič

Konflikt, ki ga ni

V torek so v Stolpu Škrlovec premierno uprizorili avtorsko nemogledališko predstavo Konflikt v režiji Domija Vrezca.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Ko na oder stopijo ljudje, ki ne slišijo, je »žur«. In je bil – v zgodbi, ki jo je v predstavi Konflikt uprizorila »alter nacija«, kot je skupino gluhih in naglušnih, ki so stopili na oder, duhovito

označil avtor, režiser in dramaturg Domi Vrezec.

V približno polurni predstavi nas akterji popeljejo na rojstnodnevno zabavo. Vsak od povabljenih ima vabilo, a kaj, ko so ga nekateri »pozabili«, v resnici pa ga sploh niso imeli. Zbrana

družčina, ki se veselo zabava, vsakega od njih preizkusi, in ker gre za same prave prijatelje in prijetne ljudi, jih tudi sprejme medse. Ena izmed gostij pa vsakemu izmed iz družbe izmakne nekaj samo njegovega in to spravi v darilno vrečko. Sledi odpiranje daril – in glej ga vraga – slavljenec iz vreče dobiva izmaknjene stvari, ki jih seveda vrača lastnikom. To še ne pomeni, da ostane brez darila, saj mu prav nabrita gostja speče najboljšo torto na svetu, za darilo pa dobi ribiško palico, ki si jo je že tako dolgo želel.

Poglavitna tema predstave je namreč slikovito opozarjanje na večno ponavljajoči se konflikt med svetom sliščih in tistim nevidnim svetom gluhih. Predstava je pripravljena tako, da je primerna vsem segmentom publike, ne glede na to, ali slišijo ali ne. Igro vseskozi spremlja glasba in igralci so vseskozi bili odlično plesno razpoloženi, za koreografijo je poskrbela Ajda Tomazin, in nismo imeli občutka, da nastopajoči slišijo zgolj kot vibracije ali pa sploh ne slišijo. Jutri, 7. decembra, ob 19.30 sledi ponovitev Pri Rdeči Ostrigi v Škofji Loki.

Skupina nastopajočih ob obeh avtorjih predstave Konflikt dokazuje, da brez bliska ni groma. / Foto: Igor Kavčič

Žan Košir pred novo sezono

Ta konec tedna sezono svetovnega pokala začenjajo tudi deskarji na snegu alpskih disciplin. Na najvišja mesta cilja tudi Žan Košir, ki je v pripravljalnem obdobju treniral tudi v Argentini in na Finskem. »Veliko sem bil v stiku s konkurenco, tako da vem, kam sodim. Zanimivo bo,« napoveduje Tržičan.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Prva postaja nove sezone svetovnega pokala za deskarje na snegu alpskih disciplin je Rusija, tekme pa bodo na novem prizorišču Bannoye. Jutri bo paralelni veleslalom, v nedeljo še paralelni slalom. Slovenske barve bo pod vodstvom trenerja Izidorja Šušteršiča zastopala izkušena četverica Tim Mastnak, Rok Marguč, Žan Košir in Gloria Kotnik. S treningom v italijanski Cortini d'Ampezzo so uspešno zaključili jesenski del snežnih priprav.

»Do božično-novoletnega premora smo na relaciji Dolomiti–Rusija–Dolomiti. Vsi v ekipi smo dobre volje in komaj čakamo, da se začne zares. Želimo si dobrega začetka in nato tudi nadaljevanja. Zmage in zmaga v skupnem seštevku? Seveda. Marsikdo realno napada ta cilj, konkurenca je zgoščena, ampak naši asi so hitri, tako da smo lahko optimistični,«

Najboljši alpski deskarji na snegu se bodo tudi to zimo ustavili v Sloveniji. Rogla bo tekmo svetovnega pokala v paralelnem veleslalomu gostila 18. januarja.

Žan Košir je pripravljen na začetek nove sezone svetovnega pokala. / Foto: Gorazd Kavčič

je povedal Medvoščan Izidor Šušteršič. Naši najboljši deskarji so del treningov že tradicionalno opravili individualno oziroma so se priključevali drugim reprezentancam, tako tudi Žan Košir, edini Gorenjec v reprezentanci.

Pred Tržičanom je nova sezona v svetovnem pokalu. Kot pravi, bo vztrajal, dokler bo lahko realno računal na stopničke. »Cilji so torej jasni. Ne samo na prvih dveh tekmah, ampak na vseh, ki me čakajo do konca sezone. Poletje in jesen sta bila

dolga. Letos sem ledeniško rutino razbil s treningi v Argentini in na Finskem. Pogoji so bili dobri. Že sama nižja nadmorska višina (od 200 do 1800 m) omogoča količinsko več treningov, sneg je drugačen kot na ledenikih. Seveda to ne pomeni, da sem ledeniške treninge prečrtal. Daleč od tega, a tam treniram le, če je snega dovolj in je vidljivost ustrezna. Verjetnost za obnovitev ali novo poškodbo tako skušam minimalizirati. Veliko sem bil tudi v stiku s konkurenco, tako da vem, kam

sodim. Zanimivo bo,« napoveduje Žan Košir.

Po Rusiji deskarje čaka selitev v Dolomite, kjer bodo nadaljevali treninge pred prvo srednjeevropsko tekmo, nočnim paralelnim veleslalomom v Cortini d'Ampezzo (14. decembra). Mini italijanska turneja se bo z veleslalomom zaključila 19. decembra v Carezzi. Najboljši alpski deskarji na snegu se bodo tudi to zimo ustavili v Sloveniji. Rogla bo tekmo svetovnega pokala v paralelnem veleslalomu gostila 18. januarja.

Nogometaši zaključili jesenski del prvenstva

Domžale bodo »prezimize« na šestem mestu, kranjski Triglav je sedmi.

JOŽE MARINČEK

Kranj – V sredo so nogometaši v Prvi ligi Telekom Slovenije odigrali tekme zadnjega, dvajsetega kroga v jesenskem delu prvenstva.

Kranjčani, ki so dosegli lep uspeh v soboto, ko so v Mariboru premagali aktualnega državnega prvaka z 2 : 0, so znova gostovali, že tretjič zapored, a tokrat niso bili uspešni. Pri nogometaših Aluminija iz Kidričevega so doživeli najhujši poraz v tej sezoni, saj so jih domačini premagali kar z 8 : 1. S tem so tudi

izničili uspeh proti Mariboru, a bodo kljub temu »prezimize« na sedmem mestu. Zmage pa so se veselili nogometaši Domžal, ki so v Stožicah z golom kapetana Senijada Ibričića iz kazenskega strela z 0 : 1 premagali Olimpijo.

Prvenstvo se bo nadaljevalo z 21. krogom, prvim v spomladanskem delu, 22. in 23. februarja. Na lestvici vodi Olimpija z 42 točkami, drugi je z 38 točkami Aluminij, prav toliko jih ima tudi Maribor na tretjem mestu. Domžale so šeste (25 točk), Triglav pa sedmi (20 točk).

Vaterpolisti začenjajo pokal

Kranj – Vaterpolisti v članski konkurenci bodo tekmovalno sezono 2019/2020 začeli z igranjem v pokalu Slovenije. V soboto sta na sporedu prvi tekmi polfinala. V Ljubljani se bodo na bazenu Kodeljevo pomerili vaterpolisti VK Ljubljana Slovan in VD Kamnik. Tekma se bo začela ob 18. uri. V pokritem olimpijskem bazenu v Športnem centru Kranj pa se bo tekma med vaterpolisti AVK Triglav in VD Koper začela ob 19. uri. V nedeljo bodo državno prvenstvo začeli tudi mladinci. V Kranju bodo odigrali prvi turnir. Tekme se bodo začele ob 9. uri. Veterani AVK Triglav ŠD Kranj 75 pa gostujejo v Novem Sadu, kjer se bodo na tradicionalnem shodu veteranskih ekip Kranja, Rovinja in Novega Sada pomerili na turnirju Svinjekol 2019.

Hokejisti igrajo za točke državnega prvenstva

Kranj – Hokejisti so odigrali nove tekme članskega državnega prvenstva. V nedeljo so v Mariboru gostovali hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice in HDK Maribor premagali s kar 0 : 13 (0 : 3, 0 : 5, 0 : 5). Dan kasneje so se pomerili HK SŽ Olimpija in HK MK Bled. Tekma v Tivoliju se je končala z zmago domačinov, ki so bili boljši s 4 : 1 (2 : 1, 1 : 0, 1 : 0). Jutri se bosta v Kranju pomerila HK Triglav in HDK Maribor. Tekma se bo začela ob 14.15.

Stevens za začetek osmi

Kranj – Plavalci tekmujejo na evropskem prvenstvu v kratkih bazenih v Glasgowu. V finalu je v sredo zvečer plaval Peter John Stevens iz kranjskega Triglava in na petdeset metrov prsno osvojil osmo mesto. V polfinalu je plaval najhitreje v sezoni (26,15), v finalu pa je bil štiri stotinke sekunde počasnejši.

Iličič v enajsterici italijanskega prvenstva

Kranj – V Milanu so v ponedeljek razglasili najboljše nogometaše italijanskega prvenstva. Najboljši nogometaš serije A je Cristiano Ronaldo, v idelano enajsterico sezone pa se je uvrstil tudi Kranjčan Josip Iličič, ki uspešno igra za Atalanto iz Bergama.

Šenčur z Domžalami, triglavanke s Celjankami

Kranj – Košarkarji v prvi slovenski košarkarski ligi bodo odigrali tekme desetega kola. Gorenjska gradbena družba Šenčur bo doma igrala z moštvo Helios Suns iz Domžal. Tekma se bo v ŠD Šenčur začela jutri, 7. decembra, ob 19. uri. Košarkarice pa igrajo tekme 12. kola. Triglavanke bodo danes gostile Cinkarno Celje. Tekma v ŠD Planina se bo začela ob 18. uri. Domžalčanke odhajajo na gostovanje v Maribor.

Kamničanke s prednostjo v Prago

Kamnik – Odbojkarice Calcita Volleyja so na prvi tekmi prvega kroga pokala Challenge doma gostile ekipo PVK Olymp iz Prage in zmagale s 3 : 1 (-18, 23, 28, 18). Povratna tekma bo 18. decembra v Kladnem, že jutri, 7. decembra, pa bodo varovanke Gregorja Rozmana v devetem krogu srednjeevropske lige gostovale pri ekipi GEN-I Volley. Tekma bo štela tudi za državno prvenstvo.

Parašportniki na Kanarskih otokih

Na skupne priprave sta odšla tudi Gorenjca: paraplavalec Darko Đurič in paramaratonec Sandi Novak.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Do paraolimpijskih iger, največjega tekmovanja športnikov invalidov, je še manj kot leto dni. V načrtih priprav za Tokio 2020 je krovna zveza Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite je prvič doslej načrtovala zimske priprave. Nekaj najboljših športnikov in nekateri obetavni mladi tekmovalci so 30. novembra za dva tedna odpotovali na skupne priprave na Kanarske otoke. V Arrecifeju na otoku Lanzarote bodo trenirali do 14. decembra.

»Prvič organiziramo zimske priprave. Pošljamo 16-člansko odpravo, ki bo imela odlične razmere za delo na preverjenih športnih objektih. Trenutno imamo od šest do osem kandidatov

Parašportniki na pripravah na otoku Lanzarote. Med njimi sta tudi Gorenjca, in sicer paraplavalec Darko Đurič (drugi z leve) in paramaratonec Sandi Novak (drugi z desne). / Foto: Roman Kežzar

za igre. Za takšne priprave smo večji del sredstev namenili sami, nekaj so prispevali pokrovitelji in ministrstvo. Ugotovili smo, da naši športniki takšen način

dela pogrešajo, saj jim je doslej manjkalo zimski del priprav,« je pred odhodom povedal predsednik zveze Damijan Lazar. Slovenska odprava na otoku Lanzarote

trenira v petdesetmetrskem bazenu, na atletskem stadionu, uporabljajo tudi kolesarske in tekaške poti ter fitness. Odpotovala sta tudi dva Gorenjca. Plavalec Darko Đurič normo za Tokio že ima. »Zame bodo to že tretje igre. Takšne priprave so prvič, vesel sem, da se jih lahko udeležim. Takšen trening je zelo dobrodošel,« je dejal. Maratonec Sandi Novak bo normo skušal odteči januarja v Dubaju. Poleg njiju so na pripravah še paraplavalec Tim Žnidaršič Svenšek, parakolesarski dvojec Aleš Dragar in Jurij Porenta, paratriatlonec Alen Koblica ter kot pridruženi član gluhi tekač Tadej Enci. Trenirajo pod budnim očesom trenerjev Romana Kežzarja, Gregorja Nahtigala, Emila Tahiroviča, Luke Kovica in Jane Čander.

Dan čebelarkega turizma

CVETO ZAPLOTNIK

Brdo pri Lukovici – Čebelar-ska zveza Slovenije prire-ja danes, v petek, v Čebelar-skem centru na Brdu pri Lu-kovici tradicionalni dan če-belarskega turizma. Na to temo bo potekal posvet, na katerem bodo predstavili pri-mere dobre prakse in mož-nosti, ki jih ponuja tovrstni turizem – spanje (in sladke sanje) v čebelnjaku, dobro prakso družinskega čebelar-skega turizma Koki iz Potoč pri Preddvoru, kranjsko siv-ko kot razvojni projekt obče-ine Ivančna Gorica, trženje,

promocijo in strategijo če-belarskega turizma ter izo-braževanje za čebelarstvo-turističnega inštruktorja. Med posvetom bodo predstavili čebelam prijazne občine in jim podelili priznanja.

Danes bo v Kulturnem domu Janka Kersnika na Lu-kovici tudi četrti festival če-belarske pesmi, ki ga Čebe-larska zveza Slovenije pri-pravlja v sodelovanju z Obči-no Lukovica. Na festivalu bo nastopilo deset pevskih zbor-rov in skupin. Čebelarjem, ki so letos pridelali senzorič-no najbolj tipičen med, bodo podelili priznanja.

O dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

Kranj – V prostorih Kmetijsko gozdarske zadruga Sloga Kranj na Primskovem bo v torek z začetkom ob devetih dopoldne predavanje o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji kot o priložnosti za dodatni zaslužek. Predavali bosta Vanja Bajd Frelih in Ana Beden iz oddelka za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, ki bosta predstavili zakonske podlage za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, osnovne in posebne pogoje za posamezno dopolnilno dejavnost, dovoljeni fizični in finančni obseg dejavnosti, mali obseg prve stopnje predelave lastnih kmetijskih pridelkov in gozdnih sortimentov, prodajo majhnih količin živil, za katero ni potrebna registracija pri upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ter na upravni enoti ...

Predavanje o zorenju mesa

Gorenja vas – Društvo podeželskih žena Blegoš in Kmetijsko gozdarski zavod Kranj vabita v torek, 10. decembra, ob 15.30 v zadružno prostoro nad kmetijsko trgovino v Gorenji vasi na predavanje o staranju oziroma zorenju mesa. Predaval bo Jože Zalar iz Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled. Prijave za udeležbo na predavanju sprejema še danes in jutri predsednica društva Joži Demšar na telefonski številki 031 288 055.

O znakih borelioze in o tem, kako jo zdraviti

Bohinjska Bela – V organizaciji Društva žena in deklet na vasi občin Bled in Gorje in Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj bo v četrtek, 12. decembra, ob 17. uri v kulturnem domu na Bohinjski Beli predavanje o boreliozi. Predaval bo Bene Behrič, ki bo predstavil simptome bolezni, zdravljenje in možnosti za odpravo posledic. Predavanje je brezplačno in je namenjeno članicam društva in tudi vsem drugim.

Ribe poginile zaradi gnojevke

Oktober je v ribogojnici v Zalogu pri Cerkljah zaradi zastrupitve z amonijakom iz gnojevke poginilo 5520 kilogramov rib. »To je bil šolski primer kršenja zahtev navzkrižne skladnosti gnojenja s tekočimi organskimi gnojili ob vodotoku,« ugotavlja Miha Štular, specialist za ribogojstvo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V začetku oktobra je v ribogojnici podjetja Vodomec v Zalogu pri Cerkljah poginilo 5520 kilogramov rib šarenk (kalifornijskih postrvi), to je okrog 25 tisoč rib šarenk ali več kot polovico vseh v ribogojnici, pogin pa bi bil še obsežnejši, če lastnik in njegovi zaposleni ne

gozdarskem zavodu Kranj, je bil to šolski primer kršenja zahtev navzkrižne skladnosti gnojenja s tekočimi organskimi gnojili tik ob vodotoku, svoje pa je naredilo še močno deževje, ki je gnojevko ob vodotoku izpiralo neposredno v potok. Zahteve navzkrižne skladnosti, katerih cilj je varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati

Miha Štular: »Izgovarjanje na nevednost ni opravičilo, saj javna služba kmetijskega svetovanja že vrsto let opozarja kmetovalce na upoštevanje zahtev navzkrižne skladnosti, kmetijska inšpekcija pa posamezne kršitelje tudi sankcionira.«

bi hitro ukrepali. Kot je povedal lastnik in direktor podjetja Janez Vidmar, je pri tem po strokovni oceni nastalo za 52 tisoč evrov neposredne škode, velika pa je tudi posredna škoda. V podjetju Vodomec so se o poplačilu škode pripravljali dogovoriti s povzročiteljem škode, v nasprotnem primeru pa bodo odškodnino poskušali izterjati po sodni poti.

Analiza vzorcev odvzetih poginulih rib je namreč pokazala na zastrupitev z amonijakom iz gnojevke in potrdila sum kriminalistične preiskave, med katero so nedaleč od ribogojnice odkrili njivo, na katero je kmet po žetvi koruze navozil gnojevko, in sledi cisterne za gnojevko, ki so vodile do vodotoka. Kot je ob tem dejal Miha Štular, specialist za ribogojstvo za celotno Slovenijo, zaposlen v Kmetijsko

iz kmetijskih virov, narekujejo kmetom pravilno ravnanje pri gnojenju kmetijskih površin, ena od teh zahtev določa, da pri vodah drugega reda v razdalji pet metrov od brega vodotoka in pri vodah prvega reda petnajst metrov od brega vodotoka ni dovoljeno uporabljati nobenih gnojil. Ob vodotokih morajo biti vzpostavljeni varovalni pasovi, to so različno široki pasovi, kjer je prepovedana uporaba fitofarmaceutskih sredstev in gnojil. Pasovi so lahko zaraščeni s travo, divje rastočimi rastlinami, grmovjem ali drevesi, lahko pa se tudi obdelujejo.

Kot je ob tem še opozoril Štular, v jesensko-zimskem obdobju, to je od 15. novembra do 1. marca, tudi sicer velja prepoved gnojenja z gnojili, ki vsebujejo dušik. V tem obdobju na njivah ni porabnikov dušika, zato bi ob

Del poginjenih rib v ribogojnici v Zalogu pri Cerkljah

gnojenju v tem obdobju v tleh ostajali presežki dušika, ki bi se izpirali v podtalje in tako onesnaževali pitno vodo z nitrati. Veliko nevarnost za onesnaženje vodotokov, podtalnice ter pitne vode z nitrati pomeni tudi uporaba gnojil na tleh, ki so zasičena z vodo, poplavljenja, zamrznjena ali zasnežena.

»Za pridelavo hrane sta enako pomembna tako kmet kot ribogojec. Ribogojec je odgovoren za ribe

znotraj ribogojnice, žal pa je povsem nemočen, kar zadeva zunanje vplive. Tveganje je še toliko večje, ker ribe živijo v vodi, s katero prihaja v ribogojnico tudi vse, kar je zanje dobro in slabo,« ugotavlja Miha Štular in dodaja, da ribogojec v takšnem primeru, kot se je zgodil v Zalogu, še dolgo občuti posledice pogina, saj v povprečju traja leto in pol, da iz ikre zraste odrasla riba, primerna za prodajo.

Merlak prodal KŽK Kmetijstvo družbi BK Agro

Med tremi ustanovitelji BK Agro je tudi kmet in podjetnik Peter Burger iz Most pri Komendi, ki je zdaj tudi eden od dveh direktorjev KŽK-ja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Podjetnik Damian Merlak je kot finančni investitor pred petimi leti vstopil v lastništvo KŽK Kmetijstvo z nakupom ene tretjine poslovnega deleža, a ker je, kot pravi, kmalu zatem prišlo do kraj in poslovnih goljufij takratnega vodstva in solastnikov, je zato, da bi zavaroval svoje premoženje, prevzel celotno podjetje. »Od takrat sem poslovanje toliko saniral, da je bilo podjetje prodajljivo,« pravi Merlak, ki je pred kratkim podjetje prodal družbi BK Agro. »Podjetje

Najpomembnejša dejavnost družbe KŽK Kmetijstvo je živinoreja.

sem prodal, ker je v mojem portfelju predstavljalo pre-majhno vrednost in ker se ne ukvarja z dejavnostjo, v kateri bi imel dolgoročne namene udeleževanja.«

In kdo je BK Agro, novi kupec KŽK-ja Kmetijstvo? Kot je razvidno iz javno dostopnih podatkov, so podjetje BK Agro s sedežem v Mariboru ustanovili Aleš Kolšek iz Pesnice pri Mariboru, Zvonko Kolšek iz Maribora in Peter Burger iz Most pri Komendi, direktorica podjetja je Majda Kolšek. Peter Burger je v javnosti znan predvsem kot kmet, ki se

ukvarja s pridelavo krompirja, čebule, korenja, zelja, kolerabe in drugih vrtnin, in kot solastnik podjetja Burgox, v katerem se ukvarja s predelavo kmetijskih pridelkov, izključno sadja in zelenjave. Peter je tudi eden od dveh direktorjev KŽK-ja Kmetijstvo, poleg njega je to še Marjan Lorger.

KŽK Kmetijstvo s sedežem v Žabnici ima štiri poslovne enote – Cerklje, Sorško polje, Hrastje (v teh se ukvarjajo z živinorejo) in Poljedelstvo, je pa tudi lastnik družbe Veterinarska ambulanta KŽK in družbenik

družbe Mlekop, ki se ukvarja s prodajo mleka. KŽK je lani posloval s čistim dobičkom, ki je znašal nekaj manj kot 53 tisoč evrov. Prvič v zadnjih petih letih je leto končal tudi z bilančnim dobičkom (okrog 50 tisoč evrov), v prejšnjih štirih pa se je bilančna izguba, ki je bila predvsem posledica izgube v letih 2013 in 2014, gibala od 1,35 do 1,56 milijona evrov. Veterinarska ambulanta KŽK posluje pozitivno, lani je ustvarila nekaj manj kot šeststo tisoč evrov prihodkov, ob tem pa tudi nekaj več kot 51 tisoč evrov čistega dobička.

Za lažjo izbiro poklica

Več kot sto podjetij po Sloveniji je prejšnji teden odprlo svoja vrata in predvsem mladim in njihovim staršem predstavilo svojo dejavnost in možnost zaposlitve. Med njimi tudi brniško podjetje Adria Tehnika.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Prejšnji četrtek popoldne je na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije in v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje in zavodom za šolstvo potekal četrti Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva. Dogodek, v katerem je letos sodelovalo 121 podjetij po vsej Sloveniji, med njimi tudi številna gorenjska, je namenjen spoznavanju poklicev, ki jih gospodarstvo potrebuje, v njihovem realnem okolju, s čimer se mladi, ki sprejemajo pomembne odločitve o kariernih usmeritvah, lažje odločijo, v kateri poklic se usmeriti.

Med podjetij, za katera je vladalo precejšnje zanimanje pri mladih in njihovih starših, je tudi brniški vzdrževalec letal Adria Tehnika, ki na dogodku sodeluje drugo leto. Po besedah namestnice glavnega izvršnega direktorja Barbare Perko Brvar je bilo prijavljenih več kot so jih lahko sprejeli. Tisti, ki so se pravočasno prijavili, pa so lahko videli polne hangarske prostore, saj imajo v trenutno, času visoke sezone, na pregledu kar sedem letal. Mladi, med katerimi so bili predvsem srednješolci in študenti in tudi nekaj osnovnošolcev, so si lahko pobliže ogledali, kako poteka servis letal, povprašali, kakšen je proces šolanja in pridobivanja potrebnih licenc, ter se seznanili z delom, ki sicer ni velikokrat na očeh javnosti. »Vzdrževanje letal je zelo specifična

Zaradi specifičnosti poklica letalskega mehanika je dan odprtih vrat v podjetju Adria Tehnika naletel na precejšnje zanimanje mladih in njihovih staršev.

dejavnost, ki ima tudi zaradi zaprtosti morda nekaj dodatnega šarma in čara,« pravi Perko Brvarjeva, ki dodaja, da so tovrstni dogodki dobrodošli tudi za

da lahko skozi takšen dogodek mladim predstavimo podjetje in svoje delo,« pravi sogovornica. Ker naš izobraževalni sistem ne nudi programa vzdrževalca le-

še interno šolanje. »Postopek pridobivanja licenc je precej dolgotrajen. Načeloma pa traja od tri do pet let, da nekdo lahko postane samostojen letalski inženir in lahko samostojno opravlja delo na letalih,« še dodaja Perko Brvarjeva.

V podjetju z nekaj več kot 250 zaposlenimi veliko vlagajo v razvoj mladih kadrov. V zadnjih treh letih so z zaposlovanjem mladih povprečno starost znižali s 44 na nekaj več kot 38 let, trend pa nameravajo ohraniti tudi v prihodnje, pri tem pa jim dogodka, kakršen je Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva, ponujajo priložnost za promocijo svoje dejavnosti.

»Imamo precejšnje potrebe po delavcih, saj letalska industrija hitro raste, zaradi česar je tudi povpraševanje po vzdrževalcih letal večje. Zato smo veseli, da lahko skozi takšen dogodek mladim predstavimo podjetje in svoje delo,« pravi namestnica direktorja Adrie Tehnika Barbara Perko Brvar.

podjetja, ki iščejo mlade kadre. »Imamo precejšnje potrebe po delavcih, saj letalska industrija hitro raste, zaradi česar je tudi povpraševanje po vzdrževalcih letal večje. Zato smo veseli,

tal, v podjetju iščejo kadre tehničnih strok, od stojnih tehnikov, elektrotehnikov in mehatronikov do delavcev inženirskih strok. Zaradi specifičnosti poklica pa mlade ob zaposlitvi čaka

Da po praznikih ne bo bolela glava ...

V Zvezi potrošnikov Slovenije so pripravili več nasvetov in opozoril, kako financirati praznične nakupe.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Denar za darila ter praznična kosila in večerje je najbolje prihraniti med letom, a če tega niste storili, še ne pomeni, da morate leto 2019 končati v minusu in z dolgovi. Izdatke prilagodite svojim zmognostim in čim manj posegajte po različnih oblikah kreditov. Če pa se že odločite za bančno financiranje, naj bo to čim cenejše, poskusite ga tudi čim prej odplačati,« svetujejo v zvezi potrošnikov, kjer ugotavljajo, da največ denarja zapravimo takrat, ko nimamo načrta in

kupujemo brezglavo, brez omejitev in beleženja. Njihov nasvet: nikamor brez načrta. Določite si vsoto, ki jo lahko porabite za celoten »novoletni paket«, naredite seznam bližnjih, ki bi jih res radi obdarili, in izberite preprosta darila, ki bodo obdarovancu nekaj pomenila, in bodite zmerni tudi pri kosilih in večerjah.

V zvezi potrošnikov med razpoložljivimi načini financiranja prazničnih (decembrskih) nakupov postavljajo na prvo mesto kartice z odloženim plačilom, pri katerih plačilo premaknete v naslednji mesec,

obresti pa vam ni treba plačati. Posojilne kartice so draga in nepregledna oblika financiranja, pri katerem vsak mesec odplačate določen odstotek izkoriščenega limita, na preostanek dolga pa plačate obresti. Odobritev zvišanja rednega limita je sicer brezplačna in omogoča izposojeno nekaj sto evrov, a je nevarno, da to postane samoumevno in normalno. In kako je pri izrednem limitu? Za odobritev bo banka preverila vašo kreditno sposobnost, najvišji znesek, ki ga lahko dobite, je običajno trikratnik vaših mesečnih

prihodkov. Izredni limit banka praviloma odobri za eno leto. Če vam ga ne uspe poplačati, ga morate nadaljšati in ponovno plačati stroške odobritve. Močno oglaševani hitri krediti so običajno dražji od klasičnih gotovinskih kreditov, saj so obrestne mere višje, višji pa so lahko tudi drugi stroški. »Izposoja denarja pri nebančnem ponudniku je lahko tvegana. Krediti so lahko bistveno dražji,« opozarjajo v zvezi potrošnikov in hkrati svetujejo potrošnikom, da se izognejo ponudnikom, ki nimajo dovoljenja za potrošniško kreditiranje.

Nagrajena tudi e-trgovca Extreme Vital in ECE shop

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Pred kratkim so v Ljubljani že osmič podelili nagrade najboljšim spletnim trgovcem v Sloveniji. Naziv najboljšega spletnega trgovca 2019 v kategoriji večjih trgovcev je prejela spletna trgovina extremevital.com, največja specializirana trgovina s športno opremo v Sloveniji. Za nagrajeno spletno trgovino, ki je prejela tudi nagrado v kategoriji Športna oprema, stoji podjetje PR, šport in trgovina iz Škofje Loke, ki je bilo ustanovljeno leta 1997. Podjetje ima štiri lastne trgovine, poleg Škofje Loke še v Radovljici, Ljubljani in Mariboru.

Med skupno 23 nagrajenimi spletnimi trgovinami je tudi spletna trgovina ECE shop (shop.ece.si), ki je prejela nagrado za najboljšega spletnega trgovca v

kategoriji Nakupovalni center. Podjetje ECE, dobavitelj energentov za gospodinjstva in podjetja, ki je leta 2015 nastalo z združitvijo podjetij ECE iz Celja in Elektra Gorenjska Prodaja, v svoji spletni trgovini že vrsto let omogoča nakupe izdelkov široke potrošnje.

Spletni trgovec leta je največje regijsko ecommerce tekmovanje, ki je v organizaciji podjetja Shopper's Mind in portala Ceneje.si že osmo leto potekalo v Sloveniji in na Hrvaškem. V njem vsako leto sodelujejo vidnejši spletni trgovci v regiji, na letošnje tekmovanje pa se je prijavilo rekordnih 266 spletnih trgovin. O letošnjih zmagovalcih je odločalo skoraj trideset tisoč spletnih kupcev, ki so ocenili svoje zadovoljstvo, in 31-članska mednarodna strokovna komisija.

Adrijinim delavcem sredstva iz sklada

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad je v petek 468 nekdanjim zaposlenim Adrie Airways izplačal 1,8 milijona evrov. Država namreč v primeru stečaja podjetja, prisilne poravnave ali izbrisa podjetja iz sodnega registra pravice delavcev varuje z izplačilom nekaterih njihovih terjatev. Mednje sodijo neizplačane plače za zadnje tri mesece

pred prenehanjem delovnega razmerja, pri čemer sklad jamči do višine treh minimalnih plač, pa tudi nadomestilo plače za čas neizplačenega letnega dopusta (največ polovica minimalne plače in odpravnina v višini največ ene minimalne plače).

Izplačilo nekdanjim delavcem Adrie Airways je eno največjih iz sklada v zadnjih nekaj letih iz naslova pravic delavcev v primeru insolventnosti delodajalca.

Agencija odobrila združitev zavarovalnic

Kranj – Agencija za zavarovalni nadzor je zavarovalnici Adriatic Slovenica in Generali zavarovalnici odobrila združitev, ki jo bosta zavarovalnici izvedli s pripojitvijo Adriatic Slovenice h Generaliju. Upravi obeh zavarovalnic napovedujeta združitev predvidoma v začetku prihodnjega leta, o točnem datumu združitve pa bosta zavarovance pisno obvestili. Z združitvijo bo zavarovalnica ohranila ime Generali. Vsa sklenjena zavarovanja se ne bodo spremenila in bodo ostala v veljavi do poteka zavarovanja. Združena zavarovalnica bo kot ena vodilnih zavarovalnic na trgu ponudila svojim zavarovancem bolj razvejano prodajno mrežo ter še bolj celovito in kakovostno ponudbo premoženjskih, življenjskih, pokojninskih in zdravstvenih zavarovanj ter asistenčnih storitev.

Zbirajo hrano za ljudi v stiski

Kranj – V vseh Lidlovih trgovinah v Sloveniji so v ponedeljek začeli dobrodelno akcijo zbiranja izdelkov in hrane z daljšim rokom trajanja, ki jih bodo za pomoč ljudem v stiski podarili društvom in drugim organizacijam. Izdelke, zbrane v Lidlovi trgovini v Šucevi ulici v Kranju, bodo namenili Območnemu združenju Rdečega križa Kranj, na Jesenicah društvu UP Jesenice, v Kamniku tamkajšnji Ustanovi Petra Pavla Glavarja, v Domžalah Območnemu združenju Rdečega križa Domžale, na Koroški cesti v Kranju Varni hiši Gorenjske, v Trzinu Župnijski karitas Tržič Bistrica, v Škofji Loki Območnemu združenju Rdečega križa Škofja Loka in v Lescah prav tako tamkajšnjemu Rdečemu križu. Dobrodelna akcija bo trajala do 5. januarja.

Razlog za uhajanje plina še ni znan

◀ 1. stran

Vseh šest so odpeljali v Univerzitetni klinični center (UKC) Ljubljana. V petdesetmetrskem pasu levo in desno od ceste v dolžini štiri metrov so iz vseh objektov takoj evakuirali 76 prebivalcev, ki so začasno nastanitve našli pri sorodnikih in prijateljih, po približno petih urah pa so se lahko vrnili v svoje domove, v katerih so kranjski poklicni gasilci pred tem opravili tudi meritve prisotnosti plina. Ta je bila povsod nična, je razložil poveljnik operativne v gasilsko reševalni službi Kranj Andraž Šifrer. Po njegovih besedah so sicer gasilci že z meritvami takoj po nesreči ugotovili, da se je »plin razširil v vse jaške, tako meteorne vode, kanalizacijske vode«, zato so takoj začeli z njihovim odzračevanjem. Gasilci sicer meritve v celotni komunalni infrastrukturi na tem območju še vedno redno izvajajo.

Brez hujskih posledic za poškodovane

Zdravnik Albin Stritar iz kliničnega oddelka za plastično, rekonstrukcijsko, estetsko kirurgijo in opekline UKC Ljubljana je v sredo pojasnil, da so otroci utrpeli manjše povrhnje opekline obraza. Enega so v domačo oskrbo spustili že v tork zvečer, ostale tri pa so zadržali na zdravljenju na pediatričnem oddelku. »Imajo

povoj preko obraza, oči so odprte, izvaja se vsa terapija za oči, torej kapljice preko dneva, mazila preko noči. Imajo kontrolo okulista, izvajajo se konzoliarni pregledi,« je razložil. Otroci dodatne oskrbe razen opeklin, npr. zaradi travme, niso potrebovali, je v sredo pojasnil Stritar in napovedal, da jih bodo v domačo oskrbo predvidoma predali v dveh dneh, popolnoma pa naj bi okrevali v mesecu dni. Še kakšen dan dlje pa bodo na opeklinem oddelku UKC zadržali oba delavca. Eden ima opekline po glavi, drugi po obrazu in rokah, pri obeh pa gre prav tako za povrhnje opekline. Njuno okrevanje naj bi trajalo približno pet tednov, nihče od poškodovanih pa naj ne bi imel hujskih posledic, niti brazgotin, je še razložil Stritar.

Kranjski župan Matjaž Rakovec je razložil, da so tudi na občini z veliko zaskrbljenostjo spremljali nesrečo v Britofu. »Zelo pomembno je, da tisti, ki so bili poškodovani, niso v smrtni nevarnosti in že okrevaajo,« je poudaril in se ob tem zahvalil vsem, ki so v tistem trenutku nudili pomoč, tako civilni zaščiti, gasilcem, policistom kot tudi krajanom. »Po nesreči smo takoj zaščitili celotno območje, na Osnovni šoli Predoslje pa smo preventivno organizirali evakuacijsko dvorano, tako da smo imeli vse pripravljeno,« je še dejal župan.

V sredo so se na občini sestrili tudi vsi pristojni od glavnega izvajalca in podizvajalcev do predstavnikov Domplana, ki je investitor plinovoda, je razložil vodja kranjske Civilne zaščite Sašo Govekar. Pogovarjali so se o nadaljnjih aktivnostih tako pri obveščanju javnosti kot pri zagotavljanju varnosti na območju eksplozije. »Zagotovili smo tudi, da se izvajanje projekta Gorki na sekundarnem omrežju nadaljuje,« je dejal.

Plinovod prestal preizkus

Direktorica Domplana Vera Zevnik je razložila, da so se njihovi sodelavci ob prejeti informaciji o uhajanju plina (to naj bi po nekaterih podatkih zaznali že v tork dopoldan) takoj aktivirali, čeprav je plinovod še v gradnji in ga še niso prevzeli v upravljanje. »V tistem trenutku je bil plinovod izključen iz omrežja, v tem predmetnem plinovodu tudi ne poteka distribucija plina. Tako se je začelo iskanje potencialne lokacije, kjer bi plinovod lahko puščal,« je povedala. V sredo so pri pregledu infrastrukture s kamero že določili mesto, kjer je obstajala največja verjetnost za uhajanje plina, in sicer na enem od stikov, je dejala. V vodovodnem jašku v normalnih razmerah po njenih besedah plina ne bi smelo biti: »Predvidujemo, da je plin uhajal dalj časa in je našel neko pot pod

Kriminalisti so v sredo zasegli kos napeljave, ki bo predmet nadaljnje preiskave. Končne ugotovitve o vzroku za nesrečo v naslednjih dneh še ne bodo znane, so razložili na policiji. / Foto: Gorazd Kavčič

zemljo, asfaltom, in je prišlo do take koncentracije v jašku, da je postalo eksplozivno.«

Obravnavani odsek plinovoda, ki so ga zgradili ob gradnji ostale komunalne infrastrukture v projektu Gorki, v tem delu je investitor občina, je oktobra prestal tlačni preizkus in je bil pred začetjem brezhiben, za kar na Domplanu razpolagajo tudi z dokazilom, je zatrdira Zevnikova. Tlačni preizkus plinovoda je bil izveden z mešanico zraka in odoranta (t. i. smrdila), s katero se ugotavlja neprepustnost sistema. Na vprašanje, kako komentira izjave nekaterih vaščanov, da je že pred nesrečo nekajkrat prišlo do uhajanja plina,

je odgovorila: »Ob tlačnem preizkusu je bilo zaznano, da nekaj pušča, in so to potem sanirali, preden je bil plinovod zasut. To je normalen postopek v teku gradnje. Lahko, da so ljudje tedaj zaznali ta vonj, a takrat ni puščal zemeljski plin, ampak mešanica zraka in odoranta, ki pa ni nevarna.«

V Domplanu obžalujejo, da je prišlo do nesrečnega dogodka, vendar menijo, da krivda za nesrečo ni na njihovi strani. »Nadaljnje aktivnosti pa bodo odvisne od tega, kaj se bo ugotovilo s preiskavo vzroka puščanja. Ali je vzrok pri sami gradnji ali mogoče kakšna poškodba, do katere je prišlo kasneje, na katero pa

nismo imeli vpliva,« je še dejala Zevnikova.

Gorenjski kriminalisti so sicer v sredo opravili ogled kraja eksplozije, ki se bo po besedah Bojana Kosa s PU Kranj po potrebi še nadaljeval glede na sprotne ugotovitve pristojnih. »Policija svoje aktivnosti v smislu zbiranja obvestil in dokazov na tem območju namreč prilagaja izvajalcem in njihovi dinamiki iskanja domnevne napake na infrastrukturi. V sredo je bil na kraju zasežen kos napeljave, ki bo predmet nadaljnje presoje. Zaključkov o vzroku še ni in jih v naslednjih dneh še ne pričakujemo. Aktivnosti na kraju se nadaljujejo,« je včeraj še razložil Kos.

Na občana se je podrl del objekta

Železniki – Škofjeloški policisti so v sredo obravnavali nesrečo na zasebnem zemljišču v Kališah. Pri delu z orodjem se je na moškega podrl del manjšega objekta. Utrpel je telesne poškodbe. Škofjeloški reševalci so ga odpeljali v zdravstveno ustanovo, njegovo življenje ni ogroženo.

Pištolo so zasegli

Radovljica – Radovljiški policisti so v noči na četrtek na javnem kraju zaznali uporabo pištole za izstreljevanje pirotehnike in izsledili moškega, ki so mu orožje zasegli. Dogodek obravnavajo kot prekršek.

Truplo umorjenega našli v gozdu

V gozdu pri Okroglem so policisti v nedeljo dopoldan našli truplo pogrešanega Ljubljanačana Danijela Božiča. Ugotovili so, da je bil ugrabljen in da je umrl nasilne smrti.

SIMON ŠUBIC

Okroglo, Koper – Policijska uprava Koper je v začetku tedna podrobneje predstavila okoliščine najdbe trupla 35-letnega Danijela Božiča v gozdu pri vasi Okroglo. Ljubljanačan, ki je po ugotovitvah policije umrl nasilne smrti, je bil sicer pogrešan vse od 15. novembra, ko so ga nazadnje videli na območju Ankarana. Tam so koprski policisti in kriminalisti obravnavali kaznivi dejanji nasilništva ter nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva, za kar so osumili 29-letna državljana Slovenije in Črne gore (oba sta že v sodnem priporu), ki sta s pištolo po glavi pretepla in poškodovala moškega z območja Ljubljane. Tega naj bi na Obalo pripeljal prijatelj Danijel Božič, za katerim je tedaj izginila

vsakršna sled. Koprski kriminalisti so takoj posumili, da bi Božič lahko bil žrtev kaznivega dejanja. V preiskavi so namreč prišli do ugotovitve, da je bilo v izvršitev kaznivega dejanja nasilništva na območju Ankarana vpletenih več oseb in da obstajajo razlogi za sum, da je bil pogrešani Danijel Božič žrtev ugrabitve. Na podlagi zbranih informacij so domnevali, da so ga ugrabitelji odpeljali na širše območje Kranja, kjer so prejšnji petek stekle obsežne policijske aktivnosti. Med drugim so zadnji konec tedna natančno pregledali območje vasi Okroglo. Pri iskanju pogrešanega je sodelovalo kar dvesto policistov ter šestdeset kranjskih gasilcev in potapljačev. »Pri izvajanju aktivnosti so se uporabljala tudi vsa razpoložljiva sredstva Policije – droni, termalne kamere,

specialistični psi, detektorji in podobno,« je razložila Anita Leskovec, predstavnicica za odnose z javnostmi PU Koper.

V nedeljo dopoldan so pripadniki posebne policijske enote na preiskovanem območju na Okroglem našli moško truplo, ki pa je po oblačilih ustrezalo pogrešanemu Danijelu Božiču. Pri ogledu kraja najdbe trupla, v katerem je sodeloval tudi obducent Inštituta za sodno medicino, so ugotovili, da je moški umrl nasilne smrti, v ponedeljek pa so v Nacionalnem forenzičnem laboratoriju na podlagi izdelanega DNA-profila potrdili, da gre za truplo pogrešanega Danijela Božiča.

Vodja koprskih kriminalistov Dean Jurič je dejal, da dosedanje ugotovitve kažejo na to, da je bil Božič umorjen kmalu po dogodku

Truplo umorjenega Ljubljanačana Danijela Božiča so policisti našli v nedeljo dopoldan v gozdu pri Okroglem. Po neuradnih podatkih je bilo zakopano v zemljo. / Foto: Gorazd Kavčič

v Ankaranu, če ne celo istega dne. Po njegovih besedah je bilo storilcev najverjetneje več, motiv za kaznivo dejanje pa kriminalisti iščejo »predvsem v sporih, ki se nanašajo na kriminalno dejavnost«. Preiskava

obravnavanih kaznivih dejanj nasilništva, nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva, ugrabitve in umora se intenzivno nadaljuje, zato na PU Koper več podrobnosti o primeru ne želijo razkriti.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLEDZgodbe iz vasi Lahovče
in o znamenitih Lahovcih

V Lahovčah prebiva še veliko starejših vaščanov, ki prenašajo ljudsko izročilo na mlajše rodove s pripovedovanjem zgodb iz preteklosti. Da se ne bi pozabilo, od kod so Lahovci prišli in kdo so, je skupina zagreth in generacijsko pisanih vaščanov v okviru Ljudske univerze Kranj osnovala etnološki študijski krožek.

MAŠA LIKOSAR

Najbolj dejavni člani študijskega krožka Janez Galjot, Jan Prosen, Miro Narobe, Marina Lipovec in Renata Dobnikar z mentorico Danielo Močnik so pozornost namenili poznavanju in ohranjanju ljudskega izročila vasi Lahovče s poudarkom na zapisu zgodb starih hiš, šeg in navad, ki so povezane z Lahovci. Obiskovali so vaščane in po pripovedovanih zapisovali zgodbe. »Veliko vednja je šlo žal že v pozabo, a tisto, kar je ostalo, bomo zapisali v zborniku Lahovška kronika. Hranila bo naše izročilo in zakladnico vrednot, ki bi morala trajno ostati v naši zavesti in še dolgo živeti z nami in našimi zanamci ter služiti kot priročnik za spominjanje,« so povedali člani.

Lahovška kronika

Člani so pojasnili, da iz starih zapisov lahko razberemo, da zgodovina Lahovč sega daleč v preteklost. Janez Močnik je v svojem delu Podobe nekdanjih časov zapisal, da prva pisna omemba vasi Lahovče kot Walchsperg 21. decembra 1309 ni najprepričljivejša, ker gre za »perg«, ki pomeni hrib, Lahovče pa ležijo v ravnini. »Zato je prepričljivejša omemba 15 let kasneje, 29. junija 1324, kot

Walsdorf. Slovensko ime Balchobicz beremo prvič 9. januarja 1354, nato še dvakrat v urbarju stolnega kapitlja Walchawitsch. V resnici je vas mnogo starejša, saj nam samo ime sporoča, da so, ko je bila vsa okolica slovenska, tu prebivali ljudje laškega oziroma latinskega jezika, torej ostanek prebivalstva latinskega izvora,« piše v Močnikovi knjigi. Tudi Valvazor je govoril o Lahovčah, ko je našteval podružnice cerkljanske fare. Omenil je cerkev sv. Florjana in Roka v Lahovčah s tremi oltarji.

Nekaj zgodb z vasi je že zapisanih v osnutku Lahovške kronike. Člani krožka so jih predstavili na nedavni kulturni prireditvi z odprtjem razstave v domačem gasilskem domu, kjer so na ogled postavili stare predmete, ki so jih nekoč uporabljali na polju – Lahovče so bile namreč od nekdaj kmetijsko področje in kmetija je bila središče tako delovnega in družabnega življenja – fotografije, arhivske dokumente, dokumente zasebnih arhivov, časopisne članke, med njimi tudi nekaj tistih, ki jih je objavil naš časopis Gorenjski glas. Najbolj zanimive so zgodbe o izvoru hišnih imen, ljubezenskih prigodah, dejstvu, da je ljubezen običajno

prišla z gruntom, ne osebni čustvi, šrangi pred poroko, otroških dogodivščinah in igrah, kako je Tito obedoval v njihovi gostilni Pri Zajcu, osebni higieni, kopanju v potoku Reka, ki se vije skozi vas, zgodbe izseljencev v Koloradu in še mnoge druge. Svojo zgodbo je zaupal tudi prelat Stane Zidar, ki je bil 25 let župnik in dekan v Kranju, zadnjih sedem let pa deluje v Lahovčah.

Znameniti Lahovci

V Lahovčah se je 19. novembra 1684 rodil duhovnik Andrej Rogelj. Bil je pomembna oseba v življenju in šolanju Petra Pavla Glavarja. Rogelj je podpiral tudi Glavarjevega rejniškega brata Jerneja Basaja, ki je sicer duhovništvo obesil na klin in se izuril za vojaškega generala Vojne krajine v Karlovcu. Bil je prvi slovenski general. Andrej Rogelj je župnikoval v Komendi vse do leta 1751, tako je odšel v pokoj, in Glavar je bil tedaj imenovan za komendskega župnika. Rogelj naj bi tudi s pomočjo domnevnega Glavarjevega očeta barona Petra Jakoba Testaferrate zgradil štiri cerkve, sv. Pavla v Križu pri Komendi, sv. Klemenca v Suhadolah, sv. Nikolaja v Zapogah in sv. Magdalene na Pšati. Člani krožka še raziskujejo, v kateri hiši v Lahovčah se je Rogelj

Renata Dobnikar, Daniela Močnik, Marina Lipovec, Jan Prosen, Janez Galjot in Miro Narobe ob razstavi starih predmetov / Foto: Maša Likosar

rodil. Iz Lahovč izhaja še ena oseba, in sicer mama pesnika Josipa Murna - Aleksandra. Marija je bila potomka Murnove rodbine iz Lahovč. Josip je bil nezakonski sin, rodil se je v Ljubljani. Marija je otroka takoj po rojstvu dala v varstvo, sama pa je odšla v Trst za služkinjo in se ni nikoli več vrnila. Da je Murn preživel svojo mladost, gre zahvala njegovi daljni sorodnici Poloni Kalan, ki ga je preživljala s pomočjo njegovih tet. Lahovci Murnovega časa so potomcem pripovedovali, da je

ta s teto Marjano, sestro Lahovke Marije Murn, za nekaj dni prišel na dom svoje matere v Lahovče. Govoril naj bi po ljubljansko in njegovi vrstniki, kmečki fantje, ga niso razumeli. Kot študent naj bi Murn prihajal na počitnice v Zalogo, vas pri Lahovčah, k Udamičevim. Hiše njegove mame v Lahovčah ni več, so pa za večno ostale Murnove pesmi – in nemalo jih je posvetil tudi cerkljanski okolici, kjer je črpal navdih za svoje najlepše kmečke pesmi in pesmi o naravi. Njegova pesem Sveti Ambrož

pripoveduje o cerkvi sv. Ambroža, kamor so lahovski predniki romali ob hudi suši prosit za dež.

Živijo v »podkvici«

Še več zgodb in njihov natančni popis sledi v Lahovški kroniki, kjer se bodo odstrli ključni dogodki iz življenja Lahovcev. »To je možnost, da ljudje spregovorijo o sebi in svojem življenju, kakršno je bilo v preteklosti,« so sklenili člani krožka, ki živijo v vasi, ki ima zanimivo obliko – obliko podkvice, ki naj bi jim prinašala srečo.

Aktualno

Telefon za Miklavža? »Nikakor!« odgovarja terapevt Miha Kramli. **Stran 19**

Obletnice

Minilo je sto let od rojstva slikarke Marjance Dakskofler Savinšek. **Stran 20**

Najdba

Arheologi so blizu Blagovice našli ostanke poštne postaje iz antike. **Stran 20**

Od petka do petka

Državnozborska komisija v zadevi Franc Kangler, ki jo vodi Žan Mahnič (na sliki), je sklenila kazensko ovaditi ustavna sodnika Mateja Accetta in Rajka Kneza. / Foto: arhiv GG

Premier Marjan Šarec na vrhu Nata z britanskim premierjem Borisom Johnsonom (desno) in generalnim sekretarjem Nata Jensom Stoltenbergom (levo) / Foto: Nebojša Tejić (STA)

Ustavno sodišče je ugotovilo neustavnost zakona o prekrških, ki jo mora državni zbor odpraviti v letu dni.

Preiskovalna komisija ovadila ustavna sodnika

SIMON ŠUBIC

Proračunski dokumenti pod streho

Državni zbor je po vetu državnega sveta v ponedeljek večino glasov še drugič potrdil zakon o izvrševanju proračunov za leti 2020 in 2021 ter interventni zakon, s čimer so poslanci pod streho dokončno spravili vse proračunske dokumente za prihodnji dve leti. Prvi zakon omogoča normalno izvrševanje prihodnjega proračuna s 1. januarjem, z drugim pa se po dogovoru s sindikati omejuje rast izdatkov za plače v javnem sektorju in vpljuje izredna uskladitev pokojnin v prihodnjem letu. Zakonu o izvrševanju proračunov za leti 2020 in 2021 so sicer državni svetniki izglasovali veto zaradi po njihovem mnenju prenizke povprečnine za financiranje občin, čeprav se bo ta v obeh naslednjih letih zvišala. Interventni zakon pa je bil v državnem svetu zavržen, ker se državni svetniki niso strinjali s predvidenim načinom izredne uskladitve pokojnin, do katere bo v primeru ugodne gospodarske rasti v letu 2019 prišlo konec decembra 2020. V zakonu je na predlog SAB zapisana uskladitev v enakem znesku za vse upokojujence, čeprav je vlada sprva predlagala

usklajevanje v odstotkih. Slednje zagovarja tudi DeSUS, ki je podpora zakonu pogojeval s pisnim zagotovitvijo koalijskih partneric, da ga bodo takoj po uveljavitvi novelirali. Nazadnje so DeSUS-ovi poslanci zakon podprli, čeprav pisnega zagotovila niso prejeli. Na koncu je prevladal zdrav razum, je dejal predsednik vlade Marjan Šarec. Po besedah predsednika DeSUS-a Karla Erjavca pa je Šarec s ponovno potrditvijo zakona prejel rojstnodnevno darilo. Kot je dodal, je DeSUS prejel trdna zagotovila, da bodo januarja vložili zahtevane spremembe zakona.

Komisija ovadila ustavna sodnika

Žan Mahnič (SDS), predsednik preiskovalne komisije državnega zbora v zadevi Franc Kangler, je v torek napovedal, da bo komisija kazensko ovadila ustavna sodnika Mateja Accetta in Rajka Kneza zaradi domnevnega protizakonitega, pristranskega in krivičnega sojenja. Komisija je sklep sprejela soglasno, je pojasnil Mahnič. Komisija obema sodnikoma očita, da se nista izločila iz odločanja o izvajanju preiskovalnih dejanj komisije, iz katerih bi se po njihovem morala. Accetta naj bi tako bremenila povezava

z ustanovnimi člani SMC, ki naj bi jo po Mahničevih besedah tudi zamočal drugim ustavnim sodnikom. Predsednika ustavnega sodišča Rajka Kneza pa naj bi obremenjevala zamera do Franca Kanglerja še iz časa, ko je bil Knez dekan mariborske pravne fakultete, Kangler pa župan mariborske občine, ki je pred desetimi leti zavrnila sofinanciranje obnove fasad fakultete. Oবাদba je sicer odgovor komisije na nedavni odločitvi ustavnega sodišča, da do sprejema končne odločitve začasno zadrži izvajanje preiskovalnih dejanj komisije, ko se nanaša tako na sodnike kot na tožilce. Knez je sodeloval pri obeh odločitvah, Accetta pa le v delu, ko gre za sodnike.

Tudi Šarec na vrhu Nata v Londonu

Slovenski premier Marjan Šarec se je ta teden v Londonu udeležil vrha Nata ob praznovanju 70-letnice zavezništva. Ob tem je izrazil zadovoljstvo, da so voditelji 29 članic znova izkazali enotnost, solidarnost in prizadevanje za demokracijo. Ena glavnih tem na vrhu so bili tudi izdatki za obrambo, saj ameriški predsednik Donald Trump ostro kritizira evropske države, da ne plačujejo dovolj za skupno obrambo. Cilj dveh odstotkov

BDP namreč poleg ZDA izpolnjuje le še osem članic. Evropske članice sicer v zadnjih petih letih povečujejo svoje izdatke za obrambo, tudi Slovenija, ki pa je z 1,04 odstotka BDP še vedno na dnu seznama; za njo so samo Španija, Belgija in Luksemburg. Slovenija je v letih od 2014 do 2019 sredstva nominalno povečala za 28 odstotkov, je pojasnil Šarec.

Zakon o prekrških neustaven

Del zakona o prekrških je v neskladju z ustavo, so pred dnevi ugotovili ustavni sodniki. Zakon namreč ne določa roka, v katerem bi moral biti pravnomočno končan ponovljeni postopek po razveljavitvi prve, pravnomočne odločbe. S tem zakonu v postopku ponovne razsoje dopušča neomejen čas trajanja postopka o prekršku, s čimer pušča storilca v stanju negotovosti glede konca postopka. To pa je v neskladju z 2. členom ustave, ki pravi, da je Slovenija pravna država, je odločilo ustavno sodišče, ki je do spremembe zakona, ki jo mora državni zbor izvesti v enem letu, postavilo dveletni rok, v katerem se mora pravnomočno končati postopek nove razsoje v zadevah prekrškov po razveljavitvi prve pravnomočne sodbe.

Slovinci v zamejstvu (723)

Sadovnik pisal slovenskim politikom

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk in župan dvojezične občine Globasnica je predstavnikom slovenske vlade in državnega zbora poslal odprto pismo, v katerem zavrača trditve o neenotnosti osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem in o njihovem preskromnem zavzetanju za uresničitev pravic Slovencev na Koroškem.

V pismu, naslovljenem na vrh slovenske politike, izraža začudenje, da kljub usklajenemu delovanju vseh treh krovnih političnih organizacij in usklajenih stališč, posredovanih zvezni in deželni vladi, posamezniki trdijo, da krovne organizacije molčijo in ne zastopajo interesov narodne skupnosti. »Vsi predsedniki se v častni

funkciji trudimo za dobrobit narodne skupnosti, kar je tudi naši deželi omogočilo vidne napredke. Trditve o neenotnosti ne odgovarjajo resnici in služijo tistim, ki v naših vrstah in tudi v Republiki Sloveniji želijo razbiti izredno dobro in složno

Drevi ob 17. uri bo v farni dvorani v Globasnici uprizoritev operete Miklavž prihaja. V Šmihelu pri Pliberku pa bodo ob 19. uri predstavili letošnji knjižni dar Mohorjeve in knjigo časnikarja Janka Kulmescha o znanem koroškem Slovincu Fricu Kumru - Črčeju. Jutri ob 19. uri bo v stari šoli v Lepeni predstavitev letošnje zbirke Slovenske prosvetne zveze in še posebej novega ponatisa knjige Karla Prušnika - Gašperja Gamsi na plazu. Slovenski generalni konzulat v Celovcu in Slovenska gospodarska zveza iz Celovca pa vabita v torek, 10. decembra, na predbožično srečanje gospodarstvenikov.

sodelovanje treh političnih organizacij. Ne vem pa, komu naj to služi,« je zapisal Sadovnik in dodal, da se tako on kot Franc Jožef Smrtnik kot župan Železne Kaple trdita za uveljavitev vidne dvojezičnosti v krajih. Zaostriitev in vnašanje konfliktov

od zunaj v narodno skupnost gotovo ne bo pospeševalo tako pomembnega delovanja. Dejstvo, da zvezna vlada v zadnjih letih ni vodila niti dialoga in ignorirala vse naše zahteve, pa ni krivda političnih zastopnikov, ampak izraz ignorantske manjšinske politike Avstrije, je zapisal Sadovnik. Nam vsem je srčna zadeva, da ohranimo slovenščino tudi naslednjim generacijam, piše Sadovnik in pismo zaključuje s pozivom za skupno delo pri prizadevanjih za uresničitev pravic Slovencev ter za preprečitev razkola v slovenski narodni skupnosti. Bernard Sadovnik pri tem opozarja na izjavo, sprejeto na novembrskem občnem zboru Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk in

Bernard Sadovnik, predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk in župan Globasnica / Foto: SKSS Celovec

posredovano vsem v avstrijskem zveznem parlamentu zastopanim strankam. V njej jih pozivajo, naj sprejmejo ukrepe za ohranitev jezikovne in kulturne raznolikosti dežele, tudi na vseh ravneh izobraževanja, in zagotovijo zvišanje državnih podpor, ki se že 24 let niso spremenile. Leta 2020, na obletnico plebiscita, bo priložnost za plebiscitni dar slovenski narodni skupnosti in dvojezičnim občinam.

Po svetu

Nova komisija

Včasih so nam vladali politkomisarji. Odkar smo v EU, pa o marsičem odločajo bruseljski komisarji. Kar 27 jih je v novi komisiji, ki so jo evropski poslanci potrdili 27. novembra in je začela delo 1. decembra ...

MIHA NAGLIČ

Novi komisarji

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je bila izvoljena že prej in potem dolgo sestavljala svojo ekipo, v kateri je zdaj 27 namesto 28 komisarjev, iz vsake članice po eden. Združeno kraljestvo pa, kljub temu da še ni uspelo izstopiti, svojega ni predlagalo. In kdo so ti novi komisarji? Navedimo najprej našega: Janez Lenarčič (Slovenija): odgovoren za krizno upravljanje. Sledijo: Johannes Hahn (Avstrija): za proračun in administracijo; Phil Hogan (Irska): za trgovino; Mariya Gabriel (Bolgarija): za inovacije in mladino; Nicolas Schmit (Luksemburg): za delovna mesta; Paolo Gentiloni (Italija): za gospodarstvo; Janusz Wojciechowski (Poljska): za kmetijstvo; Elisa Ferreira (Portugalska): za kohezijo in reforme; Oliver Varhelyi (Madžarska): za soseščino in širitev; Stella Kyriakides (Ciper): za zdravstvo; Didier Reynders (Belgija): za pravosodje; Adina-Ioana Vălean (Romunija): za promet; Helena Dalli (Malta): za enakopravnost; Thierry Breton (Francija): za notranji trg; Ylva Johansson (Švedska): za notranje zadeve; Kadri Simson (Estonija): za energijo; Jutta Urpilainen

(Finska): za mednarodno partnerstvo; Virginijus Sinkevičius (Litva): za okolje in oceane; Maroš Šefčovič (Slovaška): za medinstitucionalne odnose in prihodnost (je tudi podpredsednik); Vera Jourova (Češka): za vrednote in transparentnost (tudi podpredsednica); Dubravka Šuica (Hrvaška): za demokracijo in demografijo (tudi podpredsednica); Josep Borrell (Španija): visoki zunanje-politični predstavnik (tudi podpredsednik); Margaritis Schinas (Grčija): spodbujanje evropskega načina življenja (tudi podpredsednik); Valdis Dombrovskis (Latvija): za finančne storitve (tudi izvršni podpredsednik); Frans Timmermans (Nizozemska): za podnebno ukrepanje (tudi izvršni predsednik); Margrethe Vestager (Danska): za konkurenco (tudi izvršna podpredsednica za digitalne teme).

Nagovor predsednice

Ursula von der Leyen je svoj govor pred glasovanjem o njenih komisarijih začela zelo čustveno. »Spoštovani gospod predsednik, cenjene poslanke in poslanci, na današnji dan, 27. novembra, pred natančno 30 leti, je ura odbila poldan. Zazvonili so cerkveni zvonovi. Zatulile so sirene.

Delavci so odložili orodje. Tovarne, rudniki in trgovine so se izpraznili, ulice pa sta preplavila ples in upanje. Zgodovinski dvourni splošni stavki, osrednjemu dogodku žametne revolucije, so se pridružili ljudje vse od Prage do Bratislave kot prelep in miren val svobode, poguma in enotnosti. Zame ti dve uri predstavlja ta bistvo vsega, kar je Evropska unija od nekdaj pomenila. Ne gre le za stranke in politiko, za pravila ali predpise, za trge ali valute. Na koncu – in predvsem – gre za ljudi in njihova stremeljenja. Za ljudi, ki so stopili skupaj. Za svojo svobodo, za svoje vrednote in preprosto za boljšo prihodnost. Veliki Vaclav Havel, eden od junakov leta 1989, je nekoč dejal nekaj, česar se vedno spominim, ko se oziram v prihodnost. Rekel je: 'Prizadevajte si za nekaj zato, ker je prav, ne zgolj zato, ker lahko uspe.' Ta citat sem izbrala, ker se za naslednjih pet let naša Unija skupaj podaja na pot preobrazbe, ki bo vplivala na prav vsak del naše družbe in našega gospodarstva. Na to pot se podajamo, ker je tako prav. Ne zato, ker bi bilo lahko. Včasih pozabljamo, da smo vedno največ dosegli ravno takrat, ko smo bili drzni. Drzni smo bili, ko smo si prizadevali za mir v času bolečine. Drzni

smo bili, ko smo vzpostavili enotni trg in enotno valuto. Drzni smo bili, ko smo medse sprejeli del naše evropske družine, ki smo ga predolgo pustili zunaj pred vrati. V zadnjih letih pa smo se morali osredotočiti na pereča domača vprašanja, upravljanje krize po izrednih razmerah ter na boj za ohranitev naše enotnosti in solidarnosti. Če nas je to okrepilo, in menim, da nas je, je to v veliki meri zasluha vodenja in prepričanja mojega predhodnika Jean-Clauda Junckerja, velikega Evropejca. Svoje srce, svojo dušo in življenje je posvetil naši Uniji, o čemer jasno priča njegova zapuščina. Jean-Claude ... hvala od nas vseh.« Lepo.

Sliši se lepo

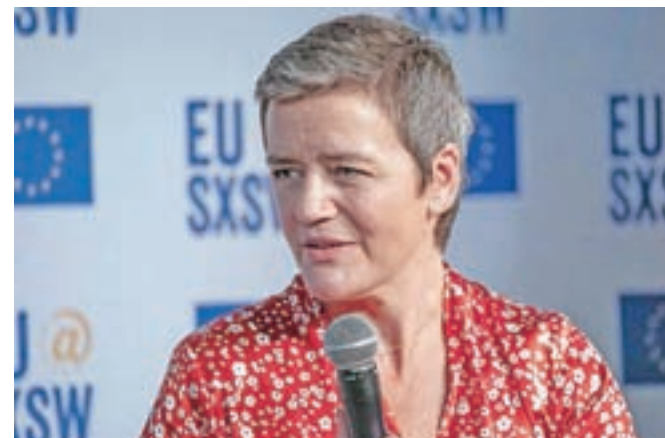
»Evropa je najboljši kraj na svetu, vsaj dokler bo ostala celina svobode in vladavine prava ... poseljena s skupnostjo, ki se zaveda svoje zgodovine in kulture ... Prepričan sem, dragi Michel, da boš uporabil vse svoje sposobnosti in vrline za ohranitev naše enotnosti.« S temi besedami pa je 62-letni Poljak Donald Tusk, odhajajoči predsednik Evropskega sveta, nagovoril svojega naslednika, 43-letnega Belgijca Charlesa Michela. Naj veljajo.

Bolgarka Mariya Gabriel (roj. 1979), evropska komisarka za inovacije in mladino, je eden novih obrazov evropske komisije. / Foto: Wikipedija

Tako je Ursula von der Leyen nagovorila poslance Evropskega parlamenta, preden so jo ti izvolili za novo predsednico Evropske komisije, 16. 7. 2019. / Foto: Wikipedija

Ena od najbolj vplivnih evropskih dam: Danka Margrethe Vestager (roj. 1968), komisarka za konkurenco in izvršna podpredsednica za digitalne teme / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (50)

Vzgoja za aktivno državljanstvo

IVKA SODNIK

Vse od začetka letošnjega šolskega leta lahko v medijih spremljamo razprave, ali bi bilo treba tudi v srednje šole vključiti dodatni predmet, ki bi dijake vzgajal in usposabljal za aktivno državljanstvo. V osnovni šoli v sedmem in osmem razredu tak predmet imamo – trenutno se imenuje Državljanstva in domovinska vzgoja ter etika, toda ne daje tolikšnih učinkov, da bi se mladi politično bolj angažirali in šli po 18. letu vsaj na volišča.

Da smo državljani politično zelo pasivni in več od kritiziranja za domačo mizo ne spravimo skupaj, se verjetno vsi strinjamo. Zato računamo na mlade, da jih bo šolski sistem izobrazil in poučil, kaj je odgovorno državljanstvo in kako aktivno

sodelovati pri upravljanju države. Raziskave kažejo, da je naša mladina dobro poučena in se marljivo naučijo vso teorijo o politični ureditvi države, ne želijo pa sodelovati v družbenem in političnem življenju. Ob različnih državnih praznikih, ko jih novinarji na cesti sprašujejo po imenih najbolj odgovornih političnih oseb v naši domovini in se izkaže, da jih ne poznajo, pa vidimo, da države v resnici ne poznajo. Kot da so se naučili samo za ocene, potem pa takoj odložili v zalogovnik pozabljenih in nekoristnih informacij.

Šolski strokovnjaki ponovno na veliko razpravljajo, katere vsebine o državljanstvu in domovinski vzgoji bi vključili še v srednje šole in kako bi za

poučevanje usposobili učitelje. Še vedno pa se premalo ali nič ne govori o uporabi teoretičnih znanj v praksi. Šola je idealen prostor za učenje in preizkušanje načel demokratičnosti, strpnosti, medsebojnega sprejemanja in kritičnega razmišljanja. Vsak razred in vsak oddelek je država v malem, kjer bi se učenci lahko praktično seznanili z ustrojem in delovanjem svoje skupnosti. Na konkretnih primerih bi lahko spoznavali svoje in pravice drugih, seveda pa tudi dolžnosti, da bo medsebojno bivanje znosno. V svojem razredu bi se lahko otoci iz izkušnje učili, kaj je to demokratično odločanje in kdaj skušajo posamezniki uveljaviti svoje interese

na račun drugih. Ko bodo s svojimi učitelji postavili šolska pravila in se dogovorili, kakšne bodo posledice, če jih bo kdo kršil, bodo praktično spoznali, kaj je to pravna država. In ko bodo v resnici prijateljsko povezani s svojimi sošolci, bodo vedeli, v kakšnih razmerah in stiskah živijo. Ko bodo pomagali, bodo razumeli, kaj je to socialna država. Pri vseh šolskih predmetih lahko najdemo vsebine, ki so primerne, da se z učenci pogovarjamo o aktualnih družbenih, političnih ali ekoloških vprašanjih. Potrebujejo le nekaj minut.

Mladi imajo izreden čut za pravičnost, naj ga razvijajo in ohranijo vse življenje. Šola naj bi gojila tudi razvoj kritičnega mišljenja. To

se bo zgodilo samo v primeru, ko bodo učitelji učencem prisluhnili, z njimi razpravljali in jih učili, kako je treba svoje mnenje vedno utemeljiti in ga odkrito na glas povedati. Drugi učenci morajo stališčem svojih sošolcev spoštljivo prisluhniti in se nikdar posmehovati ali norčevati.

Mladi so naš prihodnji svet in družbena ureditev, zato jih ne pustimo spati na polju poznavanja teorije, pač pa jih dejavno vključimo v demokratične procese znotraj šole. Zaupajmo jim organizacijo in vodenje različnih akcij in šolskih projektov, in presenečeni bomo, kako odgovorno bodo izpeljali zadane naloge. Samo njihove morajo biti. To bo vzgoja za aktivno državljanstvo.

Zanimivosti

Prgišče zlepljenih utrinkov

Slavko Mežek je v žirovniški knjižnici predstavil doslej zbrane spomine z naslovom Utrinki, v katerih popisuje življenje svojih prednikov in svoje življenje. Nastalo je že za 470 strani zapisov, piše še naprej, spomine pa v prihodnje želi izdati v knjigi.

URŠA PETERNEL

»Pisal sem vseskozi, že po službeni dolžnosti, a to ni bilo tisto pravo pisanje. Pred dvema letoma in pol pa je umrla moja mama, še pred njo oče, dvajset let je že od tega, in potem sem po domači hiši gledal, kaj se je valjalo po kotih ... Tam so bile škatle in sem bil zares osupel, kakšne zanimive zgodbe staršev, starih staršev sem našel v njih. In sem si rekel: Daj, zapiši v pripoved, če drugega ne, za potomce.

Zanimivo je poglavje o priimku Mežek. Avtor piše: »Vsi pravijo, da smo Mežki nekako drugačni, kot bi ne bili čist' od tle. Zase že vem, da je tako ...«

Teh imam v dveh gnezdih kar šest, prihajajo vnuki ...«

Takole je svojo pripoved o tem, zakaj se je lotil pisanja spominov, v Knjižnici Matije Čopa v Žirovnici začel Slavko Mežek, kulturnik, glasbeni pedagog, zborovodja, aktivist pri ohranjanju in uveljavljanju naravne

in kulturne dediščine ... Mežek je po rodu iz Žirovnice, od leta 2006 pa živi v Kropi. A po srcu in duši ostaja »Kašar«, zato je svoje doslej zbrane spomine prvim predstavil prav »mojim Kašarjem, ki jih vse bolj pogrešam«.

Kot je dejal, spomini »sevajo v čas, ki mi je bil čudežno in neizbežno poklonjen. Osvetlujejo mojo rodino, družino, ljudi, ki sem jih srečeval v orbitah življenja in so hočeš nočeš vplivali name. Paberkujejo o do-

godkih, ki so mi bili usojeni ali sem jih sam zasejal v domače okolje, nekateri so odzvanjali v širšem, predvsem kulturnem, pa tudi družbeno angažiranem prostoru. Najprej je bila želja po urejenem zapisu na orumenele papirje shranjenih zgodb mojih staršev in prednikov,

potlej me je povleklo na moje že prehojene poti, od otroštva dalje ...«

Utrinke začčenja s spomini na svoje prednike, na deda Antona, Škrfčevega Toneja, šolanega organista, ki je prišel tudi do družinskega klavirja, ki mu Mežek v spominih namenja posebno poglavje. Od deda je prek očeta Slavka tudi sam avtor poddedoval ljubezen do glasbe, do kulturnega ustvarjanja; to zdaj prenaša tudi na svoje otroke.

V naslednjih poglavjih niza spomine na svoja starša, Lebarjevo (Matijovo) Milo in organistovega Slavka, na svoje šolanje, petje, glasbeno ustvarjanje, Mileno, Muzičko omladino Jugoslavije ...

Doslej je nastalo okrog 470 strani besedila, prišel je do okoli leta 1990. »Kar nabira se in vedno bolj sem prepričan, da mi je življenje postreglo s kar težkimi preizkusi, a tudi z velikimi privilegiji in naklonjenostmi ...«

Utrinke bo za zdaj objavil v digitalni obliki, v prihodnje

Slavko Mežek na predstavitvi doslej zbranih spominov Utrinki v Knjižnici Matije Čopa v Žirovnici: »Ja, prgišče zlepljenih utrinkov sem, nič drugega, danes in davno nazaj, v časih, ko me še sploh ni bilo in sem odseval v soju prednikov in mojih bližnjih. Drobenci mavrični univerzum sem, meglica, ki dopolnjuje seštevek večnega, brezmejnega v strašljivo nepomembni veličini svoje izginljivosti.« (odlomke iz Utrinkov)

pa si jih želi izdati v obliki knjige, ki bo, kot se zdi po predstavitvi doslej napisanega v žirovniški knjižnici,

imeniten, obsežen vpogled v orbite z glasbo in kulturo napolnjenega življenja ... Dotlej pa se bodo, kot

je dejal, srečanja z opazovanji Utrinkov nadaljevala, naslednjič verjetno nekje na Jesenicah.

Detektivi za poplavno varnost

Marta Vahtar že več kot dvajset let v osnovnih in v zadnjem letu tudi v srednjih šolah po Sloveniji vodi projekt Vodni detektiv, skozi katerega mlade ozavešča o pomenu voda ter tudi o vprašanju poplavljanja in poplavne varnosti.

ALEŠ SENOŽETNIK

Domžalčanka Marta Vahtar je magistrica arhitekture in inženirka krajinske arhitekture, ki velik del svojega časa namenja vodarstvu. Kot pravi, njeno zanimanje za vode izhaja iz konca devetdesetih let, ko je med delom na oddelku za hidrotehniko ljubljanske gradbene fakultete pri pripravi vodnogospodarskih vsebin za državni prostorski načrt spoznala, da prostorski načrtovalci in vodarji niso razumeli potreb in zahtev drug drugega. »Zgodba o Vodnem detektivu se je začela prav iz te moje frustracije, ko sem videla, da obstaja velik razkorak v razumevanju istih pojavov med različnimi strokami, in sprevideala, da je treba dvigniti nivo znanja med splošno populacijo, da bi o rabi prostora lahko sprejemali bolj modre odločitve. Ljudje morajo razumeti naravne procese, da se začnejo zavedati, zakaj ni pametno graditi v poplavnih ali denimo

plazovitih območjih, zakaj je vodi treba dati prostor, ne pa je utesniti v umetna korita ... Marsikaj lahko dosežemo, če že osnovnošolce seznanimo s tem, kako narava deluje,« pravi Marta Vahtar, ki poudarja, da so poplave, ki jih ljudje dojemamo kot naravne nesreče, del naravnih procesov daljših časovnih razsežnosti, ki se statistično gledano zgodijo na primer na vsakih sto ali več let na prostoru, ki si ga je človek vzel za svojega v prepričanju, da je naravo obvladal. »Človek danes ni več tako v stiku z naravo in z izkušnjo prednikov, ki so živeli na istem prostoru. Zato potrebujemo znanje, da jo lahko razumemo. Če se kot otroci naučimo razumeti naravo in procese v njej, se bomo kot odrasli lažje pravilno odločali,« dodaja.

Tako se je leta 1997 rodil Vodni detektiv, v okviru katerega mladina skupaj z mentorji in starši skozi likovno-literarne in raziskovalne natečaje ter različne

delavnice raziskuje vode v prostoru in skuša ozavestiti pomen zdravega vodnega okolja za obstoj življenja.

Do pomembnega premika je prišlo leta 2000, ko je bila sprejeta takrat nova evropska vodna direktiva, leta 2007 pa še poplavna direktiva, ki precej bolje določata ukrepe, s katerimi lahko zmanjšamo posledice poplav.

Opazen pa je tudi učinek podnebnih sprememb, zaradi česar se vse bolj povečujejo ekstremni pojavi. »Mislim, da se vedno bolj zavedamo vpliva podnebnih sprememb, saj nas na to opozarjajo tudi mediji. Kot družba se bomo morali prilagoditi na te spremenjene razmere. Res pa je, da krivde za negativne posledice poplav ne moremo pripisati le podnebnim spremembam, ampak velik del nosimo tudi sami, zaradi slabega prostorskega planiranja v preteklosti, ko so se naselja umeščala tja, kamor ne sodijo, urbane površine pa so se

Marta Vahtar

zatesnile in meteorne vode po najkrajši poti odvedle v vodotoke. Tudi zato je ozaveščanje na tem področju tako pomembno.«

Marsikaj lahko za boljšo poplavno varnost storimo sami ali pa s praviimi ukrepi na lokalnih ravni. »Osnovni

princip poplavne varnosti je graditi zunaj poplavnih območij. Če pa že gradimo na poplavnih površinah, je treba dosledno izvesti tudi vse potrebne protipoplavne ukrepe in jih vzdrževati. Sicer pa je v splošnem treba povečevati zadrževanje vode

v pokrajini. Pomembno je, da skušamo odtok vode čim bolj upočasniti, s čimer ob močnih nalivih preprečimo prehitro dvig vode. Že s tem, da imamo vodo s strehe speljano v ponikovalnico ali jo del ulovimo v zbiralnik ali vodne ureditve v vrtovih, lahko prispevamo k večji poplavni varnosti. Lahko uredimo zeleno streho, morda vsaj nad garažo. Velikega pomena je vegetacija in še posebej velika, mogočna drevesa, ki lahko zadržijo ogromno vode. Prava škoda je, ko jih v mestih pogosto s pretiranim obrezovanjem pohablajo ali jih celo zamenjajo s pritlikavimi sortami. Pod tlakovane površine lahko nameščamo podzemne zadrževalnike vode, vgrajujemo propustne tlake, da voda lahko ponika v tla. Iz istega razloga so pomembne tudi parkovne površine. S takšnimi ukrepi pomagamo k boljši poplavni varnosti, hkrati pa polnimo zaloge pitne vode,« zaključuje sogovornica.

Aktualno

Dober starš zna pogledati vase

Dr. Albert in Leonida Mrgole, priznana družinska terapevta, ki delujeta v paru, sta izdala novo knjigo z naslovom Naj vodila za Naj starše, ki pa je nekaj prav posebnega.

JASNA PALADIN

Dr. Albert in Leonida Mrgole sta Kamničana, visoko izobražena strokovnjaka (on psiholog, sociolog, družinski terapevt in Imago partnerski terapevt, ona pa refleksoterapevka, Imago edukator in Imago facilitator), predana terapevta, predvsem pa partnerja in starša štirih otrok, ki sta širom po Sloveniji znana po svojih terapijah za posameznike, pare in družine ter prizadevanjih za kakovostnejše medsebojne odnose. Pred leti sta navdušila s knjigo Izštekani najstniki in starši, ki štekajo, pred dnevi pa sta predstavila novo knjigo. In čeprav imata znanja in izkušnje na pretek, priznavata, da tudi svojo zvezo in družino lahko gradita le z veliko truda, prizadevanja in razumevanja, kot bi to morali vsi.

»Mogoče sva to knjigo napisala zase, kljub vsemu znanju in izkušnjam nisva naj starša, saj imava tudi midva še zelo veliko prostora za

izboljšave. Za knjigo sva se odločila zato, ker vsa v vseh teh letih dela s posamezniki in družinami ugotovila, da najine terapije preprosto delujejo in da se nekatera vprašanja pri ljudeh nenehno ponavljajo, so temeljna. Namen te knjige je, da bralca spravi v stik s samim seboj. Marsikdo se sprašuje, kako postati dober, najboljši starš. Najboljši starši smo takrat, ko znamo pogledati vase in ko razumemo, kaj se dogaja v nas,« pravita Leonida in Albert Mrgole, ki sta tokrat napisala precej neobičajno knjigo, zelo terapevtsko in proaktivno, ki ji na knjižnihih policah v Sloveniji ni para. Gre za nekakšen delovni zvezek, čeprav se temu

»Namen te knjige je, da bralca spravi v stik s samim seboj. Najboljši starši smo namreč takrat, ko znamo pogledati vase in ko razumemo, kaj se dogaja v nas.«

izrazu upirata oba. Knjiga, ki je sestavljena iz več delov, je namreč zamišljena tako, da jo bralec dopolnjuje in s tem pravzaprav ustvarja sam, tako da sledi navodilom, odgovarja na vprašanja in se s tem poglavlja vase. Prav to je namreč ključ do dobrih odnosov, pravita avtorja.

Pomembno se jima zdi, da na vprašanja odgovarjamo premišljeno, vsak zase (ne v paru) in da pišemo na roke. »Misli tako ne moreš kar izbrisati, kot jo lahko na računalniku. In kar zapišemo, je v nas, zato ni nič neumno ali nepotrebno. Prava vprašanja prinesejo prave odgovore. Poleg tega pa je pisanje na roko dobro za naše možgane. Povsem drugače izpade, če pomenljive stavke, kot denimo 'rad te imam', natisnemo na tipkovnico, ali pa zapišemo s svinčnikom,« pravita in poudarita, da je knjiga pravzaprav ogledalo, s katerim bralec raziskuje samega sebe. Terapevta, ki se pri svojem delu držita načela, da nikogar ne obsojata,

Leonida in Albert Mrgole / Foto: Gorazd Kavčič

sta knjigo zastavila tako, da je do bralca prijazna. »Izogibava se besede 'moraš' in vztrajava, da ni nujno, da so vsa spoznanja na terapijah boleča; večine se preprosto le ne zavedamo.

In kaj se bo spremenilo, ko bo bralec knjigo

predelal? »Ob koncu se boste zelo globoko zavedali svojih vzorcev, ki ste jih dobili skozi proces odraščanja, naučili se boste čutiti in spoznati, v katerih situacijah ste stabilni in v katerih ne. In to skozi vprašanja, ki si jih sami ne bi znali

postaviti. Veliko staršev ne bo več imelo občutka, da so čudni in da jim ne gre,« še pravita terapevta in zaključita, da s tem ne bosta pomagala le odnosom med starši in njihovimi otroki, ampak posameznikom v vseh odnosih.

Telefon za Miklavža? Nikakor!

Osnovnošolec naj bi ne bil lastnik pametnega telefona, tablice ali računalnika. Lahko jih uporablja, a s prostorsko in časovno omejitvijo, ki jo določijo starši, na iztočnico, ali naj otroku za Miklavža podarimo pametni telefon, odgovarja terapevt Miha Kramli, ki v Novi Gorici vodi center za zdravljenje nekemičnih zasvojenosti.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Miha Kramli, Gorenjec, ki izvira iz Gorice pri Podvinu, zdaj pa že vrsto let živi na Primorskem, je terapevt, ki se ukvarja z zasvojenostjo. Na pogovornem večeru v Preddvoru so poslušalci, med njimi je bilo veliko mladih staršev, prisluhnili njegovim izkušnjam z zdravljenjem nekemičnih zasvojenosti in razmišljanju, kako ravnati v družinah, da bi otroci ne zapadli nevarnim vplivom sodobne tehnologije. Od nje smo vse bolj odvisni, a z odvisnostjo ni nič narobe, meni Miha Kramli. Roboti, računalniki, pametni telefoni so koristni del današnjega vsakdana, vendar bi odrasli morali poznati mejo med produktivno in zabavljajško funkcijo, ločnico med radostmi in pastmi sodobne tehnologije, ki lahko vodi v odvisnost.

Center za nekemične odvisnosti v Zdravstvenem domu Nova Gorica je bil

prvi v Evropi, ki se je pred 25 leti začel ukvarjati z zdravljenjem nekemičnih odvisnosti. Najprej so se prihajali zdraviti ljudje, zasvojeni z igrami na srečo (v Novi Gorici je namreč tedaj cvetelo igralništvo), danes pa

poznamo številne druge oblike takšne odvisnosti: od računalniških igrar, borze, hitre vožnje, nakupovanja, ličenja... »V državi je danes 19 centrov, ki se ukvarjajo z zasvojenostjo z drogami, mi pa smo bili prvi za zdravljenje

nekemičnih zasvojenosti. Pri nas so se mnogi učili in nas žal tudi prehiteli,« ugotavlja Miha Kramli in pove, da trenutno njihov center obravnava 370 nekemičnih zasvojenec. Med njimi je 60 mladih, ki ne morejo dokončati osnovne šole, ker več kot tri tisoč ur letno preživijo na družabnih omrežjih. Za primerjavo: odrasli zaposleni v službi vse leto preživijo 2100 ur. Žal v Sloveniji ni klinike, kjer bi zasvojene zdravili bolnišnično. To je mogoče samo v tujini, smo izvedeli na pogovornem večeru v Preddvoru.

Danes že najmlajšim v zibelki ali na kahlici ponujamo elektronske igrače, ki s svojimi intenzivnimi zvoki in barvami oddajajo močne dražljaje in pri otrocih vzbujajo ugodje. Ob nenehni izpostavljenosti tem dražljajem se otroški možgani prilagodijo na intenzivnost zvokov in barv. Ko tega otroka odpeljemo v naravo, postane nestrpen, zdolgočasen

in hoče nazaj domov k zaslonu z digitalnimi vsebinami. Z elektronskimi igračami, pametnimi telefoni, računalniškimi igricami – skratka z virtualnim svetom – ni nič narobe, če je čas zanje pametno odmer-

svet pri zasvojenosti povsem nadomesti realnega, vedenjske spremembe pri teh ljudeh pa so nepredvidljive. Miha Kramli govori o več stopnjah, nazadnje lahko uporaba tehnologije dejansko postane social-

Miha Kramli v družbi voditeljice pogovornega večera Ivke Sodnik

Z nenehno izpostavljenostjo močnim elektronskim dražljajem se mladim ljudem oteži abstraktni način razmišljanja in postavitve avtonomne vesti. S petjem, branjem pravljic, pomenki pa v otroških možganih nastajajo zametki za razumevanje, sprošča se domišljija, oblikuje se vest, ki govori, kaj je prav in kaj ne, pojasnjuje Miha Kramli. Ljudje brez sposobnosti abstraktnega razmišljanja in avtonomne vesti pa so lahka tarča manipulacij.

jen. Ure in ure njihove uporabe pa pomenijo, da posameznik izgublja zmogljivosti za običajne življenjske aktivnosti: opušča osebno higieno, obroke, šolske in druge obveznosti, dejavnosti, ki jih je sicer rad počel. Če mu starši to odtegnejo, lahko postane nasilen. Nevarno je, ko virtualni

ni, psihični in tudi duhovni problem, uporabniki pa postanejo nefunkcionalni.

Naj torej otroku Miklavž prinese pametni telefon? Nikakor, meni Miha Kramli: »Dostop do sodobne tehnologije mora obstajati, a njegovi gospodarji morajo biti starši, ki naj odmerijo prostor in čas njihove uporabe!«

Obletnice

Jeseničanka v Parizu

Devetnajstega novembra je minilo sto let od rojstva akademske slikarke Marjance Dakskofler Savinšek, Jeseničanke, ki je večino življenja preživela v Franciji. Umrla je lani, v 99. letu starosti, pokopana pa je v skupni grobnici pariških Slovencev v Châtillonu blizu Pariza.

URŠA PETERNEL

Z muzejskim večerom ob stoletnici njenega rojstva so se na Jesenicah poklonili spominu na akademsko slikarko Marjanco Dakskofler Savinšek, Jeseničanko, ki je večino življenja preživela v Parizu. V Sloveniji manj znana umetnica je bila rojena 19. novembra 1919 na Jesenicah, umrla pa je 25. februarja lani, v 99. letu starosti.

Kot je povedal kustos Aljaž Pogačnik iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, želijo delo Dakskofler Savinškove postaviti tudi v slovenski umetnostni prostor. Tako so začeli z evidentiranjem njenih likovnih del po zasebnih zbirkah, najprej na Jesenicah, nato pa tudi širše, saj se ogromno del nahaja v tujini, v javnih in predvsem zasebnih zbirkah v Franciji, Italiji, Nemčiji, Argentini, Avstriji, ZDA, Kanadi, Angliji, na Japonskem ... Umetnica je nekaj likovnih del in dokumentarnega gradiva zapustila

tudi Gornjesavskemu muzeju Jesenice, ki ga bodo predstavili v okviru muzejsko-likovne razstave, predvidoma februarja.

A kdo je sploh bila Marjanca Dakskofler Savinšek? Rodila se je na Jesenicah, kjer je obiskovala osnovno šolo, nato se je izobraževala v zavodu pri sestrah Notre-Dame v Šmihelu pri Novem mestu. Po končanem šolanju je sprejela tajniško službo v Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Po drugi svetovni vojni se je želela vpisati na likovno akademijo v Ljubljani, kamor pa ni bila sprejeta, saj da ni odgovarjala takratnim ideološkim zahtevam. Zato se je leta 1951 odselila v Francijo, najprej v Nancy, nato pa v Pariz, kjer je dokončala dve likovni akademiji. Za njo je prišel v Pariz tudi njen soprog, zobni zdravnik Slavko Savinšek. Uredila sta si življenje v pariškem predmestju Vincennes.

Kot je ob njeni smrti zapisala Verena Koršič, je Pariz

Savinškovo prevzel zaradi izredno živahnega umetniškega vrenja, vsestranske kulturne ponudbe in svetovljanske širine. "Slavna pariška šola, ki je združevala umetnike iz različnih koncev sveta in različnih slogovnih posebnosti, jo je navdihovala, a tudi postavljala pred stalno preverjanje lastnih zmožnosti in iskanje izvirnih slikarskih rešitev. Po dolgih letih študija in urjenja v različnih slikarskih tehnikah, od risbe s svinčnikom, ogljem in tušem do akvarela, tempere, gvaša in olja, je leta 1961 dozorela tudi njena prva razstava v galeriji Tonalité v Parizu in doživela pomemben uspeh. Sicer pa je bila Savinškova zelo skromna in kritična do lastnega ustvarjanja. Vztrajno je ponavljala, da slika iz lastne potrebe in je razstave ne zanimajo. Za nekaj nad deset osebnih in nekoliko številnejših skupinskih razstav je zaslužen predvsem njen soprog, ki jo je spodbujal in prevzemal vse

Kustos Aljaž Pogačnik iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, v ozadju avtoportret Marjance Dakskofler Savinšek / Foto: Gorazd Kavčič

organizacijske podrobnosti. Kljub majhnemu številu razstav so njena dela spoznali v ZDA, Kanadi, Argentini in evropskih državah, zamejski rojaki v Gorici, le v Sloveniji še ni doživela razstave," je zapisala Koršičeva.

Dakskofler Savinškova se je v Parizu vključila v delo Društva Slovencev, z izvirnimi risbami opremljala društveni list Korenine in pariški slovenski skupnosti podarila več del. "Zaradi živahnega značaja, izredne

kulturne širine, dobrote, smisla za pravičnost in resnico je bila povsod priljubljena. Svoj zadnji dom je dobila ob svojem možu v skupni grobnici pariških Slovencev v Châtillonu blizu Pariza," je zapisala Koršičeva.

Najdena poštna postaja iz antike

Arheologi so blizu Blagovice v Črnem grabnu pred leti izkopali ostanke, ki nakazujejo na to, da se je na tem območju nahajala domnevno izgubljena rimska poštna postaja, ki je bila na starodavnem rimskem zemljevidu iz prvega stoletja označena kot naselje Ad publicanos. Ugotovitve so na ogled na razstavi v Medobčinskem muzeju Kamnik.

JASNA PALADIN

Črni graben, ki povezuje Gorenjsko s Štajersko, od nekdaj velja za pomembno prometnico. Danes po njem pelje avtocesta, pred stoletji pa je tod tekla utrjena rimska cesta, namenjena vojščakom s celotnim podpornim sistemom, ki so ga potrebovali – gostišči, moteli, točke za prepeganje živine in podobno. Vse poti v rimskem imperiju, ki so jih zgledno vzdrževali od prvega pa vse do četrtega stoletja, so bile narisane na zemljevidu, znanem kot *Tabula Peutingeriana*. To je bil zvitek, širok 33 centimetrov in dolg 668,2 centimetra, ki je nastal v prvem stoletju in 'pokriva' tudi ozemlje današnje Slovenije. Na njem so poleg cest zapisane tudi mesta in okrepevalne postaje, pa tudi razdalje med njimi, in tako na zemljevidu najdemo podatek, da se je dvajset milj od Emone (Ljubljane) in šest milj od Atransa (Trojane) nahajala postaja Ad publicanos

(kar bi v prevodu pomenilo pri zakupnikih):

Arheologi dolgo niso znali pojasniti, kje natanko naj bi se ta postaja nahajala, zdaj pa so tem odgovorom že mnogo bližje. »Arheologi smo kot detektivi, iščemo drobce in iz njih sestavljamo zgodbe,« pravi Janja Železnikar, kustosinja iz Medobčinskega muzeja Kamnik, ki je skupaj z Ano Plestenjak pripravila razstavo, za katero sta prepričani, da odgovarja na pomembna vprašanja, na katero do zdaj niso znali odgovoriti. »Rimljani so gradili veliko cest, in to zelo skrbno, a o njih ostaja zelo malo arheoloških dokazov. Vemo, da je skozi Črni graben cesta bila makadamska, številne pa so bile tlakovane, z odtočnimi kanali. Poštna postaja v tem smislu ni mišljena kot stavba, ampak kot cestna infrastruktura, ki so jo uporabljali poštni sli, vojska in številni drugi. Med njimi je bilo od šest do dvanajst milj,« še pravi Janja Železnikar.

Arheologi so na tem delu prvič kopali že leta 1977 ob gradnji prve cevi plinovoda in takrat našli le nekaj ostankov grobov. Leta 2013 pa so bili na delu znova, tokrat ob gradnji druge cevi vodovoda, in čeprav so bile razmere za njihovo delo zaradi zelo razmočenega terena izredno zahtevne, so najdbe, ki so jih našli, zelo povedne.

Kot je povedala vodja izkopavanja iz podjetja Arhej, so kopali trideset metrov levo in desno od trase plinovoda, na ravnici reke Radomlje, tik pod strmim pobočjem, ki je tamkajšnjim prebivalcem skozi vso zgodovino življenje grenil z nenehnimi zemeljskimi plazovi in poplavami. Najzgodnejši ostanki, ki so jih našli, segajo v prvo stoletje, izkopali pa so več temeljev večjih lesenih stavb, metalurške ostanke, oporne zidove in drveni drugi. Med njimi je bilo, da je bila tu naselbina s hlevi in skladišči ter domnevno

Avtorici raziskave in razstave Ana Plestenjak in Janja Železnikar / Foto: Gorazd Kavčič

kovaško delavnico. Na podlagi teh najdb sklepamo, da smo odkrili Ad publicanos. Razdalje se ujemajo, najdbe dokazujejo, da je šlo za načrtno in velikopotezno naselbino, stavbe, ki so imele vseskozi enako funkcijo,

in kovačijo, prav tako je naselbina obstajala vse do četrtega stoletja, to pa je čas, ko so Rimljani prenehali v tolikšni meri vzdrževati svoje ceste,« pa je povedala Ana Plestenjak. Ostanke ceste sicer niso našli, domnevajo

pa, da se nahaja severno od arheološkega najdišča.

Vse arheološke najdbe so že predali v hrambo Medobčinskemu muzeju Kamnik, kjer je razstava z naslovom *Izgubljena rimska poštna postaja* tudi na ogled.

Na robu

Mami in njeni moški, 4. del

Še poslednji drobci

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Edini sonček, ki me je kdaj pa kdaj ogrel, je bil brattec Joško. Zmeraj, ko sem potrebovala topel in iskren objem, ga mi je dal. V najtežjih trenutkih je zbolel tudi moj oče. Pisal mi je, da bi me rad videl, a ni priložil naslova, kje naj ga obiščem. Na starem naslovu, kjer je včasih bival, pa so živeli tuji ljudje.«

Neli je bilo zelo hudo, ker se z očetom ni mogla srečati. Po osmrtnici, ki je bila objavljena v Gorenjskem glaslu, je videla vsaj to, kje so ga pokopali.

»Če le morem, obiščem njegov grob. Včasih sanjam o njem, o tem, kako drugače bi bilo, če bi me še kot majhno deklico priznal, vzela sebi in skrbel zame. Tisti redki dnevi, ko me je obiskoval in mi vsakič pustil

sto nemških mark, so danes kot svetli trenutki zapisani v moji duši. Biti nezakonski otrok ob takšni materi, kot je moja, pomeni pekel že na tem svetu,« je nadaljevala.

V zgodbi, v kateri je preskakovala leta, se vračala nazaj v otroštvo, je bilo veliko prelomnic. Neštetokrat se je zaklela, da bo žive la drugače, a zmeraj je požrla besedo. Zdelo se ji je, da jo »dobro srce« in sočutje, kar je podedovala od očeta, bolj ovirata, kot ji pomagata.

Po tistem, ko je mama zbolela in jo je negovala, za plačilo pa dobila brco v rit, se je za skoraj za deset let preselila v Švico. Tam je delala kot sobarica, ko se je naučila nemškega jezika, pa je pomagala tudi v zasebnem domu za starejše.

»Od blizu sem spoznala, kako lepa je lahko starost, če imaš denar in lahko kupiš vse, kar ti srce poželi! Nekateri starejši so bili dobri, velikokrat so mi stisnili v žep kakšen priboljšek, zlasti v času decembrskih praznikov. Večina pa je bila zelo zahtevnih, skopih, do mene so se obnašali zviška in zaničljivo. Morda zato, ker so bili zelo osamljeni? Zadnje leto moje švicarske avanture sem bila zasebna strežnica. Ni mi bilo hudega, spoštljivo so ravnali z menoj, jaz pa sem za gospo,

ki sem jo negovala, naredila več, kot smo se dogovorili. Žal je po desetih mesecih umrla. Zelo iskreno sem jokala za njo, bila je ena redkih na tem svetu, ki je do mene pokazala vsaj malo ljubezni. Še danes hranim verižico, ki mi jo je poklonila. Njen sin Roni mi je dovolil, da sem ostala v hiši do dne, ko so jo prodali. Potem pa sem pospravila svoje premoženje in se preselila v okolico Maribora. Službo sem dobila v domu za starejše. Zdelo se mi je, kot da sem iz nebes padla v pekel. Pa ne toliko zaradi zahtevnega dela kot zaradi nemogočih odnosov. Če bi bilo po moje, bi vse vodilne delavce, zlasti tiste iz ustanov, kjer so v nenehnem stiku z ljudmi, poslala na intenziven tečaj lepega vedenja. Šefici se o strpnosti komunikaciji ni niti sanjalo! Bila je grda oseba na zunaj in grda na znotraj.

Ostala sem le nekaj mesecev. Potem sem spoznala neko žensko, malo starejšo kot jaz. Povabila me je s seboj na križarjenje z izgovorom, da ji je prijateljica odpovedala v zadnjem hipu. Nič hudega sluteč sem povabila sprejela, saj sem že nekaj časa iskala priložnost izgovor, da pustim službo in se za vse večne čase rešim šefice, ki je nad nami izvajala verbalno nasilje.

A sem, naivnica, prišla z dežja pod kap. Ženska me je povabila z enim samim razlogom. Mislila je, da bom po plačilu potovanja usluženo stregla njenim seksualnim apetitom. Ker sem jo že prvič, ko me je na pol pijano zvabila v posteljo, zavrnila, me je potem zatožila varnostnikom, da sem jo okradla. Kar je, seveda, bila laž. Ko so v moji prtljagi našli tudi podarjeno verižico iz Švice, so bili varnostniki prepričani, da imajo pred seboj tatovo. V Messini (Sicilija) so me predali tamkajšnji policiji. Še dobro, da sem imela pri sebi Ronijevo telefonsko številko. Sprva mi niso verjeli, ko pa sem vztrajala, naj ga pokličejo in preverijo, ali je bila njegova pokojna mama lastnica te verižice, so to storili. A šele ko sem plačala stroške telefonskega klica. Zelo neradi so me izpustili, sploh po tem, ko je Roni zahteval, da se mi opravičijo.

Predstavljam si, da bi se znašli v tujem kraju, sredi Sicilije, nemočni in ožigosani! Ko sem brezglavo tavela po ulicah, posedala po lokalih in pila kapučino, nisem vedela, kaj naj storim. Potem pa na nekem parkirišču zagledam avtobus z ljubljansko registracijo. Mislila sem, da me bo razneslo od sreče. Pristopila sem, a se šofer, ki je na potnike čakal

v avtobusu, z menoj ni hotel niti pogovarjati. Nagnal me je kot psa! Čakala sem več kot tri ure, da se je izletniška skupina vrnila s kosila. Ni bilo lahko, a končno mi je voščilo uspelo prepričati, da me je vzela na avtobus. Proti plačilu seveda. Po štirih dneh druženja, ko smo se bolje spoznali, so me sprejeli za svojo in lepo nam je bilo. Spoprijateljila sem se z Jankom, nekim starejšim gospodom, ki je potoval sam. Predlagal mi je, da se preselim k njemu, ker mu je samemu dolgčas. Nič nisem oklevala. Živel je na Rudniku, imel je večjo hišo ter psa Rika, na katerega je v odsotnosti pazila soseda. Janko je imel samo eno težavo: zame nista smeli izvedeti hčerki. Bili sta ljubosumni na vsako žensko, ki jo je po smrti njune mame le pogledal, kaj šele da bi živila pri njem! Morala sem se skrivati in to ni bilo enostavno. Vsakokrat, ko je na vratih pozvonil poštar, se je Janko zdrznil od strahu. Stekla sem v mansardo, kjer sem imela sobico, ter se zaklenila vanjo. Ni mi tudi dovolil, da bi se sprehajala po vrtu. Bal se je radovednih sosedov, ki bi lahko o moji prisotnosti povedali hčerki.

Kadar ga ni bilo strah, kaj bo, če bo ..., sva se imela lepo. Igrala sva karte, brala, gledala televizijo, naučil me je šaha. Vsak mesec enkrat sva se odpravila na kakšen krajši ali daljši izlet. Bil je zelo ponosen na to, da sem bila lepa in mladostna. Užival je, ko je videl, da so mu

bili drugi moški nevoščljivi. Hahaha, ko je šlo za nečimrnost, se pa ni bal, da bi hčerki izvedeli! No, nekajkrat sva se spravila tudi v posteljo, a še preden bi se kaj "zgodilo", se je ustrašil. "Kaj pa, če naju žena gleda iz nebes?" mi je rekel in se mi na dolgo in široko opravičeval, ker me je hotel zapeljati v greh. Vse sem mu oprostila, kaj sem hotela drugega. Vedela sem, da je ranjen, prestrašen, da ni svoboden. Tako, kot nisem bila svobodna jaz. Še dobro, da me ni nikoli vprašal, kaj vse sem v življenju doživela.

Začela sem pogrešati službo, ljudi, svobodo. Tudi potem ko sem se preselila nazaj v Kranj, sva še kdaj šla skupaj na kakšen izlet. Zakaj pa ne?

Leta so tekla, moški so me vedno manj zanimali, rane, ki so mi jih zadali, so se včasih bolj včasih manj pogosto odpirale in neznosno skelele. Začela sem jemati antidepresive, kajti brez njih se ni dalo živeti. Nabavila sem psa, pa mi je ušel, ker nisem znala skrbeti zanj. Hodila sem v službo, v prostem času sem skrbela za nekega tetraplegika. Bilo je težko in odgovorno delo, saj sem na svoja pleča sprejela tudi težave njegove družine. Nekoč sem se želela posloviti od življenja, pa mi ni uspelo. Razmišljala sem, da bi odprla podjetje za pomoč na domu. Ni šlo. Morda se bom jutri domislila česa novega ... Ne vem. Morda se še kdaj srečava in ti o svojem življenju še kaj povem? No, tudi to se lahko zgodi.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Franc Ksaver Zajec, prvi šolani kipar

PETER COLNAR

Na Sovodnju (občina Gorenja vas - Poljane) se je 4. decembra 1821 rodil kmetu Primožu in Gertrudi, rojeni Kavčič, kipar Franc Ksaver Zajec. Umrli je 8. februarja 1888 v Ljubljani.

V letih 1843–1847 se je učil pri podobarju L. Čeferinu v Idriji. Od leta 1851 je obiskoval Münchensko akademijo, nato pa je študiral kiparstvo na dunajski akademiji. Bil je prvi slovenski akademsko šolani kipar 19. stoletja in ne le podobar, ki so mu zaupali tudi večja dela, ki so bila do tedaj domena tujih kiparjev. V času narodnega prebujanja je ustvaril pravo galerijo slovenskih znamenitih mož, ki zdaj predstavlja dokument njegove dobe. Bil je dober portretist, natančen tudi pri upodobitvi takratnih oblačil.

Zaradi nemirnih časov je moral leta 1848 zapustiti Dunaj. Vrnil se je v Idrijo

k Čeferinu. Preživljal se je predvsem z delom v zasebnih kiparskih delavnicah. Leta 1853 se je vrnil in delal v podobarski delavnici M. Tomca v Šentvidu pri Ljubljani. Leta 1854 se je preselil v Ljubljano, kjer so mu občinski možje sicer dovolili opravljanje kiparskega poklica, saj je bil takrat edini kipar v Ljubljani, ki se je akademsko šolal. Leta 1853 je že razstavljal v razstavnih prostorih Redute na Trgu sv. Jakoba v Ljubljani, vendar je postal znan šele leta 1856 z velikimi kipi, naslovljenimi Emona, Pravica, Modrost, Postava, in drugimi, ki jih je izdelal za slavnostno okrasitev Ljubljane ob cesarjevem obisku. Za enako priložnost je leta 1883 izdelal tudi velika kipa Carniolia in Angel miru.

Veliko je delal s kamnosekom Ignacijem Tomanom ml. in nato s Feliksom. Bil je prijatelj Janeza Bleiweisa,

J. Wolfa, F. Kurza v. Goldensteina, Jurija Šubica in drugih. V Zajčevi kiparski delavnici so se učili njegova sinova, A. Progar, F. Jontez, J. Žnider in drugi. V njegovem gospodinjstvu sta živela tudi podobarski pomočnik J. Grošelj in kipar J. Urbanija. Leta 1880 je skušal ustanoviti kiparsko šolo. Sprva je imel veliko naročil, nato vedno manj, tako da je

moral prodati hišo in se preseliti. Revščine se je otepal pravzaprav celo življenje.

Kot učenec Münchenske akademije ter z vplivi berlinske in dresdenske kiparske šole je na prehodu od neoklasicizma k realizmu oblikoval nekaj odličnih portretov, npr. Josipine Toman - Turnograjске (1858 doprsje, mavec), A. A. Wolfa (1860, doprsje,

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Novem mestu se je 4. 12. 1907 rodil arhitekt, urbanist Edvard (tudi Edo) Ravnikar. S svojimi deli je pustil pečat tudi na Gorenjskem: grobišče talcev v Begunjah in grobišče v Dragi, več objektov v Kranju (dozidava stavbe MO Kranj, banka, hotel Creina, Globus).
- V Kobaridu se je 5. 12. 1745 rodil zdravnik, tovarnar, frankofil Pagliaruzzi Natalis, vitez s Khislsteinom. Leta 1793 je kupil grad Khislstein. Leta 1797 je postal kranjski župan.
- Na Spodnjem Jezerskem se je 5. 12. 1901 rodil agronom in genetik Janez Zaplotnik.

marmor), A. M. Slomška (1878, cela postava v naravni velikosti, marmor), J. Legata (1882, doprsje) ... Drugi pomembni doprsni portreti so bili V. Vodnik (1858, neznan kje), F. Prešeren (1865, nadnaravna velikost, neznan kje), J. Bleiweis (nadnaravna velikost, neznan kje), I. Knoblehar (1867, reliefno doprsje), P. Hitzinger (1875, glava, marmor). Serijsko je izdeloval tudi cele postave (visoke okoli 45 centimetrov) in doprsne portrete v mavcu, ki jih je po želji prevlekel s stearinom, bronom ali rumenkasto barvo: F. I. Baraga, Bleiweis, E. H. Costa (posnel je tudi njegovo posmrtno masko), Knoblehar, papež Pij IX., Prešeren, Slomšek (tudi trije portreti glave za spomenik), J. Stritar, J. J. Strossmayer, L. Toman, J. V. Valvasor, Vodnik, A. A. Wolf. Izdelal je tudi veliko cerkvenih plastik.

V umetnost kiparstva sta se usmerila tudi Zajčeva sinova Franc Ignac in Ivan Zajec, ki je avtor Prešernovega spomenika v Ljubljani.

Berninijeva pot

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Če z dobrim vodnikom v roki – ali še boljše z živim in izkušenim rimskim vodičem – raziščemo tako imenovano Berninijev pot, odkrijemo najlepše umetnine rimskega baroka. Gian Lorenzo Bernini (1598–1680), slikar, kipar, arhitekt, je bil čudežni otok, ki je prvi pouk o slikarstvu in kiparstvu dobil že v očetovem rimskem ateljeju. Berninijeva pot nas vodi v cerkve, kjer najdemo njegove dramatične in teatralne kipe, na trg Navona z znamenitim Vodnjakom štirih rek – Donave, Nila, Gangesa in Ria de la Plata – in Vodnjakom čebel, ki

rojijo na grbu slovite, bogate in vplivne rimske rodovine Barberinijev. O njihovem navdušenju za umetnost priča tudi Tritonov vodnjak pred Barberinijev palačo.

Znan je Berninijev izrek: »Harmonija je najlepša stvar na svetu in njena veličina ni odvisna od investiranega denarja, ampak od veličine arhitekturnega sloga in plemenitosti njegove ideje.« Naročniki izrednih del so bili tudi papeži, v dobi Berninijevih ustvarjalnih let se jih je zvrstilo kar osem. Najbolj radodaren naročnik je bil papež Maffeo Barberini - Urban VIII. Bernini je ustvaril visoki ciborij nad grobom sv. Petra v istoimenski baziliki, tudi veličastna obhodna stebrišča na Trgu sv. Petra so njegova zamisel. Bil je režiser vseh rimskih svečanosti in karnevalov, leta 1659 je iz kupole bazilike sv. Petra priredil ognjemet.

A njegov najbolj vzemirljiv doprski kip je treba iti gledat v Firenze. Doprse strastne ženske Constanze Bonarelli. Lepotica je bila sicer poročena z manj znanim kiparjem Bonarellijem, ki je delal v Berninijevi delavnici. Gian Lorenzo se je nesmrtno zaljubil vanjo, ko je odkril, da zahaja k njej tudi njegov mlajši brat, ki ni bil tolikšen umetnik, ampak običajen moški z mero topline. Kipar ga je z golim mečem preganjal po Rimu, celo v cerkvi, ga grdo ranil, k lepi Constanzi pa je poslal služabnika z dvema

steklenicama vina in britvijo in ukazal, da naj po tem, ko bo vino oddal, ženski poreže obraz. Ali je bilo to povsem res? Nisem mogla ugotoviti. Našla sem le zapisek, da je moral Bernini za svoje nezaslišano dejanje plačati mastno kazen. Biografi si o tem rimskem škandalu niso edini, le o Constanzi ni bilo slišati ničesar več, menda je do svoje smrti živel pri možu. Kakorkoli že, Bernini ostaja eden največjih italijanskih umetnikov vseh časov.

Špageti s česnovom omako

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g špagetov, 2–4 stroke česna, odvisno od okusa, 1 lonček kisle smetane, 2 žlici svežega sira z zelišči, 50 g gavde, sol in poper po okusu, parmezan, nekaj lističev bazilike ali drobnjakovih vejic.

V velikem loncu v osoljenem kropu špagete skuhamo na zob. Medtem ko se kuhajo, pripravimo omako. Na oljčnem olju blede prepražimo strt česen, da zadiši, dodamo sveži sir in vmešamo še lonček kisle smetane. Dobro premešamo, da je omaka gladka. Nato vsujemo v omako naribano gavdo, solimo in popramo. Ko se sir stali, prelijemo odcedjene špagete in jih okrasimo z lističi bazilike ali vejicami drobnjaka.

Ponudimo s hrustljivo mešano solato.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Če znake razdelimo v štiri kategorije, so najprijaznejši zagotovo modri kvadratni, ki udeležence v prometu o nečem obveščajo. Tisti, ki prepovedujejo, so okrogli z rdečim robom, če nam sporočajo, kaj je obvezno, pa so v modri barvi. Četrty tip znakov so trikotniki, ki nam sporočajo nevarnost. Simpatičen znak »Moj oče dela tukaj!« z otroško risbico v sredini lahko uvrstimo v vse štiri kategorije, saj obvešča, da cestni delavci gradijo za nas, naj jih pri tem ne oviramo, ko se peljemo mimo, predvsem pa je v avtu, na motorju ali kolesu prepovedano početi karkoli drugega, kot biti pozoren na vožnjo. Pravkar naštetu je peta kategorija »dovoljeno«. I. K. / Foto: Tina Dokl

Vstopili smo v zadnji letošnji mesec, ko se bližajo predpraznični dnevi veselja pa tudi adventni čas spokojnosti, ko se spominjamo vsega dobrega v preteklem letu, obenem pa se nadajamo belih snežink, prinašalk miru in prijateljstva, ter sončnih žarkov za obilje srčnosti in poguma. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (515)

Luciferka

MIHA NAGLIČ

»Medtem pišem svoje prve kolumne za revijo Teleks. Trije sociologi – med njimi Mišo Jezernik – opravijo anketo o tem, ali naj se za homoseksualce uvede smrtna kazen. Rezultati so osupljivi in grozljivi. Kot se spomnim, jih je več kot 60 odstotkov odgovorilo pritrdilno. Na osnovi te ankete na Teleksu pripravijo okroglo mizo in jaz izrazim svoje stališče: 'Koga briga intimno življenje drugih. Če kdo hoče seksati recimo s stensko uro, naj to počne. Vso pravico ima do tega.' Potem začne padati po meni. Sproži se medijska gonja, v pismih bralcev me napadajo razni dušebrižniki. Neka partizanka me ožigosa, češ da zagovarjam posilstva

majhnih dečkov... In podobne neumnosti. Vnovič me vzame v bran psihiater Jože Lokar. Tokrat javno zapiše, da je tista o stenski uri zanj ena najlepših prisposodob, kar jih je kdaj slišal. Ampak butlji prisposodob pač ne razumejo. Homoseksualnost in lezbištvo sta bili v Jugoslaviji kaznivi dejanji, čeprav ju v praksi niso resno preganjali. No, peder in lezbača pa sta bili najhujši psovki. V vseh teh letih me ima partija na piki, kot se reče, saj vedno na glas povem tisto, kar mislim. Širijo se govornice, da na Korpah živim skupaj z možačo, to pa izkoristijo nasprotniki in me označijo za lezbijko. Po moje spet rovari udba, ki mi s tem vrača udarec za kljubovanje partiji in za oster jezik. Vse odtelej po nedolžnem prenašam

sramotjenja, ki jih doživljam lezbijke in homoseksualci. Tako se primeri, da se pod našo brunarico na Korpah ustavi avtomobil in iz njega izstopijo neki ljudje. In jih vprašam: 'Kam pa vi?' 'Hja, prišli smo vas gledat, kako fukate stensko uro.'« (str. 159–160)

Iz knjig, ki jih predstavljam v tem knjižnem podlistku, na začetku najprej navedem en odlomek. Najraje izberem takega, ki je bolj sočen ali pa kar hud. A takih v marsikateri knjigi sploh ni. V tej pa te težave res ni. Vse je hudo, navedeni odlomek je celo med manj hudimi. Svetlana Makarovič, prva dama vsega hudega – Luciferka, je neusmiljena do vseh, tudi do sebe. In v tem je dosledna. Ne skriva,

da ji je med simboli najljubša rdeča zvezda, pa ne le v prejšnjih, tudi v sedanjem času. Za razliko od mnogih, ki so v prejšnjih prisegli na zvezdo, zdaj pa pokorno prenašajo križ... Ob tej načelni še ena stvarna pripomba. V slikovni prilogi piše pod fotografijo št. 36: »Večer šansonov na Žirovskem Vrhu...« V resnici se je zgodilo na drugi strani žirovske kotline, na Vrsniku, junija 1987, bilo je »kresovanje«, ki sem ga pripravil in vodil jaz, med gosti pa je res nastopila tudi Svetlana. Nepozabno.

**Svetlana Makarovič,
Matej Šurc in Kotik,
Luciferka, Beletrina,
Ljubljana, 2019, 320
strani**

TRŽIŠKE DRAŽGOŠKI

GG

HMELJSKA PRINCESA

Zadnji dan novembra je Kulturno društvo (KD) Ignacij Hladnik Tržič na odru Kulturnega centra Tržič premierno uprizorilo opereto Hmeljska princesa skladatelja Radovana Gobca. Prvo ponovitev je bilo moč videti prvega decembra, dve pa si obetamo še v januarju.

Maša Likosar

Hmeljska princesa je bila na istem odru v Domu na Skali uprizorjena pred 65 leti in je zato del tržiške polpretekle zgodovine ter kulturne dediščine. Tokratne tržiške ustvarjalce pa je opereta navdihnili zaradi lepe glasbe in romantične zgodbe. Režija in predredba sta delo Nane Peharc, ki je pred premiero dejala: »Opereto smo želeli ohraniti v izvorniku. Nekoliko smo le pomladili jezik, a zgolj zaradi lažjega učenja besedila. Nastopajoči igralci so sicer pevci in v izziv mi je bilo, da iz njih izvabim tisto, kar v njih mogoče spi – igralsko žilico. To sem dosegla z veliko spodbude, vaje, na srce sem jim položila, naj lik začutijo, ga živijo in razumejo. Danes skupina diha za skupni cilj, začutili smo ekipnega duha in zato je opereta uspela,« je pojasnila Peharčeva.

Opereta je bila uprizorjena ob posebni priložnosti – štiridesetletnici Mešanega pevskega zbora Ignacij Hladnik Tržič. Leta 2008 je zbor pevsko ustvarjanje razširil še na dramsko dejavnost ter se lotil prve igre z naslovom Luč božične noči, ki je nastala prav tako pod režiserko taktirko Nane Peharc. Kasneje so na oder postavili še spevoigro Dalmacija v Tržiču in opereto Planinska roža. Njihov zadnji projekt pa je opereta Hmeljska princesa, kjer poleg MePZ Ignacij Hladnik Tržič nastopajo še solisti, plesalke Plesnega kluba Tržič in priložnostni komorni orkester pod dirigentsko taktirko Tomaža Megliča, tudi predsednika KD Ignacij Hladnik Tržič.

V opereti Hmeljska princesa je Radovan Gobec kritično spregovoril o izkoriščanju kmečkega človeka, kar poudarja na primeru prekupevalcev s hmeljem. Zgodba je osredotočena na satirično in ljubezensko obarvano vsebino s številnimi

Glavni igralci operete Hmeljska princesa / Foto: Primož Pičulin

Režiserka in avtorica priredbe Nana Peharc ter dirigent in predsednik KD Ignacij Hladnik Tržič Tomaž Meglič

V opereti Hmeljska princesa so nastopile tudi plesalke Plesnega kluba Tržič. / Foto: Primož Pičulin

zapleti. Dogaja se v podeželskem dvorcu v Savinjski dolini, kjer grajska gospodinja Darinka, upodobila jo je Mateja Praprotnik, praznuje dvajseti rojstni dan. Na praznovanje je njen stric, graščak Koman, odigral ga je Vili Dovžan, povabil tri trgovce s hmeljem, ki se predstavijo kot Darinkini snubci. V njihove čevlje so stopili Dominik Zupan, Marko Meglič in Marsel Majcen. Pred tem pa se prebudi nežna ljubezen med Darinko

in učiteljem Brankom, igral ga je Florjan Košir. Brankova velika oboževalka je tudi komaj sedemletna Danica, ki jo je odigrala prikupna Brina Inja Perko, vnukinja režiserke Peharčeve, in je s svojo otroškostjo omeščala kakšen žalostni prizor. V opereti smo videli še Andrejo Meglič v vlogi grajske gospe Otilije, Tjašo Bohinec v vlogi operne pevke Vile Zore, Tinkaro Košir kot postrežnico ter Mirana in Marjana Megliča kot novinarja.

SEJEM IN POSEBEN OBISK V ŽELEZNIKIH

Alenka Brun

Začel se je praznični čas, čas obdarovanj, zabav in tudi takšnih in drugačnih, tradicionalnih in umetniških decembrskih sejmov. Tako so dobrodošlico letošnjemu decembru v Železnikih izrekli na

doline Železne niti, in kdor je želel, ga je lahko kupil. Osnovnošolci so imeli svojo stojnico, na kateri so prodajali palačinke, posladkali smo se lahko tudi pri skavtih. Organizatorji sejma so poskrbeli za delavnico izdelovanja adventnih venčkov, otroci so se z največjim veseljem preizkusili na mobilni skakalnici Mini Planica. Za

Za glasbeno spremljavo so skrbeli domači godci.

Stojnica Muzejskega društva Železniki: Katja Mohorič Bonča in Katarina Primožič

že 25. Andrejevem sejmu, ki ga je gostil trg pred cerkvijo sv. Antona zadnjo soboto v novembru. Kljub nič kaj topli soboti so bili stojničarji dobre volje. Ponujali so različne izdelke – našli smo vse od medenjakov do klekljanege nakita in čipk. Na stojnici Muzejskega društva Železniki so predstavljali 16. številko, najnovejši zbornik Selške

živo glasbeno spremljavo so na sejmu igrali domači godci, lačen in žejen ni bil nihče. Danes dopoldne bo Železniki obiskala oddaja Dobro jutro, največ pa se bo dogajalo med 9.30 in 10. uro, ravno tako pred cerkvijo. Predstavljali bodo društva, kulinarčne posebnosti, posameznike. Ustvarjalci oddaje vabijo krajanje tudi na ogled v živo.

Cirila Šmid in njeni medeni dražgoški kruhki.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vključeni boste v projekt, v katerem boste lahko vsem pokazali, iz kakšnega testa ste. Dnevi bodo potekali v delavnem duhu in vse stvari boste pustili ob strani, da bo le vse narejeno tako, kot mora biti. Torek bo prekratek, a zanimiv.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Bolj ali manj se boste ukvarjali s svojim videzom, saj boste z njim želeli narediti na nekoga poseben vtis. Na delovnem mestu boste kljub vdanemu sledenju navodilom, spregledali zelo pomembno stvar. Hitite počasi.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ne boste se spraševali, kaj je šlo narobe, da ste zamudili svojo priložnost in ljubezni. Še enkrat boste poskusili na drugačen način in nova priložnost bo znova pred vrati. Finančno stanje vas bo spravilo v dobro voljo. Še ob pravem trenutku.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Obkroženi z dobro energijo boste pripravljeni na vse izzive, ki vam jih bo prinesel teden. Za vas bo najpomembnejši družabni del tedna, na katerega boste najtežje čakali. Razveselili vas bodo obiski in dobra novica pride zelo kmalu.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Slabo razpoloženje v službi boste nehote odnesli domov, kjer boste po nepotrebnem odrezavo reagirali na vsako opazko na svoj račun. Sonce za vas bo posijalo v sredo, saj se vam bo izpolnila zamočšana srčna želja. Časa se ne da prehiteti.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Odgovornost do ljudi bo na visokem nivoju. Močno se boste gnali, da bi izpolnili pričakovanja svojih najbližjih – in seveda vam bo uspelo. Korak za korakom boste vsak dan bližje tudi svoji osebni zmagi. Ne smete pozabiti nase.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Da bi pričarali romantično vzdušje, ne boste potrebovali velikih potez. S svojim šarmom in smislom za humor boste ogreli še tako zaledenela srca. Udeležbe na poslovnem dogodku ne boste obžalovali. Petek boste posvetili samo sebi.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Zaznali boste prve znake za preplah in se umaknili, ko bo še pravi čas. Trenutek, ko vas tudi pogovor ne bo rešil iz zagate, bo nezavidljiv, a vendar se mu boste uspešno izognili. Naj iskrenost naslednjic ne bo odveč. Bodite pozorni.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Svojo plat zgodbe boste predstavili na način, da vam nihče ne bo mogel očitati pretirane reakcije na svojem čustvenem področju. Radi se boste postavili zase in izrazili svoje mnenje. Nevihta v vas bo botrovala neizbežnim spremembam.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Svoje strasti boste umirili že v sredini tedna, ko boste spoznali, da je bolje, če se za nekaj časa umaknete na samo. Želeli se boste prepričati o resničnosti slišanih informacij in to se bo izkazalo za delo dobro idejo. Malenkosti so pomembne.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Kolebali boste med dvema odločitvama in brez prijateljevega nasveta se boste težko odločili. Ljubezen, ki vam prihaja naproti, vam je namenjena. Sprejmite jo z odprtimi rokami in spregledajte drobne napake. Napak ni, so samo odločitve.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Nikar ne mislite, da bo šlo kaj narobe, če ne boste vedno dali vsega od sebe. Lenobni teden bo za kakšno stvar tudi koristen, zato nanj glejte tudi s tega vidika. Zaslužite si počitek. Svoje najbližje boste razveselili z dobro idejo.

TA JE DOBRA

Razlika med samcem in samico

Janez: »Francelj, ti, ki zmeraj vse veš, mi povej, kako na prvi pogled ločiš lisico in lisjaka?«

Francelj: »Daj no, boš pa ja vedel: lisica ima rep za eno luknjo višje. No, pa ti meni povej, kako ločiš ježa od ježevke?«

Janez: »Kaj si boš pa zdaj izmislil?«

Francelj: »Jež ima eno bodico več.«

Stol za taščo

Marjan pride k prijatelju Poldetu na obisk. Ta je spet v delavnici. Marjan ga vpraša: »Kaj pa delaš že nekaj dni tukaj v delavnici?«

Polde: »Nov stol za taščo.«

Marjan: »Lepo, lepo, pa ti gre?«

»Gre, gre, samo elektrika mi nekaj nagaja.«

Oboleli planet

Po petih milijonih let se srečata dva planeta. Prvi vpraša drugega: »Kako si kaj?«

Drugi odvrne: »Ah, zelo slabo. Homa sapiensa sem staknil.«

Za vse enako

V slovenskem baru se skopuški Američan le zgane in vpraša slačipunco, ki se mu več kot očitno ponuja: »Ti dati na American Express?«

Dekle: »Seveda, zakaj bi pa ravno z Američani počasi?«

Edina devica v razredu

Dvanajstletnica se razburjena vrne domov in reče mami: »A veš, da je od vseh punc v našem razredu samo ena devica.«

Mami zastane dih, deklič pa nadaljuje: »Vse druge so ovni, kozorogi, ribe ...«

LAŽJI SUDOKU

3	2	5	7			1
	8	4		6	9	
1						8 7
2 7		5		9		4
6			3			8
	8	6		2		1 5
5 2						7
		4	1		5 6	
1		9 2		8		3

Rešitev:

6	9	7	2	6	7	9	1
8	2	9	5	7	1	7	8
7	1	8	9	6	6	2	5
5	1	2	7	9	6	8	6
9	6	1	6	4	5	7	3
9	7	6	9	5	1	2	2
4	8	6	6	2	9	1	7
2	6	9	1	7	8	7	7
1	9	7	2	9	7	6	5

TEŽJI SUDOKU

5	4		2		7		3
			6				
9			5		8		2
6	2				9		4
		9		1	8		
1	3				6		5
3			6		4		1
			7				
	6		9		1		4

Rešitev:

4	7	8	1	8	6	5	9
9	6	2	7	3	1	8	4
1	8	7	9	2	4	6	5
5	2	9	1	6	7	3	8
6	7	9	1	4	2	5	3
7	1	6	5	8	2	7	9
2	9	4	7	5	1	6	8
6	5	7	6	9	1	8	2
1	8	7	2	9	7	6	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

NOVI PASSAT

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

- 1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW PASSAT
- 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS
- 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 18. decembra 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

Visoka raven udobja za boljšo kakovost življenja.

Ali tudi vi sodite med zelo zaposlene ljudi, ki so pogosto na službeni poti ali pa so odgovorni za vsakodnevne družinske obveznosti? Potem je za vas zelo pomembno, da imate zanesljivo vozilo. Novi Passat pa je še veliko več kot to: njegova naloga je, da vam olajša delo. Zaradi intuitivnega upravljanja funkcij boste z vsako vožnjo doživeli udobje na najvišji ravni.

Dizajn

Ekspresivni dizajn novega Passata izžareva prečiščeno eleganco in suverenost. Njegova dinamična proporcionalna razmerja vzbujajo zanimanje za moč, ki se skriva pod pokrovom motornega prostora.

Udobje

Passat navdušuje na raznovrstne načine s praktičnimi funkcijami, ki k vašemu udobju prispevajo tako na dolgih kot tudi na kratkih relacijah.

IQ. DRIVE

Pri Volkswagnu smo pod imenom IQ.DRIVE združili vse inteligentne asistenčne sisteme. Vse, ki so v ponudbi že danes, ki jih razvijamo za jutri in ki jih še raziskujemo za prihodnost. IQ.DRIVE je istočasno tudi sinonim za inovativne ideje, ki so jasno naravnane na vaše udobje in vašo varnost.

Infotainment

V novem Passatu je zelo dobro poskrbljeno za razvedrilo in povezanost voznika in sopotnikov. Zato lahko uživate v kakovostnem zvoku, intuitivni navigaciji in udobju glasovne asistencije, ki uboga na vaš ukaz.

Povežite se s svetom.

V Passatu ste vedno povezani s spletom. In to tako, kot ste že navajeni iz svojega vsakdana – vedno in povsod, s prijatelji, družino in poslovnimi partnerji. Fiksno vgrajena eSIM-kartica vam zagotavlja neposredni dostop do mobilnih spletnih storitev in funkcij We Connect. Serijsko in neposredno. Bodite torej tudi na poti vedno na tekočem in uživajte v prijetnem razvedrilu.

SESTAVIL: F. KALAN	KEMJSKO ŠTEVILO	VOZNIK F-1 FITIPALDI	TEKMO- VALNO ZDRUŽENJE	FINSKO JEZERO, INARI	ZNOJ	PREBI- VALEC V OKOLICI	ZVOČNA NAPRAVA ZA ALARM	LOJZE SLAK	ALOJA (OBLIKA ZAPISA)	KOS SUKANCA	INOSLAV	APARAT ZA SNEMANJE FILMOV	GORENJSKI GLAS	POLOTOK V EGIPTU	GORLJIV PLIN	3,14	RIMSKI KRALJ	KIPARSKO DELO V PLASTIKI	REKA V TURČIJI, ARAS	LEToviŠKO MESTO V DALMACIJI	JEZERO V ČADU	OBLIKA ZAPISA IMENA JIRZI	GRŠKI JUNAK, AJANT		
AMBASA- DOR	10									25			ODBIRANJE, LOČEVANJE										27		
ORGANSKA KISLINA												19	POTOVALNI NAČRT DRŽAVNIK IZETBEGO- VIČ		8										
ZAPUSTNIK			23					VRSTA KAVCA DEL LJUBLJANE													1				
DRŽAVNA BLAGA JNA					ULEŽANO PIVO		24		7			26	AFRIŠKA ANTILOPA VINORODNA RASTLINA										IGOR SAMOBOR	21	
NEIL SEDAKA			GRŠKA PESNICA										RIMSKO PREDDVERJE SL. PEVEC (KARLI)				LUKA V UKRAJINI						SEČNI SORODNA SPOJINA	JAHALNA STEZA	REKA IN MESTO V RUSIJI
BIVŠI BRITANSKI ATLET (SEBASTIAN)		12			NAOČNIKI	14							31	PARADIŽ POLITIK IZ NIKARAGVE (DANIEL)										13	
VNETJE MANDLJEV IN ZRELA								KRIJATI DEČEK IZTROŠENO VOZILO					POMLADNI MESEC DEL ZAGREBA			16			KARLI ARHAR	POZIV	JADRANSKI OTOK				
ABAKAN KAGAWA LEGATOR NIMANI ORTEGA	LUKA NA CIPRU	SL. IGRALEC (BRANE) VRSTA TABLETKE		20				NAOS, SVETIŠČE PREHODNO OBMOČJE					MESOJEDA RASTLINA PLOŠČA V PANJU										GLAVNI ŠTEVNIK OTILJA (KRAJSE)	22	
VIŠEČE ŽIVALSKÉ USTNICE					GORSKA ZDRAVILNA RASTLINA	AZIJSKA BARVILNA TEHNIKA							DRŽAVA V INDIJI, ASSAM					NASVET, NAPOTILO WALTER ALSTON					3		
MODEL VOZILA OPEL	5																								9
ROBERT PALMER			VOZNIK PLOVILA GNETLJIVA SNOV										OBISKOVA- LEC NEDOTAK- LJIVA TEMA											MESTO NA KITAJ- SKEM	17
KOSOVSKA PEVKA (ZANA)						30	IDA KRAVANJA URADEN SPIS			11															
PREDUJEM	4				SULTANOV RAZGLAS IGOR PRETNAR								REŽISER KUSTURICA IVO DANEU												
OKSIGEN										15															
LUKA OB CRNEM MORJU			28				NAPOR																		

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

DRUŽABNA KRONIKA

SONČKI DOBROTE

Konec tedna so v dvorani na Češnjici organizirali že enajsti dobredelni koncert Sončki dobrote, Klub študentov Selške doline (KŠSD) pa je povabil na dobrodelno veselico v Športni park Rovn v Selcih.

Alenka Brun

Organizatorji obeh prireditvev so se združili v ideji, da bi pomagali Aljoši Habjanu, študentu iz Selc, ki je po nesrečnem skoku v vodo postal tetraplegik.

Rok Kavčič, predsednik KŠSD, nam je pojasnil, da veselico navadno organizirajo konec jeseni, letos pa so se odločili, da bo ta dobrodelne narave in datum zamaknili. Odločili so se, da prostovoljne prispevke in vse, kar bo ostalo, ko pokrijejo stroške veselice, namenijo družini Habjan oziroma v skupno

malho za Aljošo, svojega kolega. Veselici so dodali otroški program, v katerem sta v poznih popoldanskih urah nastopila klovn Jaka in Pika Nogavička, ki so ju najmlajši nestrno pričakovali. Večerni del veselice so nadaljevali v družbi ansambla Smeh, in sicer po dobrodelnem koncertu na Češnjici.

Tradicionalni dobrodelni koncert na Češnjici so letos organizirali že enajstič. Povezovala sta ga Anja Marin in Gregor Gartner. Kot smo že omenili, je bil koncert darilo Aljoši Habjanu. Na njem so zbrali 3577 evrov, do sredine tedna pa je znesek vseh zbranih sredstev narasel na več kot 15

tisoč evrov in nakazila še prihajajo.

Na Sončkih dobrote je prva nastopila Mojca Bedenik ob spremljavi pianista Gorazda Pintarja iz Železnikov. Moški pevski zbor Alpina Žiri, ki ga vodi Andrej Žakelj, je občinstvo prijetno presenetil s privedbo pesmi Na soncu skupine Siddharta. Besniška Folklorna skupina Ajda, ki jo sestavlja ducat folklornic in folklornikov ter štirje godci, se je predstavila pod vodstvom mentorice Maje Tekavec z dvema odrskima postavitvama: Kosci in Gorenjski plesi.

Za smeh so na dobrodelnem koncertu poskrbeli člani KUD France Koblar s hudo mušno zgodbo o obletnici

poroke. Kot vsako leto je zapel tudi Kvintet Sonček, član Miran Žitko pa je predstavil še eno zadnjih njihovih dobrodelnih akcij. Nastopila sta tudi Ansambel Jureta Zajca in Oberkrainerji, ki pa so na oder tokrat prišli kot zadnji nastopajoči.

Na lanskoletnem dobrodelnem koncertu smo spoznali pogumno Ano Kavčič, njena mamica Barbara pa je tudi tokrat nagovorila publiko, se zahvalila za podporo in finančno pomoč in povedala, kako je Ana v tem letu s pomočjo dobrih ljudi napredovala. »Želim, da nas tudi danes združi močna energija za podporo Aljoši,« je še dodala.

KŠSD je tokrat pripravil dobrodelno veselico.

Pika Nogavička in klovn Jaka

Folklorna skupina Ajda iz Besnice se je predstavila z dvema plesnima postavitvama.

Publiko je nasmejäl skeč, ki je pripovedoval zgodbo o obletnici poroke oziroma ženinih željah ob njej.

Moški pevski zbor Alpina iz Žirov je nedavno na regijskem tekmovanju Gorenjske v Škofji Loki dobil zlato priznanje in še posebno priznanje za najboljšo izvedbo sodobne slovenske skladbe, napisane po letu 1989.

VRTIMO GLOBUS

Preživela zastripitev z ogljikovim monoksidom

Za igralko **Anno Faris (43)** in njene bližnje bi se zahvalni dan lahko končal tragično. V najeti hiši ob jezeru Tahoe v Kaliforniji, kjer so se nastanili, je prišlo do izločanja ogljikovega monoksida. Sprva so mislili, da so simptomi posledica višinske bolezni, toda dva izmed trinajstih sta kmalu pristala v bolnišnici. Tam so ugotovili, da sta zastrupljena z ogljikovim monoksidom, in poslali zdravniško pomoč preostalim; gasilci so ugotovili kar šestkrat povečan nivo ogljikovega monoksida v prostorih.

JAY-Z prvi hip hop milijonar

»Jaz nisem poslovnež, jaz sam sem posel,« poje **Jay-Z (49)** na plošči Diamonds From Sierra Leone Kanyeja Westa. In kot kaže, misli resno. Revija Forbes ga je namreč razglasila za prvega milijonarja med raperji. Do sedaj je posnel štirinajst albumov in prejel dvaindvajset grammyjev. Milijonar pa ni postal le zaradi zasluga z glasbo, temveč tudi z glasbeno platformo Tidal, poslom v modni industriji, z alkoholnimi pijačami in še mnogih drugih.

Camila zagovarja starostno razliko z DiCapriem

Manekenka in partnerka Leonarda DiCapria **Camila Morrone (22)** se že skoraj dve leti spopada z očitki, da je premlada za petinštiridesetletnega igralca. »Ogromno zvez je v Hollywoodu kot tudi drugje po svetu, kjer imata partnerja visoko starostno razliko,« je komentirala govornice igralka, ki pravi, da jo žalosti, ker jo ljudje vidijo le kot igralčevo dekle, in ne tudi kot igralko, in upa, da se bo to kmalu spremenilo.

Umrla je Shelley Morrison

Stara triinosemdeset let je umrla **Shelley Morrison**, gospodinja Rosario iz serije Will & Grace. Usoden je bil srčni zastoj. V petdeset let trajajoči karieri je zaigrala v mnogih televizijskih projektih, svoj glas pa je posodila mnogim likom, tudi v animirani Disneyjevi seriji Spretni Manny. Igralki so se na družabnih omrežjih poklonili mnogi igralci in drugi iz igralskega sveta.

Študentje Selške doline so se tokrat odločili, da bo veselica dobrodelne narave. Imeli so srečlov, nagradno igro, pri kateri sta pomagali tudi Jerca in Sara; pripravili so program za najmlajše, za večerni glasbeni del je skrbel ansambel Smeh. / Foto: A. B.

Davčno so obiskale igrače

Plišaste igrače, družabne igre, kocke, knjige ... Zaposleni na kranjskem finančnem uradu so se odzvali na dobrodelno akcijo FURS smo ljudje in s prav posebnimi prostovoljnimi prispevki, otroškimi igračkami, pripomogli, da bodo ta praznična darila razveselila marsikaterega otroka.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V novembru so na vseh finančnih uradih po Sloveniji, med drugim tudi na Finančnem uradu Kranj, v okviru dobrodelne akcije FURS smo ljudje zbirali lepo ohranjene rabljene ali nove igrače (sestavljanke, družabne igre, avtomobilčke, plišaste igrače, punčke, kocke, slikanice ...) in tudi rokavice, nogavice, šale, kape. »Odziv uslužbencev je bil resnično izjemen in zelo pozitiven. Ena od pisarn na kranjskem uradu je postala prava otroška igralnica. Resnično smo veseli, da bomo z zbranimi darili otrokom po vsej Sloveniji pričarali čarobno zimo in privabili tople nasmeha na obraze,« je bila nad odzivom zaposlenih prijetno presenečena direktorica Finančnega urada Kranj Julijana Povše.

Republiška finančna uprava je konec avgusta

Odziv zaposlenih na Finančnem uradu Kranj je bil izjemen.

začela dobrodelni projekt FURS smo ljudje, ki vključuje vse finančne urade po Sloveniji in bo trajal 17 mesecev. V projekt je vključena tudi Zveza prijateljev mladine Slovenije, ki pomaga pri organizaciji in predaji sredstev družinam po Sloveniji, ki si ne morejo privoščiti osnovnih življenjskih potrebščin.

Dobrodelni projekt vključuje vse zaposlene na

FURS-u in je prostovoljen. »Zanj smo se odločili, ker smo tudi zaposleni na finančni upravi v prvi vrsti samo ljudje, ki delamo, živimo in dihamo z okolico. Ki znamo stopiti skupaj in pomagati, tokrat izven okvirjev naših vsakodnevnih nalog in dejavnosti. Še naprej bomo zbirali različna sredstva, kot so šolske potrebščine, likovni pripomočki, hrana, higieni pripomočki, oblačila,

brisače, rjuhe, posteljnina ..., vsak mesec na enem od finančnih uradov,« je pojasnila Povšetova.

Zveza prijateljev mladine Moste - Polje vodi projekta Veriga dobrih ljudi ter Čarobna zima, ki sta vseslovenska. Njihovi predstavniki so darila, ki so jih zbrali na celotni finančni upravi, že odpejli. Samo iz Kranja sta bila dva kombija praznično založena ...

PREJELI SMO

100. obletnica nastanka Jugoslavije

V nedeljo, 1. decembra 2019, je minilo 100 let od nastanka države Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS). Pašič, ki je Srbe začetkom 20. stoletja skozi 3 vojne zmagovito spravil, Jugoslavije ni hotel. Hoteli so jo pa zlasti Gorenjci, deloma nemškega porekla. Bleiweis Trsteniški je 1. decembra 1882 prvič predlagal Jugoslavijo. Janez evangelist Krek v svoji knjigi Kroaten und Slowenen leta 1913 piše, da bo po nastanku Jugoslavije nastal enotni jugoslovanski jezik; seveda bo pa vsak uporabljal svoj dialekt. Tako kot imajo Švicarji, ki uporabljajo uradno nemščino,

vsakdo pa govori v svojem švicarskem dialektu. Švicarski jezik se od nemščine bolj razlikuje kot slovenščina od ruščine. In general Maister je s pomočjo navzočnosti srbskega polka spravil Maribor k Sloveniji. Istega mnenja kot zgoraj naštetih Gorenjci je bil knezoškof Jeglič in prof. J. Plemelj, prvi rektor prve slovenske univerze. Sicer pa ne gre pozabiti, da so komunistično Jugoslavijo v glavnem upravljali Slovenci. In ne gre pozabiti, da so državo, katero so v veliki meri naredili potomci germanskih priseljencev iz 12. stoletja, uničili potomci Japodov. Prvo slovensko posojilnico so ustanovili 1885. leta potomci deloma nemških priseljencev, le-ta je pa prešla v Ljubljansko Kreditno Banko, ta pa naprej v Novo Ljubljansko Banko, ki je pa danes že v tujih rokah.

ALOJZ PAULIN, ROČEVNICA

Ples za dober namen

Brdo pri Kranju – Rotary klubi Gorenjske: Kranj, Bled, Zg. Brnik, Tržič - Naklo, Škofja Loka in njihovi podmladki nadaljujejo tradicijo novoletnih rotarijskih plesov. Znova se bodo zbrali v torek, 10. decembra, na Brdu pri Kranju ter že peto leto zapored plesali s plemenitim namenom, saj so se odločili prednovoletnemu druženju dodati dobrodelno noto. Zbrana sredstva bodo namenili projektu, ki ga vodi Rotaract klub Kranj. Otroke iz rejniških družin radovljiške občine bodo obdarovali s prazničnimi darili, zanje pa so pripravili tudi praznično doživetje z glasbeno-plesno predstavo.

Hollywood nam zavida!

FILMSKE ZVEZDE SO DOMA NA RADIU GORENC!

93,8 fm
GORENC

Premiera VIDEOSPOTA HIMNA GORENCA

6. 12. 2019 ob 12h

Na YouTube, Facebook in spletni strani Radia Gorenc

Ogled na lastno odgovornost!

RADIO GORENC

RESLEY

BRUCE WILLIS

MARILYN MONROE

ADONNA

RADIO GORENC D.O.O. BALOS 4, TRZIC

0 globalnih problemih

MATEJA RANT

Kranj – Dijaki Gimnazije Kranj se konferenc MUN, kar je okrajšava za simulacijo Združenih narodov, udeležujejo že več kot deset let, v Kranju pa so jo letos gostili drugič. Mladi so se preizkusili v vlogi delegatov držav s celega sveta in poskušali interese teh držav zastopati v enem izmed komitejev na vnaprej določeno temo. Letos se je konferenca KranjMUN udeležilo trikrat več delegatov kot lani, skoraj sedemdeset, je pojasnila namestnica generalnega sekretarja KranjMUN 2019 Manca Kejžar.

Na uradnem odprtju konference je delegate iz Slovenije ter Srbije in Bosne in Hercegovine nagovoril svetovalec predsednika republike in nekdanji dijak kranjske gimnazije prof. dr. Ernest Petrič z bogatimi diplomatskimi

izkušnjami, tudi pri Združenih narodih. Mlade je navdušil s svojo modrostjo in izkušnostjo. Delegati so se v nadaljevanju tudi sami preizkusili v reševanju globalnih problemov in si ob tem razširili obzorja, je poudarila Manca Kejžar. Letos so se posvetili Ukrajini, Sudanu, Kašmiru in požarom v Braziliji. »Spoznali smo, da je pri reševanju težav v teh državah treba vse od zgodovine do kulturnih posebnosti posameznih držav; če želimo priti do rešitev, pa sta potrebni strpnost in sodelovanje.« Ob koncu so za vsako od obravnavanih tem sprejeli tudi posebno resolucijo.

MUN predstavlja zabavno in poučno simulacijo Združenih narodov, na kateri se dijaki in študenti spoznavaajo z diplomacijo, mednarodnimi odnosi in delovanjem Združenih narodov.

Večerja za dober namen

Uporabniki radovljiskega centra za usposabljanje, delo in varstvo so skupaj s študenti višje šole za gostinstvo, velnes in turizem ter tremi kuharskimi mojstri pripravili in postregli večerjo ter s prodajo svojih slik in drugih umetnin iz zbirke Biseri zbirali sredstva za nakup peči za glino.

MARJANA AHAČIČ

Bled – Center za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Radovljica je tudi letos, že četrto leto zapored, v sodelovanju z zgornjegorenskimi gostinskimi delavci pripravil dobrodelno-kulinarični dogodek. Tokrat so ga skupaj z Višje strokovne šole za gostinstvo, velnes in turizem Bled ter tremi kuharskimi mojstri – Davorjem Družincem (Astoria Bled), Urošem Štefelinom (Vila Podvin) in Robertom Kristanom (Hit Alpinea) pripravili v torek, v Hotelu Astoria na Bledu.

»Večer predstavlja poklon mostovom našega sodelovanja in zavedanju, kako zelo različni ljudje gradimo ta svet,« je na slovesnem dogodku poudarila direktorica CUDV Radovljica dr. Irena Cegljar, direktor blejske višje strokovne šole pa je poudaril, da je prav sodelovanje z uporabniki CUDV eden od projektov, ki so jim v šoli najbolj naklonjeni in predstavlja edinstven primer družbene odgovornosti.

Center se v okviru programa Biseri povezuje z različnimi partnerji, ki omogočajo vključevanje uporabnikov v običajno delovno in življenjsko okolje. Tako se uporabnica centra iz enote VDC Radovljica že dalj časa redno vključuje v delo v slaščičarski delavnici v Hotelu Astoria. Skupaj z njo so oblikovali unikatno slaščico in jo po njej poimenovali Sandrini srčki. Nekaj uporabnikov pa v času poletne sezone v omenjenem hotelu pomaga pri čiščenju sob.

Dva uporabnika, Niko in Martin, nekajkrat tedensko delata v Vili Podvin. Kuharski mojster Uroš Štefelin pravi, da sta odlična delavca, ob tem pa še človeka, ki v hišo vrhunske kulinarike prineseta obilo dobre volje. »In da bo jasno: pri nas nista samo zato, da lupita krompir. Skupaj tudi kaj skuhamo!«

Večerjo so skupaj postregli študenti višje strokovne šole in uporabniki CUDV.

Skupina s tremi kuharskimi mojstri: Urošem Štefelinom, Davorjem Družincem in Robertom Kristanom

Kuharski mojstri so skupaj z uporabniki predstavili medsebojno sodelovanje, jedi pa so poleg natakarejev, ki so študenti višje strokovne šole, stregli uporabniki centra. »Vse je šlo tako, kot je treba. Delo smo si razdelili, nobenih zapletov ni bilo. Bistvo našega poklica je, da si gostoljubljen, to pa naši nocojšnji sodelavci obvladajo,« je povedala Mateja Seničak, vodja gostinstva in praktičnega izobraževanja na višji strokovni šoli, in pohvalila kolegico Ano Čovič, ki se je izkazala v vlogi šefa strežbe. »Važno je,

Sandrini srčke iz ljubeznivo pripravljata slaščičarska mojstrica Judita Vovk iz Hotela Astoria in slaščičarska pomočnica Sandra Svetina iz skupine Biseri.

da smo prijazni in nasmejani, pa gre,« se je strinjala tudi študentka Tina Lukanc.

Dobrodelna večerja se je zaključila z dražbo izbranih umetnin iz zbirke Biseri, ki so jih pripravili uporabniki pod mentorstvom magistra slikarstva Matjaža Arnola. »Biseri našim uporabnikom omogočajo vključevanje v običajno delovno in življenjsko okolje. S tem namenom se povezujemo z različnimi partnerji, ki omogočajo delovni in ustvarjalni razvoj

uporabnikov,« poudarjajo v centru. »S pravimi vsebinami in metodami vsakogar spodbujamo, da uporabi vse svoje sposobnosti in pokaže več od pričakovanega. To naše uporabnike motivira in navdušuje, saj so v svoji edinstvenosti lahko zelo uspešni.«

Sredstva, ki so jih zbrali na letošnji dobrodelni večerji in dražbi, bodo namenjena nakupu peči za glino in nadaljnjemu usposabljanju in zaposlovanju uporabnikov CUDV Radovljica.

Izbrane umetnine iz zbirke Biseri so šle na dražbo, s katero so zbirali sredstva za nakup nove peči za glino.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 7. 12.

20.00 NOŽ V HRBET

12.40 PLAYMOBIL FILM, sinhro.

10.40, 16.00, 18.00 LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

21.50 JOKER

14.30 KOŠARKAR NAJ BO 2

13.40, 16.10 PRI ADDAMSOVIH, sinhro.

20.50 BITKA ZA MIDWAY

21.20 JOKER

14.10 MALI JETI, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 6. 12.

18.00 AERONAVTA

20.00 ZGODBE IZ KOSTANJEVIH GOZDOV

Sobota, 7. 12.

16.00 LEDENO KRALJESTVO 2, 3D, sinhro.

18.00 ZGODBE IZ KOSTANJEVIH GOZDOV

20.00 AERONAVTA

Nedelja, 8. 12.

16.00 LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

18.00 AERONAVTA

20.00 ZGODBE IZ KOSTANJEVIH GOZDOV

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 7. 12.

19.30 KORPORACIJA

18.00, 20.00, 22.30 NOŽ V HRBET

13.30, 15.30, 17.30 PLAYMOBIL FILM, sinhro.

18.20, 20.20, 22.20 LAST CHRISTMAS

13.30, 15.40, 17.50, 18.40 LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

14.20, 16.30 LEDENO KRALJESTVO 2, 3D, sinhro.

15.30, 20.30 IZZIVALCA

GLEDALIŠKI SPORED

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 6. decembra

17.00 OŠ Poldeta Stržarja Jesenice: RECEPT ZA DOBRO VOLJO (novoletna prireditev)

Sobota, 7. decembra

18.00 Lutz Huebner: BOKSARSKO SRCE (komedija)

Nedelja, 8. decembra

10.00 GTČ Jesenice: TRIJE PRAŠIČKI (matineja)

Ponedeljek, 9. decembra

19.30 Dušan Kovačević, Gregor Čušin: VOZI, MIŠKO!

PETKOVA PRIREDITEV

Izvajca: Lutkovno gledališče Nebo
ZAKAJ TEČE PES ZA ZAJCEM

Petek, 6. december 2019, ob 17.30 uri
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA

Izvajca: Gledališče unikat
OD KOD SI KRUEK

Sobota, 7. december 2019, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

Gorenjski Glas

Iz domače »špajze«

Člani Kulturno-umetniškega društva Pod lipo iz Adergasa in triindvajset gospodinj iz vasi pod Krvavcem – iz Adergasa, Trate, Velesovega in Praprotne Police – so v petek pripravili šesto prireditev Pokukajmo v špajzo.

JANEZ KUCHAR

Adergas – Tokrat so dali poudarek ajdi, zato je bilo »v špajzi« od vseh jedi največ peciva iz ajde, ajdovega kruha z orehi, tudi ajdovih

žgancev in ajdove potice. Poleg dobrot iz ajde so gospodinjje predstavile še ozi-
mnico, marmelade iz najrazličnejšega sadja, tudi iz kivija in kakijev, sadne sokove, posušeno sadje, domače

žganje, likerje, med, jabolčni kis, zdravilna zelišča, najrazličnejše paštete ter domače klobase in salame. V kulturnem programu so sodelovali člani domačega kulturno-umetniškega društva,

Angelca Maček se je na prireditvi o pridelavi ajde pogovarjala s Petrom Ahčinom, po domače Šimenčevim s Praprotne Police.

Jedi iz ajde so pripravile gospodinjje iz vasi Adergas, Trata, Praprotna Polica in Velesovo. Zadaj stojita (prvi z leve) Franci Sirc, predsednik KUD Pod lipo Adergas, in kuharski mojster Jožko Bukovinski.

v prijetnem druženju pa so obiskovalci vse dobrote lahko tudi pokusili. Monika Ribnikar in Franci Sirc sta predstavila uporabo ajde v kulinariki in njene zdravilne učinke. Angelca Maček, ki je bila za organizacijo in izvedbo prireditve deležna številnih pohval, se je o pridelavi ajde pogovarjala s Petrom Ahčinom, ki letno pridelava okoli tona ajde, s kuharskim mojstrom Jožkom Bukovinskim pa o jedeh, ki jih pripravlja iz ajdove moke. Namen razstave in degustacije je bil pokazati mladim, kaj vse so nekdaj babice in mame pripravile za obdaritev pridnih otrok.

Kolesa so pospravili

Kranj – V Kranju se je zaključila tretja sezona izposoje koles. Sistem KRskOLESOM trenutno obsega 28 postaj in je še vedno največji elektrificiran sistem v državi. Storitev je v tej sezoni aktivno uporabljalo štiristo naročnikov, ki so skupaj zabeležili blizu dvajset tisoč izposoj. Pohvalno je, da so letos zabeležili veliko manj vandalizma kot v pretekli sezoni, sezona je bila prvič razpotegnjena na devet mesecev. Z novo sezono načrtujejo kar nekaj novosti: možnost registracije in nakupa paketa na kiosku postaje KRskOLESOM s kreditno kartico, nadgradnjo sistema z novo mobilno aplikacijo in uvedbo novih kratkotrajnih paketov. Uporabnikom bo storitev predvidoma na voljo spet v začetku marca naslednje leto, ko bosta v sistemu tudi dve novi postaji, in sicer Park Brdo in Kulturni dom v Predosljah.

Miklavžev koncert v Bohinjski Bistrici

Bohinjska Bistrica – V soboto, 7. decembra, bo v Domu Joža Ažmana tradicionalni dobrodelni Miklavžev koncert, ki ga bo povezoval učitelj Gašper Primožič.

Gorenjski glas nagrajuje zvestobo.

Drage naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, lanska akcija obdarovanja zvestih naročnikov je imela zelo pozitiven odziv, zato jo bomo ponovili tudi letos. V žrebanju za pralni stroj, ročni mešalnik in likalnik boste sodelovali vsi naročniki, ki ste na Gorenjski glas brez prekinitve naročeni že več kot deset let. V žrebanje za palične mešalnike pa bodo vključeni tudi naročniki, ki so na Gorenjski glas brez prekinitve naročeni več kot eno leto. Z malo sreče pri žrebu lahko tudi vi prejmete enega od uporabnih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom.

likalnik Electrolux

pet paličnih mešalnikov
Electrolux

ročni mešalnik Electrolux

Žrebanje bo potekalo v
uredništvu Gorenjskega glasa
v sredo, 18. 12. 2019.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

pralni stroj Electrolux

Splača se biti del naše velike družine naročnikov, povej naprej!

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 10. 1.; BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 11.–18. 12. AKCIJA 27. 1.–2. 2. 2020, VESELI DECEMBER ADVENTNI ZAGREB: 14. 12., ČAZMA IN ZAGREB: 21. 12., BANOVC: 27.–28. 12., RADENCI: 27.–29. 12., OTOČEC, ŠMARJEŠKE, DOLENJSKE S ČAZMO: 27.–29. 12., NOVO LETO TUHELJ: 30. 12.–2. 1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Čebelarstva sveta maša

Naklo – Čebelarstvo društvo Naklo vabi v nedeljo, 8. decembra, ob 9. uri v cerkev sv. Petra v Naklem k čebelarsti sveti maši v čast zavetniku sv. Ambrožu. Po maši ste vabljeni na čaj in medene dobrote ter prijetno druženje.

Dan godle

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi v soboto, 7. decembra, na Dan godle. Godlo s krompirjem, ki je šenčurska tradicionalna jed, boste lahko poskusili med 9.30 in 15. uro v klubski sobi Turističnega društva Šenčur nad okrepčevalnico Alo Alo.

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Preddvor, Cerklje, Šenčur – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj bodo naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 9. decembra: 9.00–11.00 Slovenija, moja nova država, 10.00–11.00 Orientalski plesi, 10.00–11.00 Vesele urice – Španščina, 15.30–16.30 Metoda Feldenkrais – učenje skozi gib, 18.00–19.30 i.Vitalis vadba; torek, 10. decembra: 9.00–10.30 Movement medicine – gibalna delavnica z Ano Perdano, 16.00–17.00 Jezikom slovensko (otroci 5.–10. leta starosti), 17.00–18.00 Razumem, znam slovensko (otroci 10.–15. leta starosti), 18.00–19.30 Zdravilne meditacije, 18.00–19.30 »Mojih prvih 50+«, predavanje, 18.45–19.45 Tečaj esperanta; Preddvor: torek, 10. decembra, 19.00–20.30 Sporazumevanje v angleščini; Cerklje: ponedeljek, 9. decembra, 17.30–18.30 Vadba za gibljivost, torek, 10. decembra, 15.30–19.00 ustvarjalna delavnica Novoletne voščilnice – gasilski dom Lahovče; Šenčur: ponedeljek, 9. decembra: 17.00–19.00 Zavijanje daril – ustvarjalna delavnica, torek, 10. decembra, 8.30–9.30 Telo vadba. Obvezne so prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

PREDAVANJA

Mesečno srečanje Prerojenih

Kranj – Prerojeni vabijo na mesečno srečanje v ponedeljek, 9. decembra, ob 18. uri v poslovno hišo TELE-TV in GTV – gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a. Ob 18. uri bo predavanje Preživimo praznične dni brez stresa z radostjo v srcu.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 7. decembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Češčenje Gospoda ob 9. uri ter predavanje Zmaga Godine ob 10.30.

PREDSTAVE

Predstava za vsako priložnost

Cerklje – V Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje si danes, v petek, 6. decembra, ob 19. uri lahko ogledate glasbeno komedijo Predstava za vsako priložnost. Besedilo in režija sta delo Jureta Karasa, igrata pa Lado Bizovičar in Gašper Konec.

Seks po slovensko

Tržič – Danes, v petek, 6. decembra, se bo ob 20. uri v Kulturnem centru Tržič začela monokomedija Vida Valiča z naslovom Seks po slovensko.

Flaša resnice

Kovor – Jutri, v soboto, 7. decembra, ob 19. uri dramska skupina Avantura vabi v Dom krajanov Kovor na ogled predstave Flaša resnice.

Petelinček kratkorepec

Škofja Loka – V Galeriji Ivana Groharja se bo jutri, 7. decembra, ob 10. uri začela Pravljica v galeriji: Petelinček kratkorepec, pripovedovanje ob animaciji v živo.

IZLETI

Prednovoletni sprehod v Logarsko dolino

Kranj – Planinsko-pohodniška sekcija Društva upokojencev Kranj vabi na prednovoletni sprehod v Logarsko dolino v četrtek, 19. decembra. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 8. uri izpred Globusa. Pohod je lahek, hoje bo za uro in pol do dve uri. Prijave z vplačili sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 16. decembra.

S Kozine v Trst po nekdanji železniški progi

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 14. decembra, pohod S Kozine v Trst po nekdanji železniški progi. Skupne zmerne hoje bo okrog pet ur. S seboj imajte veljavni osebni dokument. Informacije in prijave zbira do četrтка, 12. decembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

OBVESTILA

Meritve krvnega tlaka in sladkorja

Škofja Loka – Društvo diabetikov Škofja Loka v okviru Preventivnega programa za zdravje vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja, ki bodo jutri, v soboto, 7. decembra, od 9. do 12. ure v preddverju Sokolskega doma v Škofji Loki.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: KNJIŽNE NOVOSTI, objavljene v Gorenjskem glasu 19. novembra 2019, ki prejmejo darilni bon trgovine **BALDRIJAN KRANJ** v vrednosti 20 evrov, so: **Florjana Cvetka** Kern iz Kranj, **Minka Bačič** iz Medvod in **Alojz Šašek** z Jesenic. Nagrajencem čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 22.11.2019 je bila trgovina **OBI, KRANJ**, ki trem nagrajencem za rešitev križanke poklanja praktično nagrado. Srečni nagrajenci so: **Alojz KRAVANIJA** iz Bohinjske Bistrice, **Jože NASTRAN** iz Škofje Loke, **Anton Flerin** iz Žirovnice. Nagrajenci nagrade prevzamejo v trgovskem centru OBI v Kranju, Stara cesta 25. Čestitamo.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI IX20 1.6 Life, letnik 2011, 1. lastnik, kupljen ter redno servisiran v naši avtohiši, odlično ohranjen. Avto Lušina, d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, tel.: 04/50-22-000, 041/630-754 19003217

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

OPEL MERIVA 1.4 Cosmo, letnik 2011, potrjena servisna knjiga, redno servisiran, odlično ohranjen. Avto Lušina, d.o.o., Gosteče 8, Škofja Loka, tel.: 04/50-22-000, 041/630-754 19003218

TEHNIKA

PRODAM

RAČUNALNIK PC, komplet z monitorjem – Samsung, formatiran, cena 120 EUR, tel.: 040/387-237 19003211

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19003180

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 19003148

SUHA mešana in bukova drva, tel.: 041/841-632 19003203

LOTO

Rezultati 97. kroga – 4. decembra 2019
17, 23, 24, 27, 31, 37, 39 in 29

Loto PLUS: **1, 5, 10, 12, 13, 14, 21 in 25**
Lotko: **4 4 2 0 9 0**

Sklad 98. kroga za Sedmico: **1.340.000 EUR**
Sklad 98. kroga za PLUS: **120.000 EUR**
Sklad 98. kroga za Lotka: **310.000 EUR**

LOKA V SNEGU 22. december ob 19h
Sokolski dom Škofja Loka

RADE ŠERBEDŽIJA IN ZAPADNI KOLODVOR

Koncert

www.lokavsnegu.si

mojekarte.si ak VIRTAC Gorenjski Glas

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je **12 EUR** + poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Mehka vezava, 526 strani

30 EUR + poština

NOVOST

Ogenj, rit in kače niso za igrače

3. del Moške zgodbe

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, Kranj, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

ANKETA

Decembrski
dobri možje

MAŠA LIKOSAR

Včeraj nas je obiskal Miklavž, prvi v trojici dobrih decembrskih mož. Božiček bo z darili razveseljeval na božično noč, zadnji od njih, Dedek Mraz, pa v novoletnem obdobju. Sogovorniki so nam zaupali, kateri prinese največ daril, so ta simbolične ali večje vrednosti. / Foto: Primož Pičulin

Lucija Markelj Jensko, Bohinj:

Po tradiciji obdaruje Miklavž, a le z namenom, da se ohranja praznični duh. Po navadi kupim nogavice, čokolado, sadje. Druga dva moža prinese darila pri starih starših.

Janja Robič, Radovljica:

Vnuke obdarim za božič, ko se srečamo z družino, novo leto pa praznujemo vsak po svoje. Za darilo namenim od trideset do petdeset evrov za enega, običajno kupim sladkarije in oblačila.

Anuša Ferjan, Radovljica:

Največ prinese Dedek Mraz. Tako sem navajena iz otroštva. Za Miklavža smo dobili kvečjemu orehe ali čokolado. Otrokom kupim darila večje vrednosti, sicer pa vedno gledam, da so uporabna.

Rudi Meden, Žirovnica:

Na te običaje decembrskega obdarovanja ne dam nič, zato nihče ne prinese daril. To ni pristno obdarovanje, tako kot če človeku prineseš nekaj iz srca. In to ni nujno ravno ob predpisanih priložnostih.

Tatjana Vuković, Črničevci:

Zdi se mi, da je teh dobrih mož preveč. Vnukom, ki sta še majhna, prinesejo vsi trije, a majhna in simbolična darila. Niti še ne razumeta, zakaj ti možje obdarujejo. Zdi se mi, da smo preveč radodarni.

Knjiga o miklavževanju

Ob petdesetletnici miklavževanja v Goričanah so izdali obsežno knjigo. Idejo zanjo je dal Marko Sušnik, ki je bil v vlogi Miklavža že prvič, leta 1969, in – zanimivo – tudi letos.

MAJA BERTONCELJ

Goričane – Danes praznuje Nikolaj ali Miklavž. Včeraj je otroke razveseljeval v vseh, kjer še obujajo tradicijo miklavževanja. V spremstvu parkeljnov in angelčkov se je po hišah podal tudi v Goričanah. Kraj v medvoški občini je znan po Noči parkeljnov, včeraj pa je bil v ospredju Miklavž. Letošnje leto je prav posebno, saj obeležuje petdeset let neprekinjenega miklavževanja z lastno skupino.

Ob tem jubileju so izdali knjigo z naslovom Zlata tradicija miklavževanja v Goričanah. Ko so jo začeli snovati, niso mislili, da bo tako obsežna. Izšla je na kar 120 straneh. Kot pravijo, še niso zasledili, da bi v Sloveniji to tradicijo že kje zabeležili na takšen način. Idejo za knjigo je dal Marko Sušnik, ki je bil Miklavž že prvo leto in – zanimivo – tudi včeraj. V tej vlogi se dobro počuti. »Seveda so razlike. Takrat sem bil star petnajst plus, sedaj jih imam šestdeset plus. Jezik pa mi še vedno teče tako, kot mi je včasih. Letos imam še največ opravka. Otroke bom obiskoval po vasi, v tej vlogi

Jelka in Marko Sušnik s knjigo, ki na sto dvajsetih straneh prikazuje petdesetletno tradicijo miklavževanja v Goričanah. / Foto: Maja Bertonec

bom v Medvodah na prižigu luči, v nedeljo po cerkvah ... Ko vidiš žareče otroške oči, polne pričakovanja – ne samo tega, kaj jim boš prinesel – je to res nekaj enkratnega. Kakšen mora biti Miklavž? Da se otrokom predstavi v pozitivni luči, z vrednotami, ki jih ima. To je kar odgovorna naloga, ni vsak zato, »je v sredo povedal Marko Sušnik, ponosen na petdesetletno tradicijo neprekinjenega miklavževanja

v vasi. V tem času je bilo v vlogi Miklavža deset fantov. »Prav je, da smo to tradicijo zapisali in jo podkrepili z veliko slikovnega materiala. Najstarejša fotografija je iz drugega leta, torej iz leta 1970,« je še dejal Sušnik.

Njegova žena Jelka Sušnik je za knjigo opravila veliko dela, in sicer skupaj z ekipo Turističnega društva Goričane - Vaše. »V knjigi je predstavljeno miklavževanje v Goričanah skupaj s

spomini, prigodami, izdelovanjem mask, govori pa tudi na splošno o Miklavžu in parkeljnih. Del knjige je posvečen tudi Noči parkeljnov, ki je bila letos že osmič,« je pojasnila Jelka Sušnik, ki je bila koordinatorka projekta.

V knjigi so številne fotografije, tako z miklavževanja v Goričanah kot tudi z Noči parkeljnov. Največ so jih prispevali Djurdja Bergant, Žiga Živulovič ml., Borut Živulovič in Peter Košenina.

Dovolili odstrel petih volkov

V občinah Železniki, Gorenja vas - Poljane in Cerklje ob Kopu so dočakali odločbo za nadaljnji odstrel volkov. V zadnjih dneh dva napada v Martinju Vrhu.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Agencija RS za okolje (Arso) je minulo sredo na podlagi vloge občin Železniki, Gorenja vas - Poljane in Cerklje ob Kopu za odstranitev nevarnih zverei Cerklje ob Kopu izdala dovoljenje za odstrel petih volkov na njihovem območju in delu občine Bohinj. Dovoljenje velja do konca januarja prihodnje leto, lovci pa lahko odstrel izvedejo na območju lovišč Sorica, Železniki, Selca, Porezen, Poljane, Gorenja vas in Sovodenj ter v delu lovišč Stara Fužina, Nomenj - Gorjuše in Bohinjska Bistrica, ki so izven območja Triglavskega narodnega parka.

Kot je navedeno v dovoljenju za odstrel, trenutno ni druge zadovoljive možnosti za preprečitev plenjenja volkov, ker so se tropi na območju omenjenih občin letos pojavili prvič, za vzpostavitev učinkovitih metod za preprečevanje napadov pa je potreben čas. Iz obrazložitve je razvidno, da je volk od 23. aprila do 25. septembra letos na območju med Cerkljem, Poljansko dolino, Železniki in Bohinjem v 45 napadih pokončal 223 glav drobnice, pet konjev in pet glav govedu.

Do napadov je prihajalo tudi kasneje; nazadnje v Martinju Vrhu nad Železniki. Volk se je minulo sredo zjutraj in tudi teden dni pred tem lotil drobnice na kmetiji pri Vancarju. V obeh napadih skupaj je pokončal tri ovce, prav toliko pa jih še pogrešajo.

V začetku septembra so sicer na podlagi dovoljenja za izredni odstrel že uplenili enega volka na območju Gorenjih Novakov, a so se napadi nadaljevali, zato so občine in civilna iniciativa iz Cerklje ob Kopu že dva tedna kasneje vložile vlogo za nadaljnji odvzem volkov iz narave. Na odločbo so tako čakali več kot dva meseca in pol. Na Arsu so v zvezi s tem pojasnili, da vodijo poseben postopek, v katerem morajo ugotoviti vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za odločitev. »V postopkih sodelujejo tudi stranski udeleženci, ki imajo v skladu z zakonom enake pravice in dolžnosti kot stranka. Zaradi več udeležencev postopek traja dlje časa,« so razložili na Arsu. Odločba sicer še ni pravomočna in izvršljiva; nanjo so možne pritožbe v 15 dneh od vročitve. Med prejemniki je poleg občin in civilne iniciative še stranski udeleženec, društvo Dinaricum.

vremenska napoved

Ob koncu tedna bo dokaj jasno, le občasno tu in tam zmerno oblačno. Zjutraj in dopoldne bo po dolinah in kotlinah megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-3/4 °C

SOBOTA

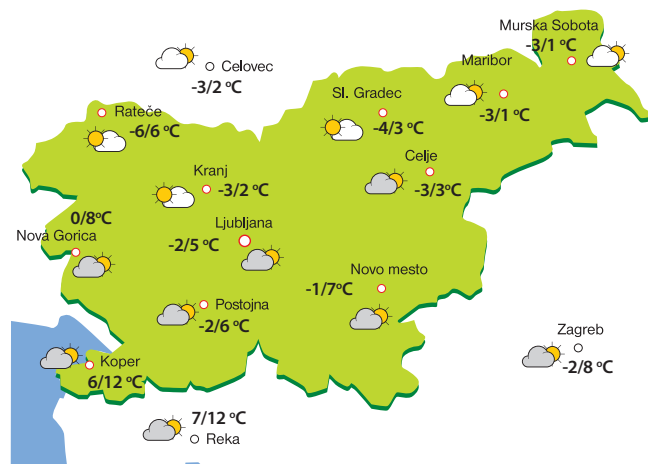

-2/5 °C

NEDELJA

-1/5 °C

Na Krvavcu začinjajo smuko

Krvavec – Danes na Krvavcu začinjajo letošnjo smučarsko sezono. Kot so sporočili iz družbe RTC Krvavec, so v preteklih dneh mrzlo vreme izkoristili za zasneževanje, tako da jim je v celoti uspelo zasnežiti progo 17, progo 1 pa so pripravili do te mere, da je primerna za sestop. Obratovale bodo štirisedežnica Tiha dolina in dvosedežnica Njivice. Cene voznic so ob otvoritvenem koncu tedna znižali za petdeset odstotkov. Jutri pa bo na Krvavcu potekal tudi Miklavževski ski opening, ko bodo na krvavški Plaži prižgali tudi praznične luči.